KÜRT GAZETECİLİĞİ'NDE DOĞUM GÜNÜ

Mikdad Midhat Bedirhan

İlk Kürt gazetesi olan "Kürdistan"ı çıkarmıştı. Aradan geçen 99 yıl boyunca büyük zorluklar altında bu değer korunmaya çalışıldı ve Kürt gazeteciliğini yaşatma çabası verildi. Kürtler, gazetecilik yapmanın bedelini canlarıyla ödediler. Nesimi ADAY yazdı. S. 9'da

nû Roj

SEYDAYA DILPÊT JELÎ

Helbestvanên veşirtî.

Bi Apê Dilpêt jêlî re roportaj Îro kêm gel hene ku wekî Kurdan di bin nîrê zulm û zordarîya kolonyalîstan de li dinê dijîn. Sedan salin ku cîranên Kurdan li Kurdan serdestîyê dikin û diçewisînin. Dixwazin hemû çanda Kurdî bibin û ji xwe ra bikin mal. Hüsamettin KOTREŞ Peyîvî R. 8

Yıl: 1 Sayı: 34 24 - 30 Nisan 1997 *Haftalık haber - yorum gazetesi / Rojnameya nûçeyî û şiroveyî yê hefteyî* 100.000.TL

1 Mayıs'ta 'lanetliler' alanlarda

√ Fabrika işçisi ilk ortaya çıktığında fabrikaları parçaladı. Sonra kendi bilincine vardığında sömürü düzeninden fabrikaları değil patronları sorumlu tuttu. Bu kavga dünden bugüne hep sürdü. Kimileri işçi sınıfını çoktan mezara gömdü. Kendilerinden başka herkes onlar için konuştu bugüne kadar, birtek onlar konuşmadı. Oysa esas konuşmaları gerekenler onlardı. Çünkü onlardır tarih yapanlar. Onlardır geleceği temsil edenler.

√ Baldırı çıplaklar bu yıl da alanlarda olacaklar Kendi kimlikleriyle Bu kavga bir bakıma kimlik kavgasıdır. Patronlar fabrikadaki uysal boyun eğen, bireyleşen kendine güveni kalmayan işçiyi ister.Dysa 1 mayısta işçi öteki işçilerle birlikte kendi bilincine varıyor. Fabrikadan dışarıya taşan insan alet olmaktan kurtulur. Yeryüzünün lanetlileri bu kez lanetlemek için alanlarda olacaklar.

√ 1 mayıs düzeni sorgulama günü olacak. Bu yıl alanlar kirli savaşa , Çeteleşen devlete Kürt kıyımına kayıplara işkenceye ve tüm insan hakları ihlallerine karşı öfkeye sahne olacak.Ve yine bu yıl bütün aşağılamalara karşın alanlar sosyalist şiarlarla çınlayacak.Tıpkı 111 yıl önce ilk 1 mayıs şehitlerinin haykırdıkları gibi..Kürt göçü yeni metropol-ler yarattı. Kürt gettolarından taşacak öfke seli metropolleri kavuracak.

'Bu kelimeleri yazarken, adlarınızın üstüne gözyaşlarım damlıyor. Ah, sevgili çocuklarım, nasıl içten, derinden seviyor sizi babacığımız. Benim hayatımı ve doğal olmayan haksız ölümümü, başkalarından öğreneceksiniz. Babanız ,özgürlük ve mutluluk uğruna gönüllü olarak canını vermiş bir kurbandır. Size miras olarak şerefli bir ad ve yapılmış bir görev bırakıyorum . Onu koruyun, bu yolda yürüyün. Kendimize karşı doğru olun, o vakit başkalarına karşı sahte olamazsınız. Yaratıcı,uyanık ve neşeli olun Anneniz ! O kadınların en yücesi ,en şereflisidir.Onu sevin sayın ve öğütlerine uyun.

Çocuklarım ,değerli varlıklarım, bu mektubu,yalnız sizin için değil,daha doğmamış çocuklar için de ölen bir kişinin ölüm yıldönümlerinde okumanızı istiyorum. Yavrularım, elvada .'

Babanız
Albert R. Parsons

Yine ilk 1 mayıs şehitlerinden olan August Spres de,idam edilmeden önce; "Mezardaki sessizliğimiz, hayattaki konuşmamızdan daha etkili olacaktır "diye haykırıyordu!

- AYDIN GÜÇÜ VE MÜCADELE R. SEFALI S. 2
- YENİ ŞEFKAT PAKETİ Mİ ? Bawer ZİREK S. 3
- HAC ZİYARETİ Mİ IRKÇI ŞOV MU? Veysi AYDIN S. 4
- ULSAL PARTİ VE SOSYALİSTLER A. KEMAL İNCESU S. 5
- TÜRKİYE ALMANYA İLİŞKİLERİ.... F. KUMRUASLAN S. 6

Roj

1 mayıs

Bu yıl işçi bayramı Kürt bayramı olacak. Kimileri abartılı bulabilir. Ancak durum tam da bunu gösteriyor. Nasıl mı? Öncelikle Kürtler en canlı ve hareketli toplulukturlar. Gerek siyasal nedenlerle, gerekse ekonomik nedenlerle ülkesini terketmek zorunda kalan, Kürtler metropollere yeni bir çehre kazandırdılar. Metropollerin varoşlarını dolduranlar Kürtlerdir. Geçen 1 Mayıs'ta Kadıköy'ü cehenneme çeviren farklı siyasal kimliklerde örgütlenmiş olsalar da önemli oranda Kürt öfkesiydi.Bu öfke zaman zaman dalgalar halinde şehir merkezine akmakta ve yıkıcı etkisini gösterdikten sonra geri çekilmektedir, yeni bir dalga seansına kadar.

Ama bir gün gelecek ki varoşlar, bir daha çekilmemek üzere tüm şehirleri işgal edeceklerdir. O gün geldiğinde baldırı çıplaklar gerçek bayramı yaşayacaklardır.

Bu 1 mayıs'ta biz'de yeryüzünün "lanetlileriyle" birlikte bu kez lanetlemek üzere alanlarda olacağız.

Bu 1 Mayıs'ı dünya emekçileriyle dayanışma günü haline getirelim. yine bu günü sömürgeciliği ve faşist düzeni yargılama gününe dönüştürelim. Bu 1 Mayıs'ta alanları ihanetlere rağmen sosyalist şiarlarla dolduralım. Kürt ve Türk işçilerinin ve tüm emekçilerin ezilen ulusların ve halkların bayramı 1 Mayıs kutlu olsun.

Bıji Yek Gulan!.

Yeniden yapılanma

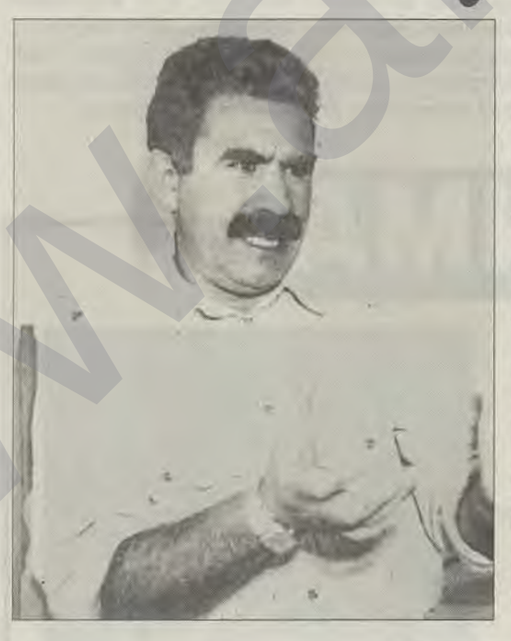

HABER MERKEZİ / Geçen hafta Med tv'de yayınlanan bir programa katılan PKK lideri Abdullah Öcalan Türkeş'in ölümü de dahil son siyasal gelişmeleri değerlendirdi.Türkeş'in tutumuna ilişkin olarak Öcalan şunları söyledi: "Türkeş sık sık söylerdi,'verin bu işi 6 ayda yapayım' diye Aslında bana göre altı ay değil, bu üç yılın en üst düzeyde kurmayıdır. Çiller bütün direktifleri ondan alıyordu . Gerçek Başbakan oydu. Türkeş'in ölümüyle bir dönemin kapandığını da değinen Öcalan Çiller'ih bu ölümden en çok etkilenecek kişi olduğunu ve kirli savaşın artık başsız kaldığını belirtti. HADEP'lilerin salıverilmesine ilişkin olarak, sürgündeki Kürt Parlamentosunun işlerliğini önlemek için HADEP'e Türk Parlamentosunda yer verileceğini dikkat çekti.

Önümüzdeki sürece ilişkin olarak, kendilerinin de, Türk Genelkurmay'ının da zafer planları olduğunu, ancak, Türk Genelkurmayı'nın kurtarmak istediği yılın bu yıl olduğunu söyledi. Öcalan, "Bu yılı nasıl kurtaracakları onlar için çok önemlidir. Bizim için de bu bir-iki yılı kurtarmak çok önemlidir" dedi. S. 11'de

Hakarete sesiz destek

HABER MERKEZİ / Geçen hafta içinde Erzurum Jandarma Bölge komutanı Tuğgeneral Osman Özbek halka verdiği bir yemekli toplantıda Refah ve Başbakan hakkında hakaret edici sözler içeren bir konuşma yaptı. Konuşmasında çok ilginç şeyler yoktu ama bir komutanın şimdiye kadar yapmadığı bir uslüpla Başbakana pezeveng diyebiliyor. İşin ilginç yanı bu hakaretlerin basında onaylanmasıdır.Bütün siyasi partiler bu olaya ya sesiz kaldılar ya da komutanın tutumunu onayladılar. Hukukun adaletin demokrasinin yok edldiği bir ülkede artık orman kanunları geçerlidir. Türkiye'de de yegane güç ordudur ve onun konuşması da siyasal geleneğe aykırı bulunmuyor. Basın komutanın sözlerine destek vermekle kalmadı O'nu adeta bir kahraman olarak tanıttı Kim ne kadar haklı nedenlerle olursa olsun birkez kuralsız oynanmayagörsün o artık bır kural haline gelir. Türkiye kuraldışılığın ülkesidir.

Kanunları açıkça çiğneyen bir komutan hakkında soruşturma bile açılamıyor. Dahası da var üst düzey komutanlar sözkonusu konuşmaya destek veriyorlar.

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'i ziyaret eden Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Hikmet Köksal, Demirel'in yanında yaklaşık 45 dakika kaldı. Orgeneral Köksal, tatil köyü çıkışında bekleyen gazetecilerin yoğun ilgisine karşın soruları yanıtsız bıraktı. Köksal buradan hemşerisi Nurettin Çarmıklı'ya ait Club Salima tatil köyüne geçti. Köksal, Cumhurbaşkanı'nı izlemek üzere tatil köyünde kalan gazetecilerin, "Tuğgeneral Osman Özbek için siyasiler üniformasını çıkarıp siyasete atılmasını öneriyorlar, siz bu konuda ne diyorsunuz" sorusunu "Hiç kimsenin ağzına fermuar çekecek halimiz yok" diye yanıtladı. S. 11'de

R. K kirli savaş kurbanı

Diyarbakır'da geçtiğimiz yıl kasım ayında 10 yaşındaki R.K'ye silah tehdidiyle zorla tecavüz eden korucu Süleyman Askan'ın mahkemece delil yetersizliğinden beraat etmesine tepki yağdı. Savaşta Tecavüze Karşı Kadın Girişimi Temsilcileri,mahkeme sonucunu kınayarak, "Mahkemenin tecavüzcüyü koruması, kirli savaşın hukuk tanımazlığını bir kez daha ortaya koymuştur" dediler.

İstanbul Tabip Odası'nda basın toplantısı düzenleyen Savaşta Tecavüze Karşı Kadın Girişimi Temsilcileri, Diyarbakır 1.Ağır Ceza Mahkemesi'nin verdiği beraat kararını kınadılar. Verilen kararın mağdurun yeniden cezalandırılması ve tecavüze davetiye çıkartılması anlamına geldiğini belirten girişim temsilcilerinden Zeynep Baran, "Tecavüzü ödüllendiren bu tavrı kınıyoruz. Kürt coğrafyasında yaşanan savaşın, köy yakma, kayıp, yargısız infazlarla birlikte, Kürt kadınlarına ve çocuklarına yönelik taciz ve tecavüzlerle kirli savaşın kural ve hukuk tanımazlığını bir kez daha ortaya koymuştur" dedi.

Tecavüze uğrayan Kürt kadınlarının kendilerini bazı nedenlerden dolayı ifade edemediklerini, edenlerin de devlet tarafından susturulmaya çalışıldığını vurgulayan Baran, R.K'nin kirli savaşın kurbanı olduğunu söyledi. Baran, sözlerine şöyle devam etti; "Tecavüzcüler çoğu kez yargı önüne çıkarılmadan serbestçe dolaşıyorlar, yargı önüne çıkarılanlar ise devlet tarafından korunarak beraatleri sağlanıyor. R.K. ırkçı bir amaç güden kirli savaşın kurbanıdır. "Basın toplantısında Tecavüzün kabul edilemez bir insanlık suçu olduğunu ve yargının bu konuda çifte standartlı davrandığını belirten İHD Genel Başkan Yardımcısı Av. Eren Keskin de, olayı hukuki yönden Fadime Şahin olayı ile karşılaştırdı. "Müslüm Gündüz ve Ali Kalkancı, Fadime Şahin'in iddiaları ile yakalanıp yargılandılar, bu olayda da iddia var.

Bu iddianın sahibi de 10 yaşındaki bir kız çocuğudur" diyen Keskin, duruşmalarda iddiayı doğrulayacak taleplerinin reddedildiğine dikkat çekti ve "Bu bir hukuk skandalıdır, olayı AİHM'e götüreceğiz" dedi.

(HABER MERKEZİ)

Devrimci gelenek Kürdistan'da yaşıyor!

Aşağıda yayınladığımız bildiri Fax aracılığıyla elimize ulaştı. Olduğu gibi yayınlıyoruz.

Uluslararası işçi ve emekçi halkın birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs yaklaşıyor. Mayıs'la beraber yeşeren, canlanan doğanın akıcılığı toplumsal yaşama da yansıyor.

Zulüme, zorbalığa, köleliğe ve kapitalist barbarlığa karşı her 1 Mayıs toplu bir direniş günü oluyor.

Bu anlamlı günde emek dünyası tarihi deneyimleri ve birikimleri temelinde, kapitalist-emperyalist dünyanın insanlık ve halklar arasında yarattığı her türlü eşitsizliğe, sömürü ve baskıya karşı onurlu ve mutlu bir yaşam için, sosyalizm yolunda mücadele arzu ve isteğini pratik olarak ortaya koyuyor. S. 11'de

Karkarên hemû welatên û gelên bındest yekbin !

Aşağıda yayınladığımız bildiri Fax aracılığıyla elimize ulaştı. Olduğu gibi yayınlıyoruz.

Amerikan işçi sınıfının dünya proleteryasına miras bıraktığı BİRLİK DAYANIŞMA ve MÜCADELE günü 1 Mayıs'ın 111. Yıldönümündeyiz . Şan Olsun .

1886 yılından bu yana 1 Mayıslar dünya işçi sınıfının uluslararası sermayeye, sömürge - bağımlı hakların emperyalizme ve somürgeciliğe karşı devrimci mücadeleyi yükseltip adeta güç gosterisinde bulundukları günler oldu. Bu anlamlı ortak tavır dünya proletaryısıyla sömürge - bağımlı hakların enternasyonal birliğine ve dayanışmasına vesile oldu. S. 11'de

www.kurdiyar.org

Vatinî û rexne

B. BARAN

Guherîn û pêşkeftinên civakî her çend li gor dadên xwe yên xas pêktên jî, lê di van guherîn û pêşkeftinên civakî de kes û kesayetî jî cîyek taybetî û girîng digrin. Dîrokê daye pêşandin ku di hemî şoreşên dinê de, di serûbin bûyinên civakî de rola kesan cîyek taybetî girtiye.
Pêwiste ku her endam li gor karinîya xwe beşdarê xebata hevbeş bibe, têde xwedî ray be û xwedî însîyatîf be.

Guherîn û pêşkeftinên civakî her çend li gor dadên xwe yên xas pêktên jî, lê di van guherîn û pêşkeftinên civakî de kes û kesayetî jî cîyek taybetî û girîng digrin. Dîrokê daye pêşandin ku di hemî şoreşên dinê de, di serûbin bûyinên civakî de rola kesan cîyek taybetî girtiye.

Dema meriv gotinê tîne ser rola kesan, yan jî giraniya kesan di van buyeran de pêwiste ku ne bi tenê rol û giraniya kesên serkêş bê zanin. Her çiqas gelek caran li ser giranîya serkêş yan jî serkêşên buyeran tê rawestan lê rol û giranîya her kes û kesayetîyên nav van buyeran giranîyek xwe ya taybetî heye. Vê giranîya hanê jî bi pêşkeftina civakê ve rola wan girantir dibe. Yanê rola kesên nav civakê di buyerên rojane de gelek girantire ji buyer û guhertinên pêncî yan jî sed sal û demên kevintir. Ji ber ku pêşkeftina haletan her diçe di civakê de giranî û girîngîya karên hevbeş, xebata kolektîf bêtir dike. Ev egerê bingehîye ku li dinê her diçe dîktatorîyên vekirî kêm dibin, yên heyî jî bi tirs û dijwarîyên mezin ve tenê dikarin hinek jîyana nîrên xwe dirêj bikin.

Ji ber vêye ku em bixwazin yan jî nexwazin vê rewşa hanê di buyerê civakî de jî vatinîyên gelek girîng dide ser milên me her yekê ji civakê. Lê mixabin kesên karbidest naxwazin civak bi vê giranîya xwe têbigîje. Loma ew, ber her rêyî ji bona şîyarnebûna civakê, ji bona şûnda mayina kesan, ji bona dûr rawestandina kesan ji buyer, asteng û kêmasîyên civakî hewildanên mezin didin nîşandan. Loma karbidest bi her hawî, rêya xwendinê, rêya weşanê; çi weşana nivisîkî, çi weşana temaşeyî û çi weşana guhdarîkirinîyê ji destê kata bindest, ji destê xizanan, ji destê netewên bindest dûrbixin bi dijwari dixebitin. Dîsa bi hînkirinên sedên salan, gel hatîye hînkirin ku "li hember buyeran yan jî kêmasî û astengên civakî pêwiste tenê karbidest destbavêjin van pirsgirêkan û tenê ew dikarin çareser bikin."

Vê hînbûnîya hanê mixabin bandora xwe dinav rêkxistinên civakî de û di nav partîyên sîyasî de jî bi giranî dide pêşandan. Loma piranîya endamên partîyan yan jî endamên komel, sendîqe û her rêkxistinên civakî li hember pirs û pirsgirêkên civakê hêvîya serkêşên xwe dihêlin û reaksîyonên xwe gelek caran ya qet pêşanndin yan jî gelek dereng pêşan didin. Her tim ew xwe bi hêvîya dîrektif û reaksîyona serkêşan dihêlin. Vê rewşa hanê di nav rêkxistinên siyasî de gelek caran ya serkêşên diktator amade dike, kar û xebatên hevbeş ji nav rêkxistinê radike, sofî û murîdên serkêşan peyda dike, demokrasîyê û berpirsîyarîya endaman bi carek ve nahêle. Lê carna jî, dibin navê demokratbûnê de, bê serûberîyê bêkêrîyê, sistbûnîyê, ji buyer kiryarên civakê dûrxistinîyê reaksîyonîyê pêktîne.

Ev her du cûr jî rêyên herî xirabin, rêça pêşerojek herî tarî rûxandinên mezinin. Cûra pêşî di dirokê de carcaran biserketîyê, lê tucarî civakê bisernexistiyê. Bi serketina wê bi xwe jî ji bona civakê tim xwîn û rûxandin û tirsê hanîye. Piranîya xwînrêjên mezin, diktatorên dijwar bi vê rêya hanê nîr bidestxistine û jîyanê ji gel re kirine zindanek tarî, tenê ji bona xwe û jibona hinek kesên dora xwe xweşî û serdestiyê hanîne. Cûra duwemîn jî carna bi serketîyê lê vê biserketinê nebidest û ked û kiryara xwe, lê bidestên hinek din hatine ser nîr û bûne lîstokên derveyê xwe. Heta hinek ji wan bi nokeriya kesên din paşê dîktatorî ji li ser gelê xwe pêkhanine.

Di xebata têkoşîna doza Kurdistan ê de jî tim ev du cûrê rêkxistinê ji tim hebûne. Ji bona xebata me ya rêkxistinî pêwiste ku em ji van her du cûreyên rêkxistinî dûrkevin. Ji alîyekve rê nedin dîktatorîya nav rêkxistinê, lê ji alîyê din ve jî pê li însîyatîfa avayî û organên rêkxistinê jî nekin. Pêwiste ku em zanibin rêkxistinek bi hêşyarbûn û karinî û aktîfbûnîya hemî organ û endamên xwe ve dikare pêşkeve. Pêwiste ku her endam li gor karinîya xwe beşdarê xebata hevbeş bibe, têde xwedî ray be û xwedî însîyatîf be. Li ser navê demokrasîyê pê li îrada organên rêkxistinê neke, lê tim li ser kiryar û bûyeran, li ser xebat û têkoşîna rêkxistina xwe jî haydar be. Ger her endam li şûna xwe bi hêvîya emrê komîtên jor bisekine wê bi xwe re rêya dîkatorîya rêkxistinî veke, lê ger her endam li gor serê xwe û tenê li gor dilxwestina xwe tevbigere wê demê jî rêya ji hevketinê û pêşneketina rêkxistinê bi xwere tîne. Ger endam û komîtên rêkxistinê her bihîstin û nerazîbûnîyên xwe tenê li gor dilê xwe û kesên ku bi wan xweş re vekin, wê demê bi tevayî bê serû berî û tevlihevîyê bi xwere tîne. Hinek kes jî hene ku li hember buyer û kiryaran ker û lalin, bêdengin, di nav rêkxistina xwe tu karî naxwazin bidin sermilên xwe. Mil nadin rêkxistinê lê car caran ji bona, ji bêpergalîya xwe re sedeman pêşan bidin tenê rexnan dikin ev bi xwe jî talûkek gelek mezine ji bona pêşeroja rêkxistinan. Yan jî hinek din hêvîya gelek cûreyî xebatê dipên ji rêkxistinê, lê ew bixwe tu karî nakin û tu fîdakarîyê jî nîşannadin. Lê qet nediramin ku xebat û têkoşîn bi xebat û têkoşîna her kesî ya hevbeşve girêdayî ye, gava her yek li gor kariniya xwe têkoşînê bike, mil bi mil bide kar xebat pêşve diçe. Tenê bi rexne û loman tu hêz, tu rêkxistin çi piçûk û çi mezi pêşnakeve.

Werin em tev de kesên ku bêkêrê xebatê jî neyên li xwe nekin bar û piştî. Pêwistî bi her kesî heye lê bi her kesê ku li gor kariniya xwe mil bide hevalê xwe re heye, kesên temaşevan bira li derve temaşe bike ne li hundur.
Werin em kar û xebatê bi hêvîya hev nehêlin, ne tenê hêvîya hev rawestin, lê xebatê bikin, fîdakariyê bikin û ji hevalên xwe re jî kar derxin.

Werin em tev de kesên ku bêkêrê xebatê jî neyên li xwe nekin bar û piştî. Pêwistî bi her kesî heye lê bi her kesê ku li gor kariniya xwe mil bide hevalê xwe re heye, kesên temaşevan bira li derve temaşe bike ne li hundur.

Pêwiste ku em her yek ji şûna xwe, lê bi rastî li gor karinîya xwe hêz bidin kar û xebatê, li gor karinîya xwe mil bidin têkoşînê, rê bidin xebata hevbeş, mil bidin honan û komîtên rêkxisinên xwe ta ku em bi hevre doza xwe geştir bikin, têkoşîna xwe pêştatir bibin, serkeftina xwe nêzîktir bikin. Werin em kar û xebatê bi hêvîya hev nehêlin, ne tenê hêvîya hev rawestin, lê xebatê bikin, fîdakariyê bikin û ji hevalên xwe re jî kar derxin.

Kim ırkçı?

Ercan SEZGİN

Hollanda'nın Lohey kentiyle, Federal Almanya'da meydana gelen kundaklama sonucunda ölenler oldu. TC İçişleri Bakanı başta olmak üzere, diğer yetkililer tarafından, özellikle F.Almanya, İnsan Hakları ve Kürt meselesine bakışından duyulan rahatsızlık nedeniyle, olaylar fırsat bilinerek ağır eleştirilerde bulunuldu.

F. Almanya adeta ırkçılıkla suçlandı. Bunun üzerine F. Almanya İçişleri Bakanı, Türk İçişleri Bakanı'nın tepkisine şiddetle yanıt verdi.

F.Almanya'da meydana gelen kundaklamanın gerçekten ırkçı saldırı neticesinde oluştuğu oldukça şüphelidir. Ele geçen kanıtlar bu aşamada kesin olmamakla birlikte, ırkçı saldırıdan kaynaklanmadığını göstermektedir.

Bu durumda TC devlet yetkililerinin olayı alel acele ırkçı bir saldırı olarak nitelemeleri, anti-ırkçı kesilmeleri oldukça düşündürücüdür.

Kendisini kutsal olarak niteleyen bir devlet olsa olsa otoriter-militarist karekterlidir. Bu nitelikteki bir devlet ise ancak; tek millet-tek devlet anlayışından hareketle, ırkçı-dinci ideolojiyi devletin temel ve resmi ideolojisi olarak kendisine kılavuz eder, benimser.

O sebepledir ki, TC. kurulurken, tek millet ülküsünden hareketle Misak-ı Milli sınırları içinde yaşayan herkesi Türk olarak nitelenmiştir. Herkes Türktür, Türk olmak mecburiyetindedir. Başta etnik topluluktan olmak, hele hele Kürt olmak yasaktır.

Bugün her ne kadar Kürdüm demek artık cezalandırma nedeni değil ve bu uzun uğraşıların sonucunda elde olunmuşsa da; kimlik ve haklarından söz edip, talepte bulunmak aynı yasakçı zihniyete muhatap olmaktadır.

TC. Anayasası'na, özellikle başlangıç kısmına bakıldığında böyle olduğu açıklıkla görülectir.

Son zamanlarda dini, daha doğrusu İslami kesimlerle devlet arasında ayrışmanın olduğu doğrudur. Ama bu devletin dini kullanma ve yararlanma gerçeğini de kaldırmıyor.

Kısaca ifade edildiğinde "Kutsal TC Devletinin" temel ve resmi ideolojisini bugün Türk-İslam sentezi oluşturmaktadır.

Bu ideolojinin ise belirttiğim gibi hem ırkçı hem de dinci gibi iki temel ayağı vardır.

Şimdi kalkıpda anti-ırkçı söylemle feveran eden devletin bakan ve yöneticileri artık ciddiye alınabilir mi?

Kürtler kendi coğrafyalarında yaşayagelen, o toprakların otokton halklarındandır. Bu bin yıllardan bu yana süregelmiştir.

Devlet ise bir taraftan şiddet politikasıyla hak ve özgürlük taleplerini, diğer taraftan asimile etmek suretiyle tüm kimlik ve değerlerini yoketmek istemiştir.

Hep Coşkun Kırca'ların "Kimsenin Türk olmaktan ve Türklük içinde kaynaşmaktan başka bir seçeneği olmadığını kahredilmek suretiyle göreceklerdir" anlayışı benimsenmiş, uygulanmaya çalışılmıştır.

Görülüyor ki temel anlayış ırkçı düşünceye dayanıyor; üstelik hak ve özgürlük istemlerini ifade edenler hep bölücü ve ırkçı suçlamalara maruz bırakılarak.

Nedense kendileri için hak gördükleri, sıra başkalarına geldiğinde görmezden geliniyor.

Türkiye'de devlet tarafından da kabul görüldüğü gibi Kürtler ve diğer etnik topluluklar vardır. Bu artık inkar edilemez konuma gelmiştir.

Ama Terörle Mücadele Yasası, TCK'nın 312 ve diğer bir kısım maddeleri, yine Medeni Kanunun vakıflarıyla ilgili 74. maddesi, Dernekler Kanunu, Olağanüstü Hal ve birçok yasal mevzuat hep Kürtler için uygulanıyor, onlara yaptırım getiriliyor.

Kimse Türk ırkçılığı için yasalarda getirilen "anti-ırkçı" olarak tabir olunan maddeleri uygulamak istemiyor. Nedeni ise belirttiğim gibi devletin temel ideolojisinden kaynaklanıyor.

1930'lu yıllarda Adalet Bakanı olan Mahmut Esat Bozkurt, Milliyet Gazetesine verdiği demeçte "dost ve düşman bilmelidir ki bu memleketin efendisi Türklerdir. Türkiye içerisinde yaşayıp, damarlarında asil Türk kanı olmayanların tek bir hakkı vardır; uşaklık ve esirlik hakkı" demektedir.

Türk orjininden (ırkından) gelmeyenlere düşen görevi ne de açık seçik ifade etmiş.

Bunu yadırgamamak gerekiyor. Güneş-zil teorisine tam da denk düşen bir yaklaşım bu. Başka veciz! sözlerde de bunu görmek mümkün. Bu anlayışla bugünlere gelindi.

Bir Türkün dünyaya bedel olması, Ne Mutlu Türküm gibi söylemler buna eklenebilinir.

İlköğretim okullarında topluca öğrencilere ettirilen bir ant var ki, bu anttaki "... varlığım Türk varlığına armağan olsun" tümcesi hep dikkatimi çekmiştir. Gencecik, körpecik vücutlar armağan kılınıyor!

Şeriat tehlikesi öne çırakılarak -ki bu tehlike vardır- ırkçı gelişmeler örtülmek isteniyor.

Alpaslan Türkeş'in ölümü bir gerçeği daha göstermiştir. O da partileriyle, medyasıyla giderek tümden bir MHP'leşme sözkonusudur. Irkçı ideoloji en katı konumuyla toplumda egemen kılınmaya çalışılıyor.

Ve 1980 öncesi yıllar, katliamlar unutturulurcasına.

Bu gerçeklere rağmen, ırkçılığa karşı tavır sergilenmesi ciddiye alınabilinir mi?

Hele ırkçı düşünce "asil" damarlarda dolaşıp, beyinlerde bu derece yeretmişken.

Aydın Göçü ve Mücadele

Rıfat SEFALI

Tarih boyunca toplumsal muhalefetin güçlenip gelişmesi karşısında egemenler, sürekli o ülkenin aydınlarına saldırmışlardır. İlk hedef hep aydınlar olmuştur. Gene tarih boyunca görülmüştür ki, bir ülkede gelişen devrimci durumu aşağı çekmenin en kolay yolu, o ülkeyi aydın potansiyelden yoksun bırakmaktr. Ülkemizin acı gerçeklerinden biri de en azından bugün için, mevcut aydın potansiyelin eriyişidir-sürgün yaşamıdır.

12 Eylül süreci çok farklı boyutlarıyla irdelendiği için ben o sürece değinmeyeceğim. Sadece kaba hatlarıyla o süreci yaşayanların, bir sinema şeridi gibi o süreci kafalarından geçirmelerini ve o günkü güçlü devrimci muhalefetin nasıl güç izafiyetine uğradığını hatırlamalarını isteyeceğim.

12 Eylül faşist darbesinin ardından mevcut devrimci potansiyel, özellikle de aydınlar ve örgütlü kadrolar sistemli ve seri bir şekilde ülkeyi terkettiler. Zorun akla gelebilecek her şeklini uygulayan sömürgeci faşist devlet yönetimi, oldukça hızlı gelişen devrimci süreci, belli bir süre kesintiye uğrattı. Gelişen devrimci durumun kesintiye uğramasında, "sömürgeci faşist zor" salt başına belirleyici faktör değildi. En önemli faktör, ülkenin bir aydın ve devrimci kadro göçüne uğramasıydı.

Bu denli güçlü bir sürgünü yaşamak gerekli miydi? Bu konuya da girmeyeceğim, sadece sormakla yetineceğim. Hele-hele kendi kendimizi bu sürgüne tabi kılmamız yani gönüllü sürgün yaşamımız çok daha farklı boyutta değerlendirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

12 Eylül sonrasında gelişen devrimci muhalefet uzun bir süre düşmanla göğüs-göğüse mücadeleyi yeğledi. Düşmanın zoru bu süreci olumsuz etkileyemedi, devrimci muhalefet çok önemli, çok yiğit önder kadrolarını yitirmesine rağmen, gelişti güçlendi. Onları ne faili meçhuller ne de yerinde infazlar olmuz etkileyebildi. Ancak; varılan aşamada ülkemiz son on yılın en güçlü aydın sürgününü ne yazık ki yaşıyor. Ben sürgünleri salt Avrupa olarak algılamıyorum, ülkeden kopuşu bir bütün olarak sürgün sayıyorum. Metropolleri de diğer ülkelere sürgünün bir parçası olarak ele alıyorum. Ülkesine gidemeyip, her insanın belleğinde yer eden özlemi duyduktan, tarifi imkansız sıcaklığı teneffüs edemedikten sonra yaşanan her ortam; ister İstanbul, Mersin olsun ister Bağdat, Şam, Tahran olsun isterse de Stockholm, Berlin, Paris olsun farketmiyor. Aslolan bir ülkenin aydın potansiyelinin bir bütün olarak ülke topraklarında yaşıyor olmasıdır. Düşmanın da en çok korktuğu olgu budur, bu korkuyu onlara yaşatmak ve hedeflerimizi küçültmek için inat ve sabırla sıcak alanlardaki mücadeleyi harlaştırmamız gerektiği gerçeğini unutmamalıyız.

Kürdistan devrimi açısından değerlendirildiğinde, acı ama gerçekliğimiz olan, zorunlu göçün yanı sıra muazzam bir gönüllü göçü yaşıyor olmamızdır. Kısa bir zaman diliminde aydın entellektüel çevreyle başlayan göç, çok seri bir şekilde insanlarımızı öylesine sardı ki, son birkaç yıl içinde sadece Avrupa'da milyonlarla anılır rakamlara ulaştık. Bu rakamlara metropolleri ekleyecek olursak, Kürdistan nüfusunun hiçte azımsanmayacak bir kesiminin sürgünleri yaşadığı görülecektir.

Söylemim bir fetişizm olarak algılanmamalı, elbette mücadele alan, ortam, zaman, mekan tanımaz. Ancak; bazen mücadeleyi yürüteceğimiz mekan ile mücadeleyi güçlendireceğimiz zamanın otokontrolünü elimizde tutmamız için zaman ve mekan kavramını çok iyi takib etmemiz gerektiğini unutmamalıyız. Manevra kabiliyetimizi geliştirmek için, kısa süreli de olsa terketmemiz gereken mekanımızı ömrü-billah terketmemiz gerekmiyor. Adı üzerinde "manevra"ki manevra diyorsak kısa sürede gerekli donanımı sağlayıp, aleyhimize dönüşen şartları lehimize dönüştürme şansını yakalar-yakalamaz terkedilen görev alanlarına ddönüşü sağlamalıyız. Aksi ise yukarıda belirttiğimiz mücadelenin dumura uğratılması için egemenlerin izlediği taktik olan, aydın sürgünü veya tasfiyesini kendi ellerimizle gerçekleştirmiş olmaz mıyız? Kısaca sömürgeci güçlerin bize reva gördüğü sürgün yaşamı; bizleri sürekli kılmamalı, kendi kendimizi sürgün etmemizin ve sürgünleri yaşamak isteyen halkımızın bu isteminin önüne geçmeliyiz.

Sonuç olarak; bütün bu yaşadıklarımızdan sonra, şu söylediklerim bir çağrı olarak da değerlendirilebilinir. Özellikle de aydın potansiyel açısından söylüyorum. Hızlı bir şekilde yaygınlaşan sürgün yaşamın önüne geçmek için neler yapılabilecekse ivedilikle yapılmalıdır. ilk etapta aklıma gelen; bir platform oluşturulabilinir. Güçlü bir katılımla, bütün sonuçları göğüsleyerek, topluca ülkeye dönüş organize edilebilir. Artık ne dünya ne de ülkemiz 1983-84'leri yaşamıyor. Siyasal sürece müdahale etme diye bir problemimiz varsa ki vardır, bu aynı zamanda en asli görevlerimizden biridir diyorsak, o zaman bütün aydınlar bu konuda yoğunlaşmalı, çözüm yolları üzerine kafa yormalı diyorum.

ANMA

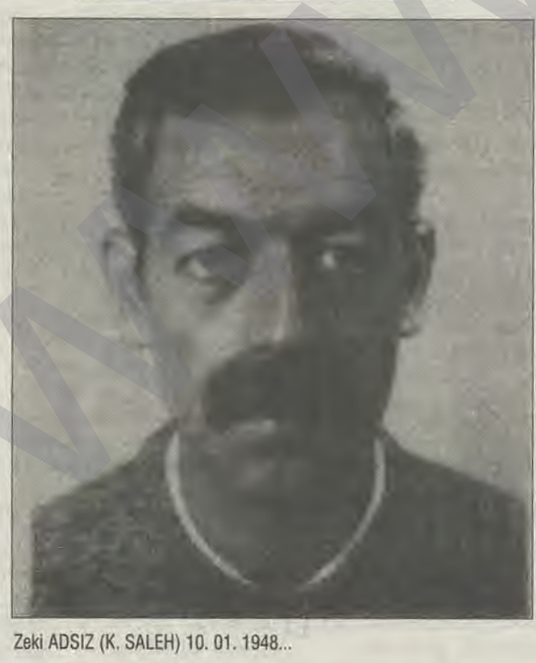

Zeki ADSIZ (K. SALEH) 10. 01. 1948...

Onurlu önder ve mücadeleci kişiliğiyle Zeki ADSIZ yoldaşı saygıyla anıyoruz.

PYSK
Partiya Yekîtiya Sosyalîst a Kurdistanê
Partiya Jubiyayina Sosyalist a Kurdistan
Kürdistan Sosyalist Birlik Partisi

ANMA

O beyaz bir özgürlük kuşuydu, ülkesinde
Direnişi yaşatıyordu ölümüne
Sevdasını saklamıştı yüreğinin derinliğine
Umut katmıştı her zaman ağlayan anaların gözlerine

Bir gün hainler
koparacaktı ansızın onu bizden
Fakat çocuklar çiçekler koyacak mezar taşına
Minnacık avuçlarıyla özgürlüğü dolduracaklardı yüreklerine
Yani bir zafer türküsüydü onun bedeninde yaşanan
İKİ DAMLA GÖZYAŞI
ve koskocaman bir DAVA'ydı ardından kalan.

Hanifi KARABULUT 1978...

Hunhar ve barbarca katledilişini nefretle kınıyor, hallkımızın başı sağolsun diyoruz.

A. Hakim, Belgin, Serhat, Fırat, Nujin, Dicle, Nebahat, Leyla, Selma, Ziyaver, Nuhat, Zeki, Metin, Salih, Mehmet Şerif, Filit, Meryem, Aliye, Sabriye, Mahrifet Daş.
Alattin, Asım, Hüseyin, Hadi, Hamza, Nizbet, Heybettullah, Emin, Ferhan, Cevat, A. Kadir, Ali, Selim, Mehmet, Abdulah, Veysi Karabulut.
Nuerettin, Cemil, Nazım, Celal, Muhsin Alp

Nu Roj Yurtdışı Abone Fişi

AVRUPA TEMSİLCİSİ:
H. İbrahim AKYOL
Gronaustr 44/ 44145 Dortmund/ Deutchland
Tel: 0231/ 838392 Fax: 0231/ 839119
Stdsparkesse Dortmund
Konto Nr. 931000152/
BLZ. 44050199

Adı - Soyadı:
Adresse :
Tarih:
Süre: 1 yıl 150 DM

Abone işlemi, abone ücreti hesap numarasına yatırılıp, havale fişinin bir örneğinin temsilcilik adresine ulaşmasından sonra başlar

Batman'ın Beşiri ilçesine bağlı Hethetkê (Doğankavak) köyünde:

Yetkililer gözetiminde infaz

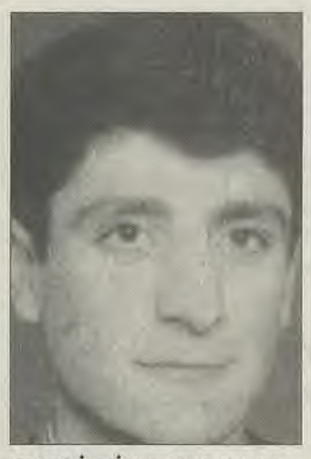

BEŞİRİ/BATMAN: Batman'ın Beşiri ilçesine bağlı Hethetkê (Doğankavak) köyü bir kez daha 10 Nisan 1997 günü saat 15.00 civarında devlet güvenlik güçlerinin baskısına uğradı.Köyde gizlenen üç gerilla ve güvenlik güçleri arasında çikan çatışmadan sonra sağ ele geçen üç gerilla ve köyde yaşayan Hanifi Karabulut bir çok yetkilinin nezaretinde infaz edildi.

İnfazlardan sonra ailesinin yoğun girişimleri sonucu cesedi gömüldüğü çukurdan alınan Hanifi Karabulut'un cesedinin üzerindeki çürük ve darp izlerinden infaz edilmeden içkence gördükleri ortaya çıktı.

Daha önce de defalarca basılan hethetkê köyü bu kez bir katliama tanık oldu. Daha önceki baskınlarda köylülerin korucu olmaları istenilmiş, korucu olmamaları halinde köyü boşaltmaları istenilmiş. Köylülerin bir kısmı evlerini boşaltmak için çabalarını sürdürürken, (Hanifi Karabulut'un ailesi ve yakınları) köylüler toplu halde köyü boşaltmamalarını kendilerinden istemişlerdi. Köylüler toplu halde biz korucu olmuyoruz, ne yapıyorsanız yapın demişlerdi. En az uç beş kez bu şekilde köylüler toplatılıp, tehdit edilmişler di.

10 Nisan 1997 saat 15. civarında PKK itirafçısı (Bitlis'te teslim olmuş) İbrahim Akyıldız'ın abisi olan Cüneyt Akyıldız'ın ambarında gizlenen üç gerilla evin etrafı sarılarak ablukaya alındı, 3 saate yakın bir çatışma olduğu, çatışma esnasında Batman Valisi Şahin Şarman'ın anonsu ile üç gerillaya kendilerine dokunmayacaklarına dair söz vermesi üzerine, 3 gerilla teslim oluyor.Bunlar Bölinde köyüne doğru götürülüyorlar. Bu arada bu ambara yaklaşık 500-700 m. uzaklıktaki Hanifi Karabulut'un evine yöneliyorlar. Eve gidiliyor, evde bulunan 7 kişinin kimliği alınıyor. Diğer altı kişinin kimlikleri kendilerine teslim ediliyor. Hanifi Karabulut'un kimliği kendisine verilmiyor. Kendileri ile birlikte gelmesi gerektiğini söylüyorlar. Kimse dışarı çıkmasın deniliyor. Hanifi Karabulut zorla evden alınarak Bölünde köyü yoluna doğru götürülüyor. Üç gerilla ayrı yerde kendisi de onlardan 50 m. daha uzağa götürülüp barbarca öldürülüyor. Hanifi Karabulut götürülürken, dedesi karşı çıkıyor, peşinden gidiyor. 2 kez dövülüyor, gelmesi halinde öldürüleceği söyleniyor.

Öldürüldükten sonra onları gerillalarla birlikte bir traktöre bindirip, Beşiri ilçesine getirip 3 gerillayı 1 çukura, Hanifi Karabulut'u da bir çukura gömüyorlar.

Ailesi ve köylülerin 2 gün diretmesi, basın ile İstanbul İHD aracılığı ile Diyarbakır İHD'nin de araya girmesinden sonra 12 nisan günü ölüsü kabul ediliyor ve babası cenazeyi gelip alsın deniliyor. 12 nisan saat 20.30'da gece cenaze ailesine teslim ediliyor ve gece gömülmesi kendilerinden isteniliyor. Saat 23.00'de köy mezarlığında gömülüyor.

Olayların gelişimi şöyle :

Vali infaz'ın tanığı

Sözkonusu üç gerilla ile Hanifi Karabulut infaz edilirken, Batman Valisi Salih Şarman ile Beşiri Kaymâkamı ve Beşiri Cumhuriyet Savcısı'nın köyde olduklarını bildiren köylüler, Beşiri Tabur Komutanlığı yakınındaki boş arazide gömülen Karabulut'un cenazesini almaya gitti. Sabah erken saatlerden itibaren Beşiri'ye gelen Karabulut'un yakınlarına ve köylülere, Tabur komutanını "Babası gelsin cenazesini vereyim" dediğini bildirildi.

Köye ikinci baskın

Hethetkê köyüne sabah saat 09.00 sıralarında ikinci kez baskın düzenleyen Beşiri Jandarma Taburu ile Bıçakçı Jandarma Karakolları'na bağlı askerler, köy meydanında topladıkları köylüleri sıra dayağından geçirdiler. Yaklaşık iki saat boyunca askerler tarafından dipçiklerle dövülen köylülerden Mahmut Kurt ile Süleyman Hiçyılmaz adlı köylüler ağır yaralanırken, birçok köylünün de çeşitli yerlerinden yaralandığı bildirildi. Ağır yaralanan Kurt adlı köylünün koma halinde Beşiri Sağlık Ocağı'na kaldırıldığı öğrenildi.

Çatışmada sağ olarak yakalanan üç gerillayla birlikte infaz edilen Hanifi KARABULUT'un cesedi üzerindeki darp, çürük izleri ve boynunda bulunan ipin Karabulut'un infaz edilmeden işkence gördüğünü tartışma götürmez bir biçimde kanıtlıyor.

Bayrak diktiler

Köy meydanında toplanan köylüleri iki sıra halinde köy içinde dolaştıran askerler, istiklal marşı eşliğinde köyde bulunan okulun bahçesindeki Türk bayrağını göndere çektiler. Köylüler, askerlerin daha sonra köyün hakim tepesine de bayrak diktiğini bildirdiler.

Kimliklerine el konuldu

Baskın sırasında Beşiri Jandarma Taburunda görevli Üsteğmen Salih Taş'ın bir konuşma yaptığını belirten köylüler, "Ya iki-üç gün içinde korucu olursunuz, ya da buralardan gidersiniz. Siz PKK'yı besliyorsunuz; bundan sonra askerleri de besleyeceksiniz." şeklinde tehditlerde bulunduğunu bildirdiler. Köylülerden Mehmetçik Vakfı'na yardımda bulunmalarını isteyen Taş'ın, aralarında köy muhtarı İsmet Baytop'un da bulunduğu Alaattin Karabulut, A.Selam Tosun, Rızgo Hiçyılmaz, Osman Güler, Yaşar Tunç, Mehmet Kurt, Casım Durmaz ile isimleri tespit edilemeyen üç kişinin en kısa sürede Mehmetçik Vakfı'na 300'er milyon lira para yardımında bulunmalarını istedi. Taş'ın, parayı da üç gün içinde Beşiri Ziraat Bankası'na yatırmaları yönünde köylüleri tehdit ettiği bildirildi.

Dirbêsa ile Hethetkê köyleri yol ayrımında kontrol noktası oluşturan askerlerin, köye giden ve köyden çıkanların kimliklerine el koydukları kaydedildi. Şu ana kadar yaklaşık 400 köylünün kimliklerine el konulduğu belirtilirken, askerlerin bir kez daha köye baskın düzenledikleri bildirildi.

Askerden sonra itirafçı tehdidi

Hethetkê köyüne baskın düzenleyen askerler köyden ayrıldıktan sonra, köye giden ve 1995 yılında yakalandıktan sonra itirafçı olan İbrahim Akyıldız adlı PKK itirafçısının bazı köylüleri tehdit ettiği bildirildi. Gerillaların kaldığı ambarın sahibi Cüneyt Akyıldız'ın kardeşi olan itirafçının yengesini köyden almak için gittiği ve bu sırada gördüğü köylülere "Hepinizin ismini Tabura vereceğim" şeklinde tehditlerde bulunduğu öne sürüldü.

Son günlerde sömürgeciler Kürt sorununda bir dönüm noktasına geldiğini ilan ettiler. Önce askeri yetkililer, "teröre" karşı askeri açıdan yapılması gereken her şeyi yaptıklarını, artık silahla daha fazla üstünlük sağlanamayacağını, PKK'nin marjinalleştiğini, işin gerisini tamamlamanın politikacılara düştüğünü açıkladılar. Askeri mücadelenin kazanıldığını, bunu ekonomik, siyasi, sosyal ve kültürel yanlarla tamamlamanın zamanını geldiğini bildirdiler. Benzer beyanlar Amerikan Time dergisine de haber oldu. MGK aynı gündem üzerinde toplandı ve ardından Cumhurbaşkanı Demirel'in 200 sayfalık 'Doğu ve Güneydoğu Anadolu sorununun çözümü için tedbirler raporu' hazırlattığını günlük basın duyurdu.

Başka bir deyişle devlet, Kürt halkına karşı yürüttüğü haksız savaşta kendisini "başarılı" sayıyor. Bunu şimdi de ekonomik, sosyal ve kültürel cephesiyle tamamlamak istiyor. Dolayısıyla hazırlanan paket (ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlarıyla) Kürt halkına karşı sürdürülen imha ve inkar politikasının, "topyekün" savaşın tamamlayıcı bir parçası veya "ikinci bir savaş" olarak ele alınıyor. Paket, "bölge"de doğal bir afet olmadığına göre Türk militarist güçlerinin 13 yıllık savaşta yakıp yıktıklarının sadece itirafı olmakla kalmıyor, aynı zamanda bölgede ekonomik ve sosyal yapının çöküşünü de ifade ediyor. Bu sanıldığı gibi bir zafer değil, sürdürülen politikanın iflasının ilanıdır.

Yeni şefkat paketi mi?

Bawer ZÎREK

Kürt halkına karşı yürütülen sömürgeci haksız savaşı "ikinci ulusal kurtuluş savaşı" ilan eden TC, "ulusal seferberlik" ruhu içinde Türk halk kitlelerine lanse ederken, yaklaşık üç bin köyü boşaltmış, yakıp yıkmıştır. Milyonlarca Kürdü zorla yerinden yurdundan ederek Batı Anadolu kentlerine sürmüştür. Her iki taraftan yaklaşık 20 bin insanın ölümüne sebep olmuştur. Tarım ve hayvancılığa dayalı "bölge" ekonomisi sömürgeci savaş koşullarında çökmüştür. Ekonomik faaliyet, yayla yasağı, köylerin boşaltılması, şehir merkezlerindeki devlet terörüyle durma noktasına gelmiştir. Dahası can güvenliğinin de kalmamasıyla yoksulluk içinde boğuşan halk devletin zoruyla Batı-Anadolu kentlerine göç etmiş, elindekini de yitirerek işsiz, güçsüz ve sefalet içindedir. Devletin "zafer" diye lanse ettiği tablo budur. Bu bir pirus zaferidir.

Halkı zorla göç ettirmek, terör, katliam ve baskıyla sindirmek ve yıldırmakla sonuç alacağını sanmak büyük yanılgıdır. Bu halkın bağrında kapanmayan derin bir toplumsal yara açmıştır. KUKM ise ulusal boyuttan uluslararası boyuta taşmış yeni bir ivme kazanmıştır.

Pakete gelince, halkımız böyle ninnileri çok dinledi. Adama sormazlar mı bu kaçıncı proje? Her hükümet döneminde "bölgeyi kalkındırma planları" yapılır ve vaatlerde bulunulur.. Bundan önce de Tansu Çiller "Doğu ve Güneydoğu Ekonomik Onarım Projesi" başlatmıştı... Sonra bütün o paralar sömürgeci haksız savaşın finansmanında kullanıldı, yani yıkım işlevini gördü.

"Kurtuluş savaşı" anlayışı ve "Çanakkale ruhu"yla coşan Türk militarizminin her projesi Kürt halkı için yeni felaketlerin habercisidir.

Ekonomik paketin ayrıntıları belli olmamakla birlikte, alt yapı yatırımlarına yarım kalmış tesislere, GAP projesine verilen kredilerden ibaret olacağı açıktır.

Alt yapı yatırımları öncelikle ve esas olarak devletin güvenliğinin yanısıra, ekonomik sömürü, Kürdistan'ın Batı-Anadolu'ya entegrasyonu amaçları doğrultusundadır.

Paketin diğer boyutu da güvenlikle ilgilidir, ki bu da özel savaş politikasının devamında ısrardır. Kültürel faaliyetler, eğitim ve yatılı bölge okulları yanıyla da asimilasyona hız vermedir.

Sonuç olarak son günlerde açıklanan paket TC'nin Kürt halkına karşı yürüttüğü geleneksel, çok yönlü, bütünlüklü imha ve inkar politikalarının bir parçası, o zincirin yeni bir halkası olarak değerlendirilmelidir.

"Sessiz bir soykırıma" tabi tutulan Kürtler, ülkelerinden zorla göç ettirildi. Bir lokma bir hırkaya muhtaç, başını sokacak bir kulübeden yoksundular. Yerleşik üretim düzeninden koparılan Kürtler şehir varoşlarından işsizlik ve sefalete terkedilmiş durumda. Bu TC'nin tarihi boyunca diğer halklara da uyguladığı tehcir ve soykırım planıdır. Bir halkı ülkesinden, yerleşik düzeninden kopararak, yeniden "harmanlayarak" eriterek özümlemek ve yoketmektir.

Devletin bu planı karşısında bazı çevreler "iyi niyetleri"nin kurbanı olmakla kalmıyorlar, halk kitlelerini de yanıltarak sömürgeci politikaya bilerek veya bilmeyerek destek oluyorlar. 60'lı yıllara geri dönerek Kemalist militarizmde yeniden "ilericilik" keşfedilerek devlete soldan destek veriliyor. Kürtlere kemalist militarizmle dini gericilik arasında tercih dayatılıyor.

Bu tür politikalar karşısında Kürdistan halkı kendi bağımsız politik gündemine sahip olmayı ve bunun sürekli takipciliğini yapmayı esas almalıdır.

İHD Diyarbakır raporu açıklandı:

Bölge mart ayında da kan gölü

İHD Diyarbakır şubesi başvurular ve edinilen bilgilere dayanılarak hazırlanan hak ihlalleri raporunu kamuoyuna açıkladı. Mart ayı da savaş bölgesinde insan hakları ihlalleriyle dolu geçti. Gazetemize ulaşan bilgilere göre; Mart ayında, çatışmalarda 3 kişi yaşamını yitirdi 13 kişi yaralandı.

Mayın patlamasından dolayı 7 kişi ağır yaralandı. Siirt il merkezine yakın bir alanda yerde buldukları patlayıcı bir maddenin infilak etmesi sonucu, H.K (13) ile H.K (10) adlı iki çocuk ağır yaralandı. Sivillere yönelik gerçekleşen silahlı saldırılarda 5 kişi yaşamını yitirirken 11 kişi de yaralandı. Askerlerin açtığı ateş sonucu bir çocuk 3 kişi yaşamını yitirdi, bir kişi de yaralandi. Korucular tarafında yapılan saldırılarda 2 kişi öldü, 1 kişi de yaralandı. Çatışma arasında kalan 6, yaralananların sayısı ise 4 olduğu belirtildi. Diyarbakır'da Kulp minübüs terminalinde ellerinde telsiz ve silahlı kişilerce göz altına alınan İlyas Eren (43)'den bir daha haber alınamadı.

5 köy baskını yapılırken, Siirt ili Eruh ilçesi Hilaluk köyü ile Batman merkeze bağlı Ziwî (Yakıtlı) köyleri zoraki göçe tabi tutularak boşaltıldı.

Diyarbakır ili Hani ilçesi Ziyarettepe mevkiinde kimliği tespit edilemeyen iki erkek cesedi bulundu.

Cezaevlerinde sorunlar devam edegelmiş, Siirt, Van, Erzurum cezaevlerinde bulunan siyasi tutuklular süresiz-dönüşümsüz açlık grevine girdiler. Elazığ cezaevinde, cezaevi idaresinin keyfi tutumlarından kaynaklanan ağır sorunlar halen de sürmektedir.

İHD Diyarbakır şübesinin açıklaması şöyle devam ediyor."Türkiye ve bölgede de ağır hak ihlalleri Mart ayında da yaşandı. Şiddet ortamının son bularak toplumsal barışın tesis edilebilmesi, herkesin ama istisnasız herkesin, hukuk kurallarına, demokrasinin evrensel ilkelerine, insan haklarına uygun davranış içerisine girmesiyle mümkündür. Tahammülsüzlük karşı tepkiyi doğurur.

Toplumsal barışın sağlanması dileğimizi tekrarlarken, toplumun her kesiminden insanların yapabildiği kadarıyla barışa katkı sağlamaları için çağrımızı yineliyoruz."mart ayında toplam blanço şöle çıkarılmış.Toplam 163 olay meydana gelmiş.Ölüm 14 Yaralı 35 Kirli savıaşın bitmek üzere olduğu müjdesini aldığımız bir zamanda İHD ye ulaşanlar bunlar oluyor. Ulaşamayanların daha çok olduğu zaten biliniyor.

Diyarbakır şubesi Mart ayı bilançosu

Toplumsal barışın sağlanması dileğimizi tekrarlarken, toplumun her kesiminden insanların yapabildiği kadarıyla barışa katkı sağlamaları için çağrımızı yineliyoruz.

DİYARBAKIR ŞUBESİ MART AYI BİLANÇOSU

	olay	ölen	yaralanan
Çatışmalarda		3	13
Mayın			7
Sivillereyönelik saldırılar		5	11
Çatışmada Ölen Siyil		6	4
Kayıp İddası	1		
Göçülü	128		
İşkence	2		
Köy Baskını	5		
Köy boşaltma	2		
Kimliği belirsiz ceset	2		
Cezaevi	1		
Tutuklama	22		
TOPLAM	163	14	35

Sinan Tanrıkulu

Emekçiler ve Barış konferansında ortak kanı:

Savaş Kürtlerin reddinden kaynaklı

HABER MERKEZİ/Toplantının açılış konuşmasını yapan **KESK Genel Başkanı Siyami Erdem**, Türkiye'de Kürt kimliğinin reddinden kaynaklı bir savaş olduğunu belirterek, "Halklar arasında ayrım yapan bu savaşın bitmesini, akan kanın durmasını emekçiler olarak en fazla biz istiyoruz. Emekçiler olarak savaşa karşı barışı, sömürüye karşı savaşı sürdürmek zorundayız" dedi. "Bu savaşı Türkiye'yi sevdiğimiz için yürütüyoruz" anlayış ve yaklaşımının, emekçi halka ve Türkiye'de yapılan en büyük olduğunu kaydeden Erdem şunları söyledi; "Türkiye'yi sevmek barış ortamını yaratmaktır. Halkların birarada özgürce yaşamasını sağlamaktır. Çetelere karşı halkların gür sesini yükseltmektir. Türkiye'yi sevmek Türkiye'nin çok dilli, çok dinli olduğunu kabullenmektir. Bu yüzden biz emekçiler inadına, kararlılıkla barışı savunmaya devam ediyoruz."

Petrol-İş Sendikası eski Genel Başkanı Münir Ceylan da 13 yıldan beri yaşanan bir savaş olduğunu ve yıkımlara yolaçtığını hatırlatarak, "Savaş, insanlığımızı alıp götüren bir biçimde devam ederken, biz hala bunu tartışamıyoruz"

dedi. Savaşın halkların, demokratça düşünenlerin, kardeşçe yaşamak isteyenlerin seçimi olmadığını belirten Ceylan, "savaş, kandan, karanlıklardan kişisel çıkar umanların seçimidir. Bu kavga karanlıktan, kandan medet umanlarla demokrasi ve aydınlığı isteyenlerin kavgasıdır" dedi. Ceylan, Kürtlerin Türkler kadar onurlu ve başı dik bir şekilde yaşamak istediklerini, ancak ayrılma taleplerinin olmadığını ifade ederek, "Kürtler özgürlük istiyor. Demokrasi istiyor, insan haklarının eksiksiz uygulanmasını istiyor. Bu kimin zararınadır. Edirne'deki Türkün mi? Gebze'de bulunan Gürcünün mü?" dedi.

Türkiye'de özelde Kürtler genelde emekçiler üzerinde uygulanan baskıların, sömürünün, demokratik halk devrimi ile çözülebileceğini ifade eden Liman-İş Sendikası Genel Başkanı Hasan Biber, sistem içi çözümlere itibar edilmemesi gerektiğini belirtti.

Eğitim-Sen Genel Başkanı Kemal Bal ise, sürmekte olan savaşta, barıştan yana taraf olduklarını, süren barışın koşulsuz olarak sürdürülmesi gerektiğini kaydederek, bir kaç aydan beri ilan edilmeyen bir barışın olduğunu, tarafların bu barışı ilan ederek sürdürmesi gerektiğini dile getirdi.

Limter-İş Genel Başkanı Aydın Kılıçdere de, halkların ulusal özgürlüklerine kavuşmaları gerektiğini, bunun zorunlu birliktelikler yerine gönüllü birlikteliklere yol açacağını belirterek, "Kürt halkının Türk burjuvazisi ve egemenlerine karşı verdiği mücadele devrimci ve haklı bir mücadeledir" diye konuştu.

Deri-İş Sendikası eski Genel Başkanı Munzur Pekgüleç, Kürt sorununu bilmeyenlerin olmadığını belirterek, "artık Kürtler kardeşçe, özgürce birarada yaşamak istediklerini söylüyor, tartışıyor bunun bedellerini ödüyor" diye konuştu.'Barışı işyerlerimizden başlatmalıyız'

SES Genel Başkanı Veysi Ülgen, düzenlenen konferansın işyerlerine taşınması, kirli savaşın etkilerinin emekçilere anlatılarak, silahların susmasının istenmesi gerektiğini belirterek, "Barış, özgürlük, eşitlik ve kardeşliği inşaa mücadelesini işyerlerimizden başlatmalıyız" dedi.

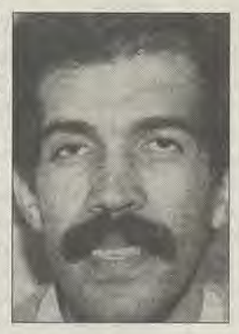

Enerji Yapı Yol-Sen Genel Başkanı Cengiz Faydalı, "suçluyum" diyerek başladığı konuşmasında, sendikaların programlarında ve perspektiflerinde çok şey istenildiğini belirterek, "O hapishaneler beynimizi işgal etmiş durumda. Hala korkuyoruz, çok suçluyuz çok. Sadece yanıbaşımızda olanlardan değil, Uruguay'da öldürülen sendikacıların ölümlerinden de suçluyuz" dedi. faydalı, büyük bedeller ödeyerek suçun giderilebileceğini de sözlerine ekleyerek, Kürtlere ve emekçilere karşı yönelen savaşa karşı ortak mücadeleyi önerdi.

Genel-İş Sendikası TİS Daire Başkanı Abdulkerim Timur, savaşan tarafların öncelikli silahlarını bırakmaları gerektiğini belirterek, "Biz emekçilerin taraf olacağı bir barış ancak onurlu ve adil bir barış olur" diye konuştu.

Emekçiler iktidara cesaret veriyor

Belediye-İş Sendikası Diyarbakır Şube Başkanı Vezir Perişan, barışta belirleyici gücün emekçiler olduğuna dikkat çekerek "TÜSİAD'ın barış ve demokrasi konusunda arayışlara girdiği bir dönemde, sessiz kalan emekçiler iktidarı elinde bulunduranlara cesaret vermiştir" diyen Perişan, 1960'larda Küba, Angola ve Filistin halkının yanında olmanın insanlığın ölçütü olduğunu belirtti. Perişan, "Bugün ise insan olmanın ölçütü Kürtlere ve Türkiye emekçilerine yöneltilen savaş karşısında yeralmaktır" dedi.

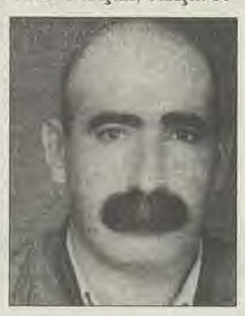

'Savaş kurumları dağıtılmalı'

Diyarbakır Demokrasi Platformu Sözcüsü Ali Ürkût ise, Ortadoğu'da 40 milyon Türkiye4de 20 milyon Kürdün bulunduğunu, fakat buna rağmen Kürtlerin bir halk olarak görülmediğini söyledi. Ürkût, sorununu ulusal ve uluslararası boyutlarına değinerek, artık kimsenin kandırılamayacağını, herkesin sorunun boyutundan haberdar olduğunu belirtti. Susurluk'a da değinen Ürkût, "Susurluk bir yaradır. Ama bunun bir de bedeni var. Çürümüş bir beden de dağılacaktır" dedi. Ürkût, sorunun çözümü için şu önerilerde bulundu; "Acil olarak silahlar susmalı, savaş kurumları dağıtılmalı, bölge araştırmaya açılmalı, kayıplar bulunmalı, faili meçhul cinayetler açığa çıkartılarak failleri yargılanmalı, düşünce suçlularına genel af çıkarılmalı, Kürt kimliği tanınmalı ve anayasal güvenceye kavuşturulmalı" Ürkût, ayrıca savaşa karşı Demokrasi Cephesi'nin oluşturularak, mitingler ve iş bırakma eylemleri yapılması önerilerinde de bulundu.

Barış komitesi oluşacak

Toplantının sonucunda, sonuç bildirgesinin en kısa zamanda kamuoyuna açıklanacağı belirtildi. Konferansta, "Kürtler bir realitedir. 14 yıldır Kürt sorunu nedeniyle bir savaş yaşanmaktadır. Sorunun muhatabı devlet ve PKK'dir. Sorunun barışçıl siyasi çözümü mümkündür. Bu nedenle Barış Komitesi oluşturulmalı, diğer barış girişimleriyle birlikte taraflara ateşkesin yapılması için girişimlerde bulunulması" kararı alındı.

PYSK tutuklularından Etruş'a yardım

HABER MERKEZİ/ Sağmalcılar cezaevi C-5 koğuşunda bulunan PYSK ve MLKP davası tutukluları bir süre boyunca sigara içmeme ve biriken paraları Etruş kampındaki Kürt mültecilerine gönderme kararı aldılar.

Bilindiği gibi, ülkelerinin kuzey parçısını egemenliği altında tutan Türk sömürgecilerinin baskılarından bıkarak ülkelerinin güneyine göçetmek durumunda kalan kuzeyli Kürtler, ülkelerinin güneyinde de umduklarını bulamamış, ülkelerinde mülteci olarak yaşamak durumunda kalmışlardı.

BM geçen aylarda Etruş'un boşaltılması için belirli bir takvim belirlemiş, yaşamlarını sürdürmek için gerekli yardımları da kesmişti.

Barış Girişimcisi Yurdatapan'a komplo

Çeteyi sorgulamaya kalkarsan

Çete itirafçıları Murat Demir ile Murat İpek'e sahte pasaport temin ettiği ileri sürülerek, 16 Nisan gecesi gözaltına alınan Barış İçin Biraraya Çalışma Grubu Sözcüsü Şanar Yurdatapan, ilk kez basın karşısına çıkarıldı. İstanbul Emniyet Müdürü Ramazan Er, Yurdatapan hakkında birçok iddiada bulunurken; basına açıklama yapmak isteyen Yurdatapan, polis tarafından engellenerek salondan çıkarıldı. Daha önce birçok basın kuruluşuna devlet çetesi hakkında önemli açıklamalar yapan Demir ve İpek'in açıklamalarının gerçek olmadığını ileri süren Er'in, çeteyi aklamaya çalışması dikkat çekti.

İstanbul Emniyet Müdürü Ramazan Er, İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Mehmet Çağlar ve Terörle Mücadele Şube Müdürü Atilla Çınar ile birlikte, Yardatapan'ın yakalanması ve ardından gerçekleştirilen operasyonlara ilişkin olarak, emniyette basına açıklama yaptı. Atatürk Havalimanı Koruma Şube Müdürlüğü'ne 16 Nisan'da telefonla, Şanar Yurdatapan'ın yurda kara para sokacağının ihbar edildiğini belirten Ramazan Er, bunun üzerine uçaktan inen Yurdatapan'ın gözaltına alındığını bildirdi. Yurdatapan'ın üst aramasında ve bagaj kontrolünde 111 adet video kaset ile Mehmet Mesut Mermertaş ve Hakan Pekkan adına düzenlenmiş 2 sahte pasaport ve 2 uçak bileti bulunduğunu kaydeden Er, pasaportların PKK itirafçıları Murat Demir ile Murat İpek için hazırlandığını saptadıklarını belirtti. Er, Yurdatapan'ın, sorgusunda, sahte pasaport ve uçak biletlerini Köln'de tanımadığı bir şahıstan aldığını ve işyerinde bekleyen murat Demir ve Murat İpek'e teslim edeceğini söylediğini belirtti.

Yurdatapan'ın Kuzguncuk'taki bürosuna düzenlenen operasyonda da sözkonusu itirafçıların yakalandığını ileri süren Er, "İtirafçıların üzerinde ve büroda bir adet tabanca, bir adet kurusıkı tabanca ile çok sayıda fişek ve röportaja ilişkin bir adet video kaseti bulundu. Ayrıca Demir ile İpek'e ait çok sayıda fotoğraf ile sahte belgeler ele geçirdik" diye konuştu.

Çeteyi aklama operasyonları yoğunlukla sürüyor

Demir ve İpek'in sorguda, yaklaşık 1.5 aydan beri Yurdatapan'ın bürosunda kaldıklarını, bu süre içerisinde çeşitli basın ve yayın kuruluşları ile röportajlar yaptıklarını söylediklerini iddia eden Er, bu şahısların ihtiyaçlarını da yine Yurdatapan'ın karşıladığını savundu.

Demir ve İpek'in, Yurdatapan'ın organizasyonu ve temin ettiği sahte pasaportlarla yurtdışına çıkarak çeşitli demokratik kitle kuruluşları ile ilişkiye geçeceklerini ileri süren Er, bu röportajlarda Türkiye Cumhuriyeti devleti aleyhine beyanlarda bulunacaklarını itiraf ettiklerini söyledi. Sorgulama sırasında, bazı itirafçı ve görevlilerle birlikte pek çok kişiden haraç alındığı, gazete ve basın kuruluşlarında yapmış oldukları röportajlarda devlet ve devlet görevlileri ile ilgili tüm beyanların düzmece ve yalan olduğunun ortaya çıktığını iddia eden Er, İpek ve Demir'in sorguda, bu açıklamaları, PKk'nin tehditleri, maddi çıkar sağlama ve bazı gazetecilerin yönlendirmesi ile yaptıklarını söylediklerini savundu.

İst. Em. Müd. Ramazan Er

Komiserin evi cephanelik

Bazı kişilerden haraç alınması olayında adı geçen Narkotik Şube Müdürlüğü'nde görevli komiser Serdar Alptekin'in de yakalandığını anlatan Er, gerek sorgulama sırasında ve gerekse kendilerinden haraç alındığı açıklanan Kişilerin ifadelerinde, bu olayların doğru olmadığının ortaya çıktığını savundu. Şırnak'ta görev yaparken 1995'de İstanbul'a atanan ve bir süre sonra 15 gün kadar önce Narkotik Şube Müdürlüğü'nde göreve başlayan komiser Serdar Alptekin'in evinde yapılan aramalarda da, bir taarruz tipi el bombası, bir Kaleşnikof marka otomatik tüfek, 1 şarjör, 29 dolu fişek, 1 adet 7.65 milimetre çaplı scorpion marka makinalı tabanca, bir adet şarjör ve 10 adet fişek, bir 9 milimetre çaplı tabanca ve buna ait şarjör ile 4 adet dolu fişek ele geçirildiğini bildiren Er, sorgulama sırasında adı geçen komiserin, bu silahları Şırnak'ta görev yaptığı sırada edindiğini bildirdiğini kaydetti.

Yurdatapan yakapaça götürüldü

İstanbul Terörle Mücadele Şubesi Müdürü Atilla Çınar ise açıklama öncesinde, basın mensuplarını, sanıkların yüzlerinden, fotoğraflarının ve görüntülerinin çekilmemesi ve soru sorulmaması konusunda uyardı. Yurtadapan ise polisin yapacağı açıklamanın ardından, kendisinin de konuşmak istediğini söyledi. Görüntüler çekildikten sonra, Yurdatapan, konuşmasına fırsat verilmeden salondan çıkartıldı. Yurdatapan, bu arada video kasetlerin bir Alman televizyonunun program kaseti olduğunu ve yasadışı hiçbir nitelik taşımadığını bildirdi. Barış savunucusu Yurdatapan, nezarethaneye götürülürken de, fırsat bulursa açıklamasını daha sonra yapacağını bildirdi.

Yurdatapan tutuklandı

İstanbul emniyet müdürlüğünde altı gün sorgulandıktan sonra, çıkarıldığı Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde tutuklandı. İtirafçılardan Murat İpek ve Murat Demir de tutuklanırken, komiser Serdar Alptekin tutuksuz yargılanmak üzere salıverildi.

Geçen hafta televizyonların haber programlarında ilginç görüntüler vardı. Sanatçı Şanar Yurdatapan emniyette basına tanıtılıyordu. Yurdatapan'ın yüzü kamaralara dönük yanıbışında arkaları dönük üç kişi daha duruyorlar. İstanbul Emniyet Müdürü bir suçluyu teşhir ediyor. Bu kişi ekrandaki sanatçı Yurdatapandan başkası değil. Merak edip pürdikkat dinliyoruz İstanbulun en büyük Polis Şefini. Yurdatapanın önlerinde dizili silahlarla bir ilişkisinin olamadığını da öğreniyoruz. "İhbar vardı -diyor polis şefi- gidildi. Yurdatapan kara para aklıyormuş oysa üzerinde para değil İki itirafçıya ait olduğu söylenen Pasaportlar çıkmış. Almanya dönüşünde gözaltına alınan insan hakları ve barış savunucusu Şanar Yurdatapan için 3 günlük gözaltı süresi daha alındı. Onur Yurdatapan ise kardeşi Şanar Yurdatapan'ın gözaltına alınmasının tamamen asılsız iddialar üzerine kurulmuş bir komplo olduğunu söyledi.

Halen gözaltında tutulan Yurdatapan için polis, hafta içinde savcılıktan 3 gün daha gözaltı süresi aldı. Yurdatapan'ın gözaltında tutulması ile ilgili olarak dün İHD'de Av. Eren Keskin, Şanar Yurdatapan'ın kardeşi Onur yurdatapan ve Tomris Özden'in katıldığı bir basın açıklaması yapıldı. Şanar Yurdatapan'ın Yeşilköy Havaalanı'nda önce eroin taşıdığı bahanesiyle soyularak arandığını belirten Onur Yurdatapan, eroin kaçakçılığı araması ile başlayan komplo niteliğindeki suçlamaların Murat İpek ve Murat Demir ile ilişkilendirildiğini ve çete reisliğine kadar götürüldüğünü belirtti.

Tahkikatın gizliliği bahanesiyle kendilerine bilgi verilmediğini söyleyen Onur Yurdatapan, el altından asılsız haberlerin basın kuruluşlarına aktarıldığına dikkat çekerek, olayın bu niteliğiyle bir komplo olduğunu söyledi.

Yurdatapan, kardeşinin arabasında iki silah bulunduğu iddiası üzerine; kardeşinin arabası ve silahı olmadığını belirterek, "Ödünç aldığı araba da yok. Şanar'ın değil silahı, çakısı bile yoktur." dedi. Yurdatapan, "Bürosunda PKK itirafçılarını saklıyor" yönündeki iddiaları ise

şöyle cevapladı: "Murat Demir ve Murat İpek eski PKK itirafçısıdır, yakalandıktan sonra büyük işkenceler görmüş, itirafçı olmuş ve devlet tarafından kullanılmıştır. Silah verilmiş, sağlık hizmetleri dahil devlet olanaklarından faydalandırılmışlardır. Maaş bağlanmıştır. Bunların devlet adına kullanıldığının belgeleri bile var. PKK itirafçısından çok, devletin kullandığı kişiler olarak bu iki insan aranmadıkları için saklandıkları iddiası da asılsızdır. Büroda bulunan tutanağı ben imzaladım. Bu tutanakta sadece 7 video bandı ile ilgili bölüm var. Büroda örgütsel döküman yoktu." Çeteleri aklamak için bir çok senaryo üretildiğini ifade eden Yurdatapan, "İsterim ki bu soruşturmayı yöneten savcılar, iki itirafçının söylediklerini araştırarak, bir çok faili meçhul cinayeti aydınlatsınlar" dedi.

Yurdatapan'ın avukatı ve İHD Genel Başkan Yardımcısı Av. Eren Keskin de, Şanar Yurdatapan'ın insan hakları savunucusu olduğu için gözaltında olduğunu söyledi. Büroda bulunduğu söylenen kasetlerde Demir ve İpek'in devlet adına işlediği suçların itiraflarının bulunduğunu açıklayan Av. Keskin, Demir ve İpek'in aranan kişiler olmadığını, tüm televizyon kanallarını dolaşarak program yaptıklarını söyledi.

Keskin, "Eğer bunlar, devlet adına işledikleri bir takım suçları açıkladıktan sonra aranır duruma düştüyse bunu bilemeyiz" şeklinde konuştu.

Hac ziyareti mi? Irkçı şov mu?

Veysi AYDIN

Her yıl olduğu gibi bu yı da milyonlarca müslüman Mekke'nin yolunu tuttu. Hacı olmak için!

Kara bir çarşafa bürünmüş, dört duvardan oluşan bir taş yığını etrafında, başı dönene kadar dolaşan milyonlarca insan, ülkelerine döndüğünde, saygınlık kazanmak için, hacı etiketiyle süslenirler.

Her sene bir izdiham, her sene yüzlerce ölüm, hac ziyaretlerinin artık alışmış olduğumuz manzaraları.

Her yıl ortalama 3 milyon müslüman, hacca gidiyor. Her hacının Suudi Arabistan'da ortalama 2500 dolar harcadığını düşünürsek, 2-3 hafta gibi kısa bir sürede, Suudi kasalarına her yıl asgari olarak 7,5 milyar dolar girmektedir.

Bir de hacı adaylarını haca götürme sefelerini düzenleyen, Avrupa Milli Görüş Teşkilatı gibi din kisveli sahtekar, kendi devlet sınırları içindeki diğer müslüman halklara karşı, o müslümanların ulusal kimliğine tahammül edemeyecek kadar özünde düşman, seyahat tacirlerinin vurgunlarını da hesaba katarsak, karşımıza neredeyse bir kaç devletin ulusal gelirine denk düşen dolar miktarı çıkar.

Çoğu hacı adayı, ülkesinde yiyecek ekmek bulamamasına rağmen, borç harç altına girerek, ille de Mekke'ye gidip hacı oluyor. Hacca gidip "sevaba" gireceği yerde, çoluk çocuğunun torununun gırtlağına girecek yiyecek rıskını gaspediyor. Hac ziyareti, borçla yerine getirilememesine rağmen, bir de kendi kendini borç almamış havalara girerek kandırıyor. Bunda da günaha giriyor, sevap yapacağı yerde.

Hacı toparladığı, el koyduğu, borç ettiği paraların en üz üçte ikisini hac tacirlerine kaptırıyor. Kalan birkaç kuruşla da tespih mespih satın alıyor. Ülkesine, elinde ona buna göz boyası olarak vermek için, birkaç tespih ve bir kaç ufak şişe zemzem suyu dışında tamtakır ve de yüklü bir borç altında kalarak dönüyor.

Vay haline, bu borçları ödeyecek olan hacının çocuklarının hatta torunlarının haline!

Hemen hemen her sene, yüzlerce hacının öldüğü trajediler yaşanıyor. Son on yılda en az 3 bin dolayında hacı Mekke'de öldü. Şimdi "Allahın emriyle" ölse, hadi neyse "şehit oldu", "kutsal topraklarda öldü" denecek. Ama öyle değil. Milyarlarca vurgun yapan Suudi iktidarı, yaptığı vurgunun yüzde üç-beşini bile, sıhhi veya güvenlik alanına yatırmıyor. Bunun yerine Suudi prensleri, İsviçre, Fransa vb. devletlerde dünyevi gününü gün ediyor. Mekke'de ise bu arada ufak bir panikle yüzlerce insan hayatını kaybediyor.

Sadece 1990 yılında 1300'ün üzerinde hacı, diğer hacıların ayakları altında çiğnenerek öldü. Daha önceler, İranlı hacıların yapmak istediği şov üzerine çıkan çatışma ve panikte 300'ün üzerinde hacı öldü. Son olarak da, Pakistan-Hindistan hacılarının kaldığı çadırlarda çıkan bir yangın sonucu yine üçyüzün üzerinde hacı hayatını kaybetti.

Yetersiz güvenlik önlemleriyle beraber, hani Kürtçe "ruh şerîne" denir ya, işte tam bu ruh şirinliğiyle aslında Allah'a bağlılığını dile getirmek üzere Mekke'ye gitmiş olan hacılar, ruhlarını kurtarmak için diğer hacıları öldürene kadar panik içinde arkasına, ayaklarının altına bakmadan, tavana kuvvet kaçarlar. Bu arada birkaç yüz hacıdaşını da ayakları altında katletmekten de çekinmez! 1990'daki büyük ölüm olayı da aynı şekilde oldu. Hayatını kurtaran hacılar, Allah rızası için, ayaklarının altında çiğnenen hacıyı kaldırmaya bile zahmet etmiyor, kendini canını kurtarmak için dedik ya "ruh şerine"

Hac manzaralarının en iğrenç görüntüsü hiç şüphesiz son yıllarda başta İran ve Türkiye gibi devletlerin, hacı kafilelerini kendi devletlerinin borazanı durumuna getirip, Mekke'de ırkçı sovlara girişmeleri. Hemen her hacı adayının eline bir Türk bayrağı tutuşturup, göğüslerine rozet yapıştırılmaktadır. Başarabilseler, kabenin etrafında dönen hacılara ilahi yerine marş söyletecekler. Bunlar yetmezmiş gibi bir ırkçı kıyamet de kurban derileri, hacıların giydiği kıyafet vb. bağlamında Türkiye'de görüldüğü gibi, hacının ülkesinde koparılıyor.

Nerde kaldı dinin farzı, nerde kaldı sevap, sayın hacı.

Bizim Kürt hacı adaylarının da, bu tür kafilelerle birlikte haca gitmeleri, bu şovların ister istemez aktörü, ya da biraz kurban olmalarına ise daha da içerleniyorum. Ülkemizde maruz kaldığımız ırkçı, aşağılayıcı tartışmalara, tavırlara, bir de "kutsal" diye gittiği topraklarda maruz kalmasına ses çıkarmayışı, çok acı.

Ben yine de hac ziyaretiniz mübarek olsun diyeyim, ama müsaade edin şunu da ekleyeyim: Ülkemizi parçalayan sömürgeci TC, İran, Irak, Suriye devletlerinin de ırkçılığına hiç olmazsa kurban gitmeyin.

İktidar kayması tamamlanmak üzere

Refahyol hükümeti kimi imkanların kullanılmasından başka hiç bir ciddi icraatı kalmamış görünüyor. Askerler ve Demirel hep birlikte mevcut hükümetin altını oydular ve süreç bir kaç ayrıntı dışında tamamalanmak üzere. Türk Başbakanı Necmettin Erbakan ve Yardımcısı Tansu Çiller'in ısrarı ile süren hükümetin sadece adı kaldı. Gerek dış, gerekse iç politikada ağırlık ise fiilen Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ve Genelkurmay'a kaydı. Bakanlarının bile, "Bu bitti, geniş tabanlı yenisinin kurulması gerekir" dediği hükümetin "iktidarını" kaybettiğinin son işareti NATO zirvesi konusunda geldi. 8-9 Temmuz'da İspanya'nın başkenti Madrid'de yapılacak NATO zirvesinde, alışılmış uygulamanın dışına çıkılarak, Türkiye'nin Başbakan Necmettin Erbakan değil, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından temsil edilmesine karar verildi. Avrupa Birliği konusundaki Almanya engelini aşabilmek için ise ana muhalefet partisi lideri devreye girmek zorunda kaldı. Hükümetin iktidarını kaybettiğine ilişkin ilk işaret ise Genelkurmay Başkanı orgeneral İsmail Hakkı Karadayı'nın İsrail'e, Genelkurmay İkinci Başkanı Orgeneral Çevik Bir'in ise ABD'ye yaptığı ziyaretlerde ortaya çıktı. Karadayı İsrail'de, genelkurmay başkanları için hazırlanan olağan resmi ziyaret programları dışına çıkılarak, adeta 'devlet başkanı gibi' karşılandı. Başta İsrail Cumhurbaşkanı Ezer Weizman ve Başbakan Benjamin Netanyahu olmak üzere, İsrail'de en üst düzeyde kabul gördü. Aynı dönemde Türk-Amerikan Dernekleri Asamblesi toplantısı için Washington'a giden Bir'e de Washington'da ilgi büyüktü. Bir, aynı toplantıya katılan RP'li Devlet Bakanı Abdullah Gül'den fazla ilgi gördü, mesajlarına büyük önem verildi.

Refahyol'un fiilen bittiğine ilişkin en iyi örnekler ise yabancı yetkililerin Türkiye ziyaretlerinde ortaya çıktı. Olağan resmi ziyaret programlarında bulunmamasına rağmen, gerek Almanya Dışişleri Bakanı Klaus Kinkel, gerekse Fransız Bakan Herve De Charette, Karadayı'dan randevu istedi. Kinkel'le görüşme, protokol sorunu yüzünden yapılamadı. Ancak De Charette, kahvaltıda bir araya geldiği Karadayı'dan Türkiye'nin dış politikası yanında, askerlerin iç politikaya bakışı konusunda da bilgi aldı. Karadayı ile görüşemeyen Avrupalı milletvekilleri ise askerlerin Türkiye hakkındaki görüşlerini Bir'den aldılar. Geçen ay Türkiye'ye gelen AP Sosyalist Grup Başkanı Pauline Green ve Liberal Grup Başkanı Gijs De Vries, Bir'den, özellikle iç politika konusundaki görüşlerini sordular. Hükümetin iç politikada da ağırlığının kaybolmaya başladığına ilişkin en önemli gösterge ise 28 şubat'taki MGK toplantısında ortaya çıktı. Hükümet, komutanların MGK'da yapılmasını istedikleri 18 maddelik "tavsiye kararını" itirazsız kabul etti. Ancak kararların uygulandığını görmek isteyen komutanlar, işin peşini bırakmadı. MGK'nın 26 Nisan'da yapacağı toplantı öncesinde, ilgili bakanların katılımıyla gerçekleştirilecek zirve toplantısına, MGK Genel Sekreteri Orgeneral İlhan Kılıç da katılacak. Refahyol'un her alanda etkisini kaybetmesine, ortaklar arasındaki çekişme de eklenince, devlet bürokrasisi durma noktasına geldi. Hükümetin fiilen sürmesine rağmen, Çiller'in RP'nin hazırladığı kararnamelerden yaklaşık 400'ünü tuttuğu ileri sürülüyor. RP kanadında ise tutulan DYP kararnamesi sayısı 200'ü buluyor. Fiilen bitmiş bir hükümetle yol almaya çalışan Türkiyenin bu kadar ağır sorunla nasıl başedeceği merak ediliyor.

Aydınlık eyleminin 2. seansı rahat bırakılmıyor

HABER MERKEZİ / 1 Dakika karanlık eyleminin ilkinde devlet pek saldırmamıştı. Ancak şimdi durum farklı. Devlet kitle eyleminin sonuçta kendisine yöneleceğini bildiğinden olacak ki eylemin başlamasıyla farklı mekanlarda polis eylemcilere saldırıyor. Kurtuluş'ta "Sürekli Aydınlık İçin 1 Dakika Karanlık" eylemi sırasında polisle göstericiler arasında çıkan çatışmada 1 kişi yaralandı, 10 kişi gözaltına alındı.

Kurtuluş Er Meydanı'nda hafta içinde toplanan yaklaşık 200 kişilik grup, çeşitli sloganlar atarak uzun süre eylem yaptı. Daha sonra Okmeydanı'na doğru yürüyüşe geçen grubun önünü kesen polis, yürüyüşün izinsiz olduğunu bildirerek dağılmalarını istedi.

Polisin, eylemcilerin ellerindeki "Okmeydanı Emekçi Halk Girişimi" yazılı pankartı almak istemesi üzerine, polisle eylemciler arasında taşlı-sopalı çatışma çıktı. Bu sırada olay yerine gelen polis otosunun çarpması sonucu soyadı belirlenemeyen Ayşe isimil genç kız yaralandı ve arkadaşları tarafından olay yerinden kaçırıldı.

Polisin müdahalesiyle dağılan göstericiler bir süre sonra Okmeydanı Şark Kahvesi önünde yeniden toplandı. Polisin müdahalesini protesto eden göstericiler, gözaltına alınanların serbest bırakılmasını isteyerek çeşitli sloganlar attılar. Polisin müdahale etmediği gösteriden sonra grup sessizce dağıldı.

Türk-iş'te çatlak büyüyor

Uzun yıllar adeta devlet sendikası gibi çalışan türk-iş Kamuda 8 sendikanın Türk-İş'ten bağımsız sözleşme imzalaması, örgütte önemli bir çatlak yarattı. Demiryol-İş ve Şeker-İş'in arkasından sağ eğilimli 6 sendikanın daha sözleşme imzalaması, Türk-iş'in bütünlüğünü bozdu. Diğer sendikalar da eşel mobil sistemine (evet) demek zorunda kaldılar.

Bu arada 1995 Türk-İş kongresinden beri Genel Başkan Bayram Meral ile anlaşmazlığı süren Demiryol-İş Başkanı ve Türk-İş Mali Sekreteri Enver Toçoğlu, Türk Metal Sendikası Başkanı Mustafa Özbek'i yanına alarak, Meral'i olağanüstü genel kurul yoluyla yönetömden uzaklaştırmayı amaçlıyor.

Türk-İş bölünür

Ankara Üniversitesi SBF öğretim görevlisi ve Yol-İş Sendikası Danışmanı Seyhan Erdoğdu, Türk-İş'deki son gelişmeleri şöyle yorumladı:

"Toçoğlu ve Özbek ittifakı, diğer sendikaları da yanına alırsa seçimi kazanabilir. Kamu sözleşmeleri bir bahanedir. Türk-İş'deki olağanüstü kongre hesabında başka güçler devrede bulunuyor. Özbek ekibi kazanırsa Türk-İş bölünür, zaman içinde gücünü kaybederek 2000 yılı başında iyice erir. Türk-İş'in bitmesi, kamu kesimindeki sendikacılığın tasfiyesi anlamına gelir. Bir yandan kamu sendikacılığı tasfiye edilirken, öbür yandan hızlı bir özelleştirme saldırısı başlayacaktır. Bu planın gerisinde neo-liberal politikalar yatıyor. Hem ulusal, hem uluslararası sermaye böyle bir planın uygulanmasını istiyor. Bu planın Türkiye'deki baş aktörü ise Çiller'dir."

Eşem mobil sakıncaları

Öte yandan Harb-İş Eğitim ve Araştırma Müdürü İsmail Hakkı Kurt, eşel mobil sisteminin sendikacılığı zayıflatacağını söyledi. Kurt, "2 yıl sonraki sözleşmede hükümet, 'biz size her ay zam verdik' diyerek, geçmişe dönük bir hak talebini kabul etmeyecek. 1997 başında da ilk altı aylık dönemde eşel mobil uygulanmadığından ve ücret enflasyon karşısında gerileyeceğinden işçi, reel olarak 18 ay aynı ücreti almış olacak. Ücretlerin otomatiğe bağlanması, yüksek ücretli ve nitelikli işçileri sendikadan uzaklaştıracaktır. Bu kesim, dayanışma aidatı ödeyerek sendikaları dışlayacaktır" diye konuştu.

Eyleme güvensizlik

Türk-İş, 1989 bahar eylemlerinden sonra elde ettiği başarıyı hem ücret hem de örgütlenme düzeyinde işçi hareketine tam anlamı ile yansıtamadı. Meral ekibinin 1994'te sözleşme farklarının ödenmesinde geri adım atması, hükümet karşısında ilk darbeyi yemesine neden oldu.

1995'teki kamu grevlerinde tarihinin en önemli eylemlerini yapıp hükümeti sarsmış olmasına rağmen düşük zam alınması, işçide eyleme karşı güvensizlik yarattı.

Aralık 1995'teki genel kurulunda da uyumsuz bir ekibin iş başına gelmesi, 1997 sözleşmesine güçlü bir biçimde başlamasını engelledi.

(HABER MERKEZİ)

Ordu 'Kürt Sorunu'nun çözümüne engel

ABD'nin Lehigh Üniversitesi'nde siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler profesörü olan Henri Barkey, Türkiye ve bölgemizdeki gelişmeleri yakından izliyen ve Clinton yönetimiyle yakın diyalogu olan bir akademisyen. İstanbul doğumlu olan Barkey'in Türkiye ve Ortadoğu üzerine çeşitli kitapları var. "1990'larda Kürt Milliyetçi HAreketi" (1996) başlıklı kitapta, Kürt meselesinin Türk dış politikasına etkisini inceleyen bir makalesi bulunuyor. Editörlüğünü yaptığı, Türkiye'nin Ortadoğu'daki rolünü konu alan "Gönülsüz Komşu" adlı kitabı önümüzdeki günlerde yayımlanacak olan Barkey'le bir gazetede Kürt sorunu başta olmak üzere pek çok konuda görüşülmüş. Bu görüşmede ilginç notlar var. Barkey'le miliyetten Yasemin Çongar görüşmüş.Çongarın çeşitli konulardaki sorularını ve Barkey'in yanıtlarını özetliyerek sunuyoruz.

Çongar'ın ABD gözünde sınav oluşturan dış politika kararları neler?" şeklindeki sorusunu Henri Barkey şöyle yanıtlıyor:

Hükümetin geleceğinin belirsizliğinden gelen aksamalar Kıbrıs konusunda, insan hakları meselesine yansıyor. Erbekan ile ABD arasındaki diyalog gergin; karşılıklı güven yok. Öte yandan, hükümet dışındaki kesimler, ABD'nin Erbakan'a yeşil ışık yakmış olmasından şüpheleniyorlar. Oysa ABD'nin tavrı, Türkiye'de sorunlara demokrasi içinde çözüm bulunmasından ibarettir.

ABD açısından ilişkilerde sınav oluşturacak mesele, Kuzey Irak. Geçen Eylül'de ABD'nin Türkiye'deki üsleri kullanmak için Ankara'ya görüş bile sormadığını söyleyenler var. Eğer sorulmadıysa cevabı bilindiği içindir.

ABD'den bakınca, Ankara'da dengeler sürekli değişiyor. ABD'ye yönelik adımlar da, askerlerle Erbakan arasında adeta bir pazarlık kozu oluşturuyor. Çekiç Güç'ün uzatılması aşamasında, askerler hem "arabulucu" rolünü oynadılar, hem de Zaho'daki karargahın boşaltılması gibi bazı tavizler koparmayı başardılar. Ancak Saddam Hüseyin, yarın öbürgün Kuzey Irak'a, bu kez Barzani'nin de desteğini almadan doğrudan müdahale yaparsa, ABD karşılık vermek zorunda kalacaktır. O aşamada, Türkiye'nin tutumu ciddi bir sınav oluşturur.

Çongarın İsrail'in Erbakan'la diyalog isteğinin kaynağı ne?' sorusuna da: Barkey ' Bu defansif bir diyalog isteği. Erbakan'a İsrail'e karşı adım atma fırsatı vermek istemiyorlar. Üstüne üstüne giderek işbirliğine mecbur bırakıyorlar.

Bu, askerlerle Refah arasında koz oluşturan konulardan biri. Askerler, Erbakan'ı kendi seçmeni önünde zor durumda bırakmak için İsrail'i kullanıyorlar. RP ise İsrail'le ilişkileri, laik çevrenin meşruiyetini sarsmak için kullanıyor. Ancak RP'nin "Bakın ben İsrail'le işbirliği yapıyorum" diyecek hali yok. Kendini mecbur hissettiği, askerler direttiği için yapıyor. İsrail hakkında bunca yıl söyledikleri, RP'nin bu ülkeyle işbirliğini kendi lehine çevirmesini imkansız kılıyor.

Başka bir soru da 'ABD, Türkiye'deki siyasi krizin çözümünü nerede görüyor?deniyor ve buna Barkey:

Krizin en büyük sebebi, çözüm arayışının politikacılardan gelmemesi. Politikacılar, "Askerler nasıl olsa bizi kurtarır" diye hareket ediyorlar. Basın da buna uyuyor. Oysa askerler denklemden çıksalar, politikacılar çözüm yolu bulabilirlerdi. Askerlerin rejimin sigortası olması, doğal siyasi çözüm arayışlarını engelliyor. 27 Mayıs'ta Pandorra'nın kutusu bir kez açıldıktan sonra, kapatmak çok zor.

ABD olası bir darbeye nasıl bakıyor?

Bir kere, prensip olarak buna karşı. ABD, artık özellikle NATO ülkelerinde askeri yönetimlere yeşil ışık yakmayacaktır. Türkiye, Ortadoğu için de örnek oluşturacağından, bun asla yanaşmaz. 1970'de Şili'de Allende'nin ABD'nin isteğine aykırı olarak yüzde 36 oyla başkan se-

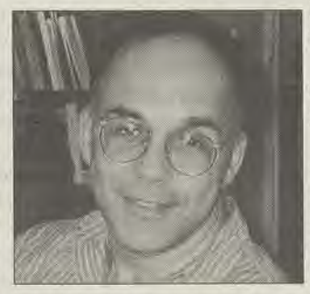

çilmesi Washington için bir sınav oluşturmuştu. Şili ordusuyla birlikte CIA'in de Allende'yi devirmek için çaba harcadığı biliniyor. Erbakan'ın başa geçmesi de, biraz Şili'deki duruma benziyordu. Ancak ABD Şili'de dersini aldı. O tecrübeyi kimse tekrarlamak istemiyor.12 Eylül partileri parçaladı ABD'nin Türkiye'de darbeye karşı olmasının pratik bir nedeni de var. Çünkü böyle bir askeri girişimin, İslamcıları orta ve uzun vadede kuvvetlendireceği de görülüyor.

Türkiye'de askeri müdahaleler başarılı olamadı. Olsalardı RP problemi olmazdı bugün. MSP 1973'te yüzde 11.8, 1977'de yüzde 8.6 oy alırken, 19980 sonrasında oyunu yükseltti.

Darbeler, Türkiye'de demokrasinin olgunlaşmasını önlüyor. Bir askeri müdahale Türkiye'yi en az on sene geriye götürür. 1980'de parti sistemini darmadağın ettiler.

Siyasetçileri hapse attılar, yasakladılar. Sonuçta orta sol'da ve sağ'da ikişer parti ortaya çıkması bugünkü bunalımın başlıca nedeni. Buna da 12 Eylül sebep oldu. Toplumsal mühendisliğin işlemediğinin en iyi kanıtı bu.

*Demokrasinin olgunlaşmaması, siyasi partilere nasıl yansıyor?

Partilerin kendilerinin demokratik olmamasının yarattığı problemler var. Seçim kaybeden liderler istifa etmiyor. Başarılı olan partilere bakıp ders de almıyorlar. 1994 yerel seçimlerinde RP'nin uyguladığı taktikleri öğrenip 1995 seçimlerinde uygulayabilirlerdi, yapmadılar. ANAP, DYP, CHP ve DSP, klasik bir partinin yapması gereken taban çalışmasını dahi uygulayamadı.

*Kürt sorunuyla ilgili yeni bir kitap yazıyorsunuz. Bu sorun siyasi belirsizlik ortamından nasıl etkileniyor?

Türkiye'de Kemalist anlamda laik-devletçi kesimin en büyük ikilemi bu. Onlara göre iki büyük tehlike, islamcılar ve Kürt milliyetçilerinden geliyor. Ve ikisiyle birden aynı anda savaşamayacaklarını biliyorlar. Biliyorlar ki, HADEP kapatılırsa oyları RP'ye gidecek. HADEP'i kapatmazlarsa, bu kez Kürt siyasi oluşumunu engellemek giderek zorlaşacak. Çünkü cin şişeden çıktı bir kere.

Avrupa'da işsizlik artık büyük sorun

Kısa süre öncesine kadar sorunlarını çözümlemiş gözüyle bakılan Avrupa,bugün işsizlikle boğuşuyor. 'Refahın zirvesi'nde bu beklenmedik sorun Avrupanın başını ağrıtacağa benziyor.

Avrupa Birliği'nde (AB) 20 milyona varan işsizlerin sorunlarına dikkat çekmek amacıyla binlerce protestocu, Avrupa'nın çeşitli kentlerinde yürüyüşe başlıyor. İşsizler, iki ay sürecek yürüyüşler sonunda 14 Haziran'da Hollanda'nın başkenti Amsterdam'da buluşacaklar.

15 Haziran'da ise AB liderleri, Amsterdam'da bir zirve yapacak. Zirveden bir gün önce Amsterdam'da toplanacak göstericiler, AB'nin işsizliğe ve işten çıkarmalara karşı önlem alması amacıyla bir dizi protesto eylemi düzenleyecekler. Yürüyüş kolları, Fransa, İtalya, İspanya, Bosna ve Finlandıya'dan harekete geçti. Geçtiğimiz ay Renault otomobil firmasının Belçika'daki fabrikasını kapatacağını açıklaması üzerine, Avrupa'nın çeşitli kentlerinden gelen işçiler, uzun yıllardan beri ilk kez Avrupa çapında ortak bir eylem düzenlemişti. Şimdi de tüm Avrupa'daki işsizlerin ortak bir protestosu gündeme geliyor. Yürüyüşleri örgütleyen İşsizliğe Karşı Eylem Birliği'nden Fransız Ann van Hoe-Garden, "İlk aşamada 30 bin işsiz ile en az 17 ülkeden bir katılım bekliyoruz. Bu, AB'ye üye ülkelerin sayısından fazla. Türkiye'den de insanların geleceğini umuyoruz" diye konuştu.

Ulusal Parti ve Sosyalistler

A. Kemal İNCESU

Kürt sorunu bölgesel ve uluslararası alanda artık çözümü ertelenemez bir boyut kazanmıştır. Devlet Kürt sorununun çözümünde eski tutumunu değiştirmek zorundadır. Bu dünyada meydana gelen alt üst oluşlar ile yıllardır sürdürülen özgürlük mücadelesinin bir ürünüdür.

Sorunun siyasal yollardan, demokratik bir şekilde çözümünü isteyen tüm barış ve özgürlük güçleri devletin şefkatine! maruz kalmaktadır.

Devlet sorunu gizliyememe ve çözmek istememe ikilemi arasında sıkışıp kalmıştır.

Peki Kürt cephesinde durum nedir?

Kürt ulusal güçleri de bir tıkanma içindedir. Ulusal birliğin yaratılmasında, siyasal çözüm yollarının güçlendirilmesinde, tarih bilinciyle ulusal kimliğin, ulusal bir duruşun sergilenmesinde, demokratik alanlarda ulusal kurumların oluşturulup, yaratılmasında ne yazık ki Kürt aydın ve siyasetçileri üzerlerine düşen tarihsel görev ve sorumluluklarını yerine getirememektedirler.

Bu dün de böyleydi, bugün de böyle. Hepsinin birleştiği ortak nokta "Kürtlerin kendilerine yabancılaşmış gerçekliğidir". Kürtler yıllardır esaret zincirleri altında yaşıyorlarsa, bunun nedenini kendilerinde aramalıdırlar.

Ulusal kimlik bilincini ortaya çıkarmayan kişisel ve grupsal çıkarları esas alarak, ulusal birliği, çok sesliliği, iç demokrasiyi kendi kimliğiyle kurumlaşmayı yaratmayan, aydın ve siyasetçi gerçekliğiyle karşı karşıyayız.

Bizzat bu olumsuzlukları aşmayı ve bir zaaf olmaktan çıkarmayı hedefleyen bir yaklaşımın egemen kılınması gerektiğine inanıyorum. Bu gerçekten hareketle Kürtlerin kendi varlığını bu günlere ulaştıran bu direnişçi yönünü temel alıp, bilince çıkararak, ulusal demokratik birlik, ulusal kimliğin tüm boyutlarıyla sahiplenip bir yaşam biçimi haline getirilmesi şarttır.

Bu temelde bir özgürlük mücadelesinin yürütülmesi gerektiğine inanıyorum. Askeri ortak faydalarda bile olsa, bir araya gelmeye açık olan tüm etnik toplumsal kesimleri bir araya getirerek, Kürt demokratik birlik girişimini hep birlikte yaratmak ve omuz vermek gerekir.

Kürt siyaseti, hiç bir zaman demokratik ve rahat bir ortamda çalışma yapamamışdır. Böyle bir ortamı beklemek de pek doğru değildir. Bu nedenle bugün daha çok Kürt kimlikli legal bir girişimin sosyal ve siyasal koşulları oluşmuştur. bu hem meşru ve doğal bir hak, hem de zorunluluktur.

Bu nedenle ulusal-demokratik, sivil bir insiyatifin girişimi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Böyle bir insiyatifin ortaya çıkaracağı platform, hareket, girişim, ismi ne olursa olsun demokratik olması, ulusal çerçevede ulusal konsensüsü esas alması, sivil ve açık olması, her türlü fedakarlığı yapacağını taahhüt etmesi gereklidir.***

* Birinci derecede Kürtler ve Kürdistan sorunu ile ilgilenmelidir.

* Dünya meselelerine; Türkiye sorunları dahil, Kürtlerin Kürdistan penceresinden bakmalıdır.

* Kürt kimlikli legal bir parti konusunda ısrarcı olmalıdır.

Legal Türk kimlikli partiler de kapalı tutulmamalıdır. Kürtlerin mümkün olduğu kadar geniş bir blok halinde Türkiye'nin demokrasi güçleriyle demokrasi birliğini kurmaları gerekmektedir. Aynı yerde olması gerekenlerin, ayrı yerlerde olanların ve dağımlı olan potansiyelin birleştirilmesi, küllenmiş eski devrimci ordu yeniden canlandırılmalı, kadro ve kitle ilişkileriyle dinamik bir kitle yaratmalı, yaşamın her alanında mücadeleyi temel almalı ve diğer mücadele alanları alternatif görmeden mücadele vermek amaç edinilmelidir.

Üzerinde tartışmak istediğimiz bu girişimin belli başlı çizgisi şunlar olmalıdır;

Birincisi; söz konusu girişim, ulusal özgürlük mücadelesini birinci hedef olarak geliştirmelidir. Esas ulusal özgürlük ile sosyalizm uğruna mücadeleyi birbirinden kopartılamayacak bir bütünlükle savunulmalıdır. Ulusal özgürlük ve sosyalizm kavgası bütünlük içermelidir.

İkincisi; ilk belirlemeden hareketle, ülkemizdeki ezilen sömürülen köylü ve işçinin yanında olduğunu ve bunu pratik mücadele içerisinde açık bir şekilde ezenlere karşı tavır almalıdır. Ulusal ve sınıfsal mücadeleyi temel almalıdır.

Üçüncüsü; hem ülke topraklarında hem de uluslararıs alanda emperyalizme karşı net bir tutum almalı ve bu alanda da HADEP, DBP ve DKP'den açıkça farklılığını somutlaştırmalıdır.

Dördüncüsü; ülkede politikleşmiş, dolayısıyla gericileşmiş dine karşı tutum almalıdır. Politik amaçlar güden, siyasi olarak örgütlenip şeriat adına mücadele eden (politikleşmiş dinden söz ediyorum, yoksa dini inançlarına karşı tutum almak değildir) Kürtlerin genel çıkarını temel alacağı, eğer ayrı bir parti kurmak için yeterli sayılıyorsa iki ayrımdan söz edilebilir. İlki "Kürt partisi olduğunu ilan etmesi", ikincisi ise demokratik bir parti olduğu, bu noktalardan ayrı parti kurmanın yeterli olmadığını düşünüyorum. Mevcut ayrımlar aynı kaldığı sürece kurulacak herhangi yeni bir partinin HADEP olacağı, DBP olacağı, DKP olacağı olmaktan öteye gidemeyecektir. Ben yeni bir partiyim diyemeyecektir. Yeni bir parti, sınıf tercihi taşıyan Kürt partilerinin kurulması mümkün ve gereklidir. Kürt sosyalistleri bu tablo karşısında Kürt emek ağırlıklı bir partiye ihtiyaç var ve bu boşluğu ancak Kürt sosyalistleri doldurabilir.

*** Artık böyle bir partinin kurulup, kurulmaması temelindeki tartışmalar bir yana bırakılmalıdır. Çünkü böyle bir sorun aşılmış, bu temelde bir parti girişiminin oluşmasının ilk adımları atılmıştır. Ancak sorun bu partinin siyasal çizgisinin ne olması gerektiği sorunudur; bu tartışılmalıdır.

Sana güle güle demeyeceğim

Ezgi FIRAT

Solcular Alparslan Türkeş'in ölümü üzerinde pek durmadılar. Nedenini bilmiyorum. Oysa her solcunun hayatına bir şekilde giren bu zatın ve geride bıraktığı "Ülkücü Hareket"in, günümüz gençliğine anlatılması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü bugün futbol taraftarlarıyla aynı popüler zeminde koşan Ülkücüler, genç kuşağı hızlı bir şekilde etkisi altına almakta, onları örgütlemektedir. Örneğin, Kürt siyasası içinde belli bir kimlik edinmiş aydınlarımızdan birkaçının böyle bir sorunla karşı karşıya kaldıklarını ve büyük problemler yaşadıklarına tanık olmuşumdur. Ama bu insanların kalkıp, "Türkiye'de Faşizm ve Ülkücü Hareket Üzerine" bir makale yazdıklarını görmedim. Çocuklarının Ülkücüler'le hareket ettiğini duyunca "şok geçiren" insanlarımız neden bu konuya eğilmiyorlar. Devletin medya aracılığıyla "Türk Milliyetçiliği" bombardımanına tuttuğu genç kuşağın, 'öğretilerek' uyarılması gerekiyor. Aksi halde, 'popüler kültür' konumuna gelen "Türkçülük" kapımızın eşiğinden ayrılmayacaktır.

Üzüm üzüme baka baka

Türkçede şöyle bir özdeyim var: "Üzüm üzüme baka baka kararır." Duygular ve düşünceler zamanla kişinin üzerinde etkili olur ve kişi yaratılan psikolojik atmosferin içinde biçimlenir. Kendisini kadın gibi gören ve onun gibi davranan bir erkegin fiziki hatları bile zamanla değişir, kadınlaşır. Tabi aynı şey kadınlar için de geçerlidir. Ülkücüler ve Başbuğ'ları Alparslan Türkeş'in her kurt işareti yapması, bana hep bu olguyu hatırlatmıştır. Kurt işareti yapıp alanlara çıkan o zatlar, zamanla kurtlaşıp insanlara saldırmaya başlamışlardı çünkü...

Hüseyin ismi Alparslan oluyor

Türkeş, 25 Kasım 1917 yılında Levkoşa'da doğar. Asıl isim Hüseyin Feyzullah'tır. Hüseyin ismi okul da öğretmeninin isteği üzerine Alparslan olur. Ne hikmetse bu Türk "büyükleri"nin isimleri okulda hocaları tarafından değiştiriliyor. Hatırlarsınız; Mustafa'ya Kemal'i de öğretmeni Mustafa eklemişti ve Mustafa Kemal olmuştu. Alparslan, daha sonra soyadı kanunu gereğince Türkeş soyismi alır. Bu soyisim, Türkiye'nin diline öyle bir yerleşti ki, zamanla Alparslan unutuldu ve insanlar ona Türkeş demeye başladı.

İngiliz pasaportu

Türkeş, 1933 yılında, Kıbrıs'tan Türkiye'ye gelir ve Kuleli Askeri Lisesi'ne kaydını yapmak ister. Ancak, İngiliz pasaportu taşıdığı için kaydı yapılmaz. Bunun için epeyce uğraşır. Kaydını kabul etmeyen memura; "Ben öz be öz Türküm efendi! İngiliz pasaportu taşımamızın sorumlusu sizsiniz," deyip tepki gösterir. Buradan ister istemez psikolojiye giriyoruz. Acaba Türkeş'in bir Türk milliyetçisi olarak sivrilmesinin altyapısını bu 'kimlik' sorunu mu oluşturmuş?

Nazım Hikmet hayranlığı

Türkeş, Harbiye'de okuduğu yıllarda gizli gizli Nazım Hikmet şiirleri okurmuş. En sevdiği şiir de "Salkım Söğüt"müş. Türkeş yıllar sonra TV. kameraları önünde "Dört nala geldik uzak Asya'dan/kısrak başı gibi uzanan/bu memleket bizim" diyordu. Aslında Türkeş'in bu şiiri sevmesi çok doğaldı. Bunda yadırganacak birşey yoktur. Nazım bir komünist olabilir; ama, böyle bir şiir de yazar ve Türkeş gibi bir faşist de kalkıp bu şiiri milyonların önünde okur. Çünkü burada Nazım'ı ve Türkeş'i aynı çatı altında tutan bir "Türkçülük" olgusu var. 'Kısrak başı gibi uzanan memleket' Nazım'da özlem iken, Türkeş'te ülküdür.

Napolyon'dan devralınan 'aksiyon'

Türkeş,1965 yılında Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'ne (CKMP) Genel Başkan seçilir. CKMP'nin ismi 1969 yılında Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) olarak değiştirilir. Anlatılanlara göre, Türkeş'in en çok sevdiği sözcük "aksiyon"muş. Bunu da Napolyon'dan devralmış. Bu sözcüğün Türkçesini (hareket) yıllar sonra kurduğu partiye verecektir; Milliyetçi Hareket Partisi (MHP). Türkeş ve ekibinin bu hareket 'sevdası', Türkiye tarihinde bir kara leke olarak kalan, Çorum ve Maraş katliamlarıyla birleşmişti.

MHP,12 Eylül darbesinden sonra, diğer siyasi partilerle beraber kapatıldı. Türkeş ve ekibi daha sonra Milliyetçi Çalışma Partisi(MÇP)'ni kurup tekrar politika yapmaya başladı. Siyasi partiler üzerindeki yasaklar kalkınca, MÇP tekrar MHP'ye dönüştürüldü. Ülkücülerin 'hareket' sevdası bitmek tükenmek bilmiyordu. İllede 'aksiyon...'

27 Mayıs ve14'ler

Alparslan Türkeş'in yaptığı 'önemli' işlerden biri de 27 Mayıs 1960 darbesinede, Türk Silahlı Kuvvetleri adına radyodan muhtıra okumak olmuştu. Türkeş, darbeyi tertipleyen Milli Birlik Komitesi üyelerindendi. 27 Mayısçıların başına sonradan geçen Cemal Gürsel, iktidarın sivillere devredilmesine karşı çıkan Türkeş ve ekibi emekliye ayırttırır. Bu olay Türk siyasi tarihine 14'ler olarak geçti. Bu yıllarda Türkeş'in sicili kabarmaya başlıyor.

Türkeş, İkinci Dünya Savaşı'nda Almanya'nın yanında yeralmak gerektiğini savunur. Türkeş o yıllarda ünlü Turancı Nihal Adsız'ın fikirlerinden etkilenmektedir. 1944 yılında "Turancılık Davası"nda yargılanır ve bir yıl tutuklu kalır. Türkeş, ilk olarak bu davadan sonra "faşist" damgası yer. Bu damgayı kendisine vuran insan da, romancı Falih Rıfkı Atay olur.

Komünizm'le mücadele

1970'li yıllarda yıldızı parlayan Türkeş, Demirel'le beraber meşhur MC. (Milliyetçi Cephe) mükümetlerinde görev alır. O yıllarda Başbakan Yardımcısı olan Türkeş boş durmaz, "komünizmle mücadele" de aktif rol oynar. 60'lı yılarda kurulan "Komünizmle Mücadele Dernekleri" yerini Ülkü Ocakları'na bırakır. Hükümetlerin de yardımıyla ülkücüler solculara karşı bu derneklerde örgütlenir. Bu örgütlenme birçok aydının ve devrimci insanın öldürülmesiyle açığa çıkar. Birçok cinayetin faaillerinin direkt Ülkü Ocakları'nı göstermesine rağmen, ciddi bir takikat yapılmaz. O yıllarda ülkücülerin suç dosyaları kabardıkça kabarır ama, Türk Hukuku sadece solculara ve Kürtlere karşı işler. Ülkücülerin altyapısını oluşturduğu MHP,12 Eylül darbesinden sonra kapatılır ancak; 4,5 yıl süren mahkeme sonunda ülkücülerin çoğu 'aklanır.' Türkeş'de ceza almadan kurtulur.

Yumuşak adam imajı

Türkeş 90'lı yıllarda imaj değiştirdi ve o meşhur sert görüntüsünü törpülemeye çalıştı ama nafile. Kişi doğal yapısında bulunan saldırganlık dürtüsünü yetmişinden sonra terkedebilir mi? Hayatı boyunca ilhaklardan, yana (Körfez Savaşı'da ABD'nin yayında yeralıp Irak'ın işgal edilmesini öneriyordu.) olan Türkeş, Kürt sorunu konusunda da aynı militarist görüşteydi. Özel televiziyonlardan birinde yapılan bir tartışma programında, DEP Milletvekili Orhan Doğan'a; "Siz yanlış yoldasınız. Vazgeçin. Biz bu vatan için gerekirse kan dökeriz" tehdidinde bulunuyordu. Hem de milyonlarca insanın karşısında. Türkeş ayrıca, aynı programda, Türkiye'nin bir mozaik olduğunu söyleyen Doğan'a verdiği cevap, kesin ve netti. Türkeş, "Ne mozaiği ulan!" deyip, tartışmayı kestirip atıyordu. Estetik uzmanlarının günlerce, haftalarca üzerinde çalıştığı "yeni imaj," Başbuğ'un içinde beslediği 'kin'le bir çırpıda yıkılmıştı. Artık maske koruma özelliğini yitirmişti. Zaten maskeler insanı bir yere kadar korur; insanın gerçekliği karşısında erir, düşer. Maskeler, insanın iç dünyası karşısında ne kadar dayanabilir ki?

Sana güle güle demeyeceğim

Kurt kocadı ve...

Sana "güle güle" demeyeceğim Türk-eş. Zaten kimse de seni uğurlamamı beklemez benden. Yazar arkadaşımız Hasan Bildirici cezaevleriyle ilgili yazdığı yazıda, zalimlere değinirken şöyle diyor: "İnsanın ölümünden mutluluk duyulmaz. Fakat zalimlerin ölümü karşısında en ufak bir acı duymamak gerekiyor." Çocukluğumdan kalan bir olayı anlatmak istiyorum: Babamın uzun yıllar, bir tarla yüzünden kendisiyle cebelleştiği ilçenin belediye eski başkanı öldüğü gün, akrabalarımızdan biri babama; "gözlerin aydın, düşmanın öldü," demişti. Babam da, "insan, insanın ölümüne üzülmemeli" diye cevap vermişti. Babam beni bağışlasın ama ben Türkeş'in ölümüne üzülmediğim gibi aksine sevindim. Çünkü onun düşmanlığı sadece bir kişiye değildi; bir halka ve sınıfaydı...

***

Yaşlılar çoğunlukla eceliyle ölür. Türkeş'de öyle. Ama diyorum, onca katliamdan sonra (Bir düşünsenize; Çorum, Maraş, Malatya,17 Mart,1 Mayıs Taksim katliamı vs.) Türkeş'in eceliyle ölmesi... Hani diyorum Ecel'e yazık oldu.

Dünyada, bölgesel kamplaşmalara gidilirse büyük tehlikeler çıkabilir

Prof.Dr. Uwe Andersen, Bochum Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Dekanlığı'nın yanısıra, Almanya ve dünyada ekonomik-siyasal gelişmelere ilişkin yaptığı ilginç kuramsal analizleriyle de bilinmektedir. Andersen ayrıca FDP (Hür Demokrat Partisi) içinde partinin programatik hususlarında görüşüne başvurulan bir şahsiyettir de.

Almanya'da son aylarda „Alman Sanayi Odalar Birliği" (BDİ)'nin başkanı Hans Olat Henkel'in öncülüğünde başlatılan ve günümüzde giderek sertleşen „Sosyal devlet" ile ilgili „değişim" tartışmaları farklı boyutlarıyla ele alınmaya başlandı. Almanya'nın Avrupa'yı da bir bütün olarak arkasına alıp, bir „dünya süper güç" olma amacının bu tartışmalarla belirlenip netleştiği söylenmektedir. Almanya'nın kabaran bu „iştah"ı başta bir çok komşu ülkeleri olmak üzere diğer dünya devletlerini de endişelendirmeye başladı. Hatta daha ileri giderek, „dünya pazarı"nı paylaşma anlaşmazlığı dolayısıyla savaşların bile çıkabileceğini düşenen oluyor.

„Sınırsız kâr hırsı" hiç bir etiksel normu gözetmeden yer yer körce hareket ettiği ve kaz sahibinin canına bile mal olduğu insanlık tarihinde sıkça görülmüştür, görülmektedir.

Özetle belirtmek gerekirse BDİ (Alman Sanayi Odalar Birliği)'nin „değişim"den anladığı ve öngördüğü kaba bir şekilde şöyle izah edilebilir; „Ulusal Müteşebis güce, dünya sathında rekabet edebilmesi için, bütün imkanların yaratılması, devletin ekonomik hayata müdahalesinin en asgari seviyeye indirilmesi, devlet tarafından belirlenen asgari ücretin işletmecinin insiyatifine bırakılması, sosyal harcamaların azaltılması, vergilerin en aza indirilmesi, iş kontratlarının işveren ile işçinin iradesine bırakılması ve en önemlisi iş gücünün ucuzlaştırılması.."

BDİ'nin tasarladığı „değişim" paketi ana hatlarıyla böyle aktarılabilir. Buna karşın sendikaların cılız da olsa belirli bir reaksiyonu görülmektedir. Ayrıca diğer bir çok toplumsal kesitler tarafından da bu „reform" tepkiyle karşılanmaktadır.

Bu nedenle „Nûroj" okurları için, meselelere has uslubuyla yaklaşan dostumuz Prof. Dr. Uwe Andersen'le konuya ilişkin röportaj yaptık

Uwe, bize kısaca Almanya'da son „değişim" tartışmalarına „sebep" olarak gösterilen nesnel konjuktür ile ilgili neler söyleyebilirsin. „Sosyal devlet" yapısının reforme edilmesinin ardında esas arguman nedir? Sence bu bir nevi ekonomik sistemin Amerikanlaştırılmasına (total kapitalizasyon) dönük bir arayış değil midir?

Öncelikle mevcut sistemle ilgili kısaca şunları şöylemem mümkün. Bildiğin gibi, Almanya'daki sosyo-ekonomik sistem „Sosyal piyasa ekonomi" esasına dayalıdır. İkinci dünya savaşı akabinde bu ekonomik sistem, tam serbest piyasa ekonomisi ile plan ekonomisinin karışımı ve kombine edilmiş şekilde keşfedildi. Yani bir yandan serbest piyasa ekonomisi işler, diğer yandan devletin aldığı vergilerle ve gelir dağılımındaki insiyatifiyle bütün insanlara temel ihtiyaçları karşılayabilecek, yaşanabilir makul bir ekonomik imkan verilmiş olmaktadır.

Bu anlamda sosyal devlet ilkesi, sosyal piyasa ekonomisi açısından belirleyici bir elementtir. İkinci dünya savaşı sonunda oluşan devlet yapımızla bu esas üzerinde yürüdüğümüzü düşünüyorum. Ve bundan sonra da bu şekilde yürümemiz gerektiğini savunuyorum. Ama bu temel prensip, bizim sosyal devleti tartışmamamız gerektiğini beraberinde getirmiyor. Sosyal devletin ayakta kalabilmesi için, ekonomik durumun çok iyi olması şarttır. Şu anda öyle bir süreçten geçiyoruz ki, „globalizasyon" olgusu, kendi konumumuzu yeniden gözden geçirmemizi zorunlu kılıyor. Yani Almanya'da ekonomi ile ilgili verilecek herhangi bir karar uluslararası rekabet olgusunu göz ardı ederek vermek mümkün olmuyor. Dolayısıyla Almanya'nın, diğer devletlerle rekabet gücünü kayıp etmemesi için, yeni tedbirler alması elzem oluyor.

Bu nedenle son aylarda „değişim"e ilişkin tartışmalar giderek kızışıyor. Özellikle hastalık halinde çalışana „tam ücret" ödenip ödenmemesi hususunda tartışmalar odaklaşıyor. Sendikalar bu meseleyi maddi yönden ziyade, sosyal devlet açısından vazgeçilmez sembolik bir faktör olarak değerlendirmektedir. Buna mukabil, iş veren çevresi hastalık halinde „tam ücret"in ödenmesi halinde diğer sanayi ülkeler ile rekabet edilemeyeceğini ve gerekli verimliliğin de sağlanamayacağını söylemektedir. Her iki tarafın kararlı ve uzlaşmaz tutumu, sorunun çözümü önünde engel oluşturuyor. Almanya'da çalışanların hastalık oranının, diğer Avrupa ülkelerine nispeten daha yüksek olduğu bir gerçek.

Benim bu konudaki düşünsel tavrım, ne sendikaların statükocu ne de işveren çevresinin söylediği „total ücret ortadan kaldırılmalıdır" anlayışından yanadır. Konumuz açısından size aydınlatıcı bir gerçekliği söylemek isterim. Bazı işletmelerdeki çalışanların hastalık oranı, diğer işletmelere nazaran daha az olduğu söz konusudur. Demek ki, iş yerindeki ilişkiler atmosferi ve sistemi, bu konuda önemli bir rol oynuyor.

Bir de, bilindiği gibi ikinci dünya savaşı sonrasında Alman halkı belirli bir süreden günümüze kadar standart bir mürefeh ortamda yaşıyagelmiştir. Böyle bir süreçte acımasız rekabet koşullarıyla karşılaştığımızdan dolayı, ayakta kalabilmek için başvurulan köklü değişiklikler, bizi toplum olarak sarsabiliyor ve karşı direnişe sevk edebiliyor. Aslında mevcut durumda tezahür eden toplumsal rahatsızlık, „değişim"den yarar görecek olan iş verenler ile zarar görecek olan işçiler arasında vuku buluyor. Ayrıca diğer sosyal kesitler içerisinde de değişik huzursuzluklar baş göstermiştir. Bence bu, gelir dağılımının eşitsizliği nedeniyle anlaşılır bir durumdur. Ancak önemli, hatta zorunlu olan başka bir husus da, sorunların tarafların birbirlerini karşılıklı olarak anlama kültürüyle aşılabileceği prensibinin göz ardı edilmemesidir. Bence grev imkanını da en zor koşullarda en son çare olarak kullanmak gerekiyor. Zira, halihazırdaki göreceli olarak durumuzun iyi olması, sendikalar ile işverenlerin karşılıklı uzlaşmacı tutumunun bir sonucudur.

Ekonomik istikrarın; tam istihdam, istikrarlı fiat, ihracat, ithalatın dengelenmesi, adaletli gelir dağılımı ve çevreyle barışık olan ekonomik büyüme gibi beş temel taşı vardır. Bu bağlamda Almanya'nın durumuna bakacak olursak, öncelikli sorun işsizliktir. Mevcut işsizlik oranı, çalışabilir nüfusun %10'unu oluşturuyor. Yani dört milyonun üzerinde işsiz vardır. Kendilerini değişik sebeplerle işsiz olarak kayıt ettirmeyenleri de ekleyecek olursak, altı milyonu bulur. Enflasyon yüzde ikinin altındadır. Bu açıdan iyidir. Almanya'nın birleşmesinden sonra bütçe açığı hayli arttı. İthalata nispeten ihracat tutarı çok daha ilerde.

Tabii ki eski DDR'in entegrasyonu için yılda 150 milyar markın harcanması ekonomik dengeleri sarstı. Gelir dağılımına gelince, aslında Almanya'da herkes görece iyi kazanır. Ancak çalışmayanların durumu pek iç açıcı değildir. En çok kritize ettiğim husus ise sermayenin (elimizde kesin bir bilgi olmamakla beraber) %70'inin nüfusun %2'sinin elinde merkezileşmesidir. Bence en çok üzerinde durulması gereken nokta, bu sermayenin nüfusun geneline nasıl dağıtılacağı ve verimliliğinin nasıl daha arttırılacağıdır. Bu meyanda muhtelif projeler vardır. Bence daha rasyonel ekonomik politik perspektifler geliştirmek gerekiyor. Örneğin, çalışanların salt mutat ücretler yerine, belirli hisselerle işletmeye ortak ederek istihdam etmek düşünülmelidir.

Özetlemek gerekirse Almanya'nın dominant sorunu, işsizliktir. 2000 yılına dek işsizlik oranı yarıya indirilmek isteniyor. Bana bu program biraz mucizevi geliyor. Yani gerçekleştirilmesi hayli zordur. Diğer yandan işsizlik bir kader de değildir. Belirli ölçüde hareket edildiği zaman, açılabilir bir problemdir. Biz ABD ve diğer bazı gelişmiş ülkeleri de kendimiz için örnek alabiliriz. Yani mevcut durumu aşabilmek için bazı reformları gerçekleştirmek zorunludur.

Bir de, Almanya'nın ekonomik sistem açısından ABD tipli kapitalist sistemi benimsemesi meselesine gelince, bu eleştiri genellikle sol tandanslı çevrelerden gelmektedir. Hatta onlara göre Almanya ilkel kapitalizme de dönüş yapabilir. Ben bu solcu argumanı doğru bulmuyorum. Elbette, tam kapitalizme dönüş yapmak isteyen çevreler vardır. Ama bunu genelleştirmek doğru değildir. Kuşkusuz ABD'nin ekonomik sistemi sorgulanmalıdır.

Bizim gibi sosyal devletlerde de sosyal hizmetlerin yeniden gözden geçirilmesi gerekiyor. Bu demektir ki, her sosyal hizmet, daha önce yapılmış olan ekonomik sorunların neticesinde olmalıdır. Gelir dağılımı konusunu bildiğin gibi, hem bağlı olduğum partim FDP (Hür Demokrat Partisi) hem de diğer hükümet partisine, bazı kesimler eleştiri getirmektedir. Oysa gelir dağılımı konusunda düşünmemiz gereken, üretimin nasıl daha iyi ve fazla olacağı hususudur. Ben şahsen kendimi „sosyal devlet" anlayışının prensip olarak bir savunucusu olarak görmekteyim. Bu anlayışı suistimal etmek ise son derece çirkindir. Acilen yapılması şart olan, vergi sisteminin yeniden düzenlenmesi ve kolaylaştırılmasıdır.

Acaba sence savaş sonrasında oluşturulan „sosyal piyasa ekonomisi" gelişen ve genişleyen sosyalizme karşı savunma arayışından ileri gelmemiş miydi ve gene şu anda bu ekonomik sistemi ortadan kaldırma düşüncesi „sosyalist" sistemin çözülüşüyle doğrudan alakalı değil midir?

Bu yönlü tartışmalar, düşünceler tarafımdan bilinmektedir. Çok haklısın, işverenlerin bir kesimi bu şekilde hareket etmektedir. Onlara göre bir dönemde „komünizm tehlikesine" karşı sosyal piyasa ekonomisi gerekliydi, ama böyle bir tehlike ortadan kalktıktan sonra bu ilkeyi muhafaza etmeye artık gerek yoktur. Ama bunu genele yaymak, hem „sosya devlet" ilkesinin babalarına hem de mevcut durumda gerçek anlamda savunanlara haksızlık yapılmış olur. Sen biliyorsundur, 45-49 yılları arasında yapılan bütün tartışmalar, tamamen bütün krizlere sebep olan klasik kapitalizm sistemi dışında alternatif bir çıkış yolunun bulunmasıyla ilgiliydi. Yaratılması gereken sistem ayrıca komünist sistemin dışında da olmalıydı.

Dolayısıyla, üçüncü bir alternatif olarak „sosyal piyasa ekonomisi" keşf edildi. Bence bu düşünce sistemi temel alınmalı. Yani ekonomik sistemin sosyal prensibini, komünist sistem karşısında bir enstruman olarak görenlerden değilim ben. Bu prensibin eski DDR'e karşı bir mücadele aracı olarak kullanılması gerektiğini hiç bir zaman düşünmedim.

Ekonomik ve askeri açıdan gelişen ve güçlenen ve diğer bölgesel süper güçlerle (ABD, pasifik devletleri) rekabet edecek olan bir Almanya, gene dünyada krizlere, çatışmalara yol açmaz mı, ayrıca böylesi bir Almanya komşu devletler için herhangi bir tehlike teşkil etmez mi?

DDR ile birleşme sağlandıktan sonra, bir çok ülkede bu türden endişeler görmek mümkün oluyor. Bence, Almanya'daki bütün partiler ve özellikle hükümette bulunan taraflar arasında genel bir konsensüs vardır. Bu konsensüse göre, gerek dünya ülkeleri gerekse komşu ülkelerinin endişelerini ortadan kaldırmak açısından, Avrupa Birliği'nin gerçekleştirilmesi şart koşulmaktadır. Kuşkusuz ilerde neler olacağını şu anda kestirebilmek çok güç. Görebildiğim kadarıyla Almanya'da aşırı sağ (ırkçı) eğilimli oluşumlar oldukça marjinal durumda. Etnik bir esas üzerinde oturtulmuş Almanya'yı, Almanların ezici çoğunluğu istememektedir.

Benim görüşüm ve beklentime göre, Almanya federal Avrupa sistemine iştirak etmeli ve entegre olmalıdır. Bir de demografik açıdan bakılırsa, Fransa, İngiltere ve İtalya'nın toplam nüfusu Almanya'nınkinden daha büyüktür. Dolayısıyla, endişelenmeye gerek yoktur. Ama senin demin söylediğin husus, bölgesel güçlerin birbirlerine karşı konumlanışı, yani Avrupa Birliği, NAFTA ve pasifik ülkelerin birbirleriyle rekabet süreci, belki de dünyada istenmedik sonuçlar doğurabilir. Bu konuda ayrıca bir milyar iki yüz milyon nüfus potansiyeline sahip kızıl Çin'in konumunu da gözardı etmemek gerekir. Bu nedenle uluslararası alanda, bütün taraflar için bağlayıcı esaslar koymak ve bu yönlü anlaşmaları gerçekleştirmek zorunludur.

Bölgesel kamplaşmalara gitmek yerine, koordineli ve işbirliğine dayalı bir uzlaşmacı siyasi rota izlenmelidir. Nitekim G 7'lerin çabası buna bir örnek olarak verilebilir. Ayrıca bölgeler içinde ihtilafların çıkmaması için, bölgesel işbirliği ve ittifağı önem taşımaktadır. Avrupa devletleri arasında herhangi bir çatışmanın çıkabileceğine inanmıyorum. Bu konuda ülkeler, istikrarlı ve demokratik toplum oluşturma yönünde önemli mesafeler katetmişler.

Mevcut ekonomik sistemin acımasız rekabet koşullarında, toplumsal dayanışma ve bütünlüğün büyük yaralar aldığı ve buna karşın bireyin hızla egoistleştiğini görmekteyiz. Bu hususta neler söylebilirsiniz?

Ben rekabet faktörünü yalnız ekonomik alanda değil, aynı zamanda kültürel meyanda da önemli buluyorum. Zira tiyatroda, sanatta, bütün mesleki alanlarda rekabet, bir gelişme işlevi görüyor. Birbirleriyle „daha iyiyi" yaratma düşüncesiyle yarışma halindeler. Dolayısıyla ben rekabet ortamını savunmuyorum. Ama senin söylediğin eğer toplumsal dayanışmayı ortadan kaldırıcı, egoist kişiliği temel alıcı ve karşıdakine husumet besleyici rekabet ise o zaman haklısın. Yani bizim toplumsal dayanışmayı dışlayan rekabeti savunmamız mümkün değildir. Bir toplum, iyi günlerini de kötü günlerini de birlikte paylaşmalıdır. Bu şekilde hareket etmeyen bir toplum benim için fakir bir toplum durumundadır. Rekabet ile toplumsal dayanışma faktörleri mutlak birbirleriyle kombine edilmelidir. Örneğin ben bir bilim adamı olarak meslektaşlarımla yarışırken, diğer yandan da yardıma muhtaç insanlara elimden geldiğince yardım etmeye çalışıyorum. Bir de hemen hemen bütün toplumsal sorunlarda, yardım adresi devlet olarak gösterilmektedir. Oysa bana göre sivil insiyatif kuruluşları buna öncülük etmelidir.

Son olarak bizim „Nûroj" okurları için söylemek istediğin bir şey var mı?

Ben Kürt sorunu konusunda bildiğin gibi uzman bir kişi değilim. Türkiye'yi dışarıdan tanımaktayım. Oraya yalnız iki defa gitmişim. Almanya'daki yabancılarla ilgili bir çok çalışmalarım olmuş, ancak spesifik olarak Kürt meselesiyle alakadar olmuş değilim. Ama benim şahsi görüşüme göre, Kürt sorununun federatif bir sistem içinde çözümü en doğrusudur. örneğin Almanya'nın federal sistemi, sizin için bir emsal gösterilebilir. Meseleyi dışardan takip eden biri olarak söylemem gerekirse, Kürtler şiddete başvurmaya zorlanmaktadır. Diğer yandan PKK'nin bir çok yönelimlerinin de davanıza yarar getirmediğini ve Kürt dostları üzerinde menfi bir etki yaptığını düşünmekteyim. Kürtlerin mevcut savaş koşullarında duygularını da anlamaya çalışıyorum. Türk halkı bu konuda mutlaka biraz daha sivilleşip demokratik bir tutum takınmak durumundadır. Türkiye'nin Kürt örgütleriyle masaya oturup bu meseleyi halletmesi gerekiyor. Kürt örgütlerinin de hem kendi aralarındaki ihtilafları izole etmeleri ve hem de uluslararası alanda negatif imajı bertaraf etmek için yeni bir politika üretmeleri gerekiyor. Sizler hakkında medyada artık olumsuz haber değil, bilakis sempati kazandırıcı haberleri okumak istiyoruz. Hepinize başarılar diliyorum.

TEST Geçtiğimiz hafta neler oldu?

Türkiye Almanya ilişkilerinde son durum

Ferman KUMRUASLAN

Avrupa Hıristiyan Parti liderleri toplantısında Almanya Başbakanı Helmut KOHL'un, „Türkiye ile aramızda kültür ve medeniyet farklılığı var" demesi Türkiye'de tepkilere neden oldu. Almanya'nın Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesine karşı olduğu, yetkili ağızlarca ifade ediliyor. Türk ve Avrupa ilişkilerinde her an bir alt üst oluşun yaşanabileceği ve sosyalist blokun çökmesinden sonra, dost ve müttefik kavramın eski anlamını yitirdiği son Almanya Türkiye ilişkilerinde gerginleşmede kendini somut biçimde gösteriyor.

Her iki devletin ilişkilerinin iyi olmadığı bir zamanda Almanya Dışilişkileri Bakanı Klaus Kinkel, Ankara'ya gelmek üzereyken, basın ajansları TC Başbakanı Necmettin Erbakan'ın RP Meclis grup toplantısında „Kinkel'in kendisiyle yapılacak görüşmede utancından başını önüne eğeceğini ve AB'nin ders verici tutumuna karşı gösterilen tepkileri hissettireceğini" ifade etti dediğini duyuruyorlardı. Bu beyan üzerine K. Kinkel ziyaretinin iptali gündeme geldi. Ancak daha sonra Türk Dışişleri Bakanlığı'nın her zamanki klasik açıklaması „basın ifade edilenleri doğru aksettirmedi" ifadesinden sonra gezi gerçekleşebildi. Klaus Kinkel, Alman basın mensuplarına yaptığı açıklamada, Erbakan'ın beyanına atfen „hiçbir Avrupalı Türkiye önünde utancından boyun eğmeyecek" şeklinde sert bir açıklamayla tepkisini ifade ediyordu Kinkel, Ankara ziyareti sırasında hükümet yetkililerinin yanı sıra İHD ve IHV yöneticileri ile de ilk kez bir araya geliyordu.

Alman Dışişleri Bakanı Ankara'da hükümete Almanya'nın aynı zamanda Avrupa'nın Türkiye'den beklentilerini bu sefer açıkça dile getiriyordu. „Kürt sorunu, insan hakları, Kıbrıs ve Ege sorunu" halledildikten, yani Türkiye „ev ödevini" yaptıktan sonra, AB üyeliğinin söz konusu olabileceğini belirtti. Böylece Türkiye'ye ilk defa Kürt sorununu çözmeden, demokrasi ve insan hakları alanında adımlar atıp, Yunanistan'a karşı düşmanca tutumuna son vermeden AB üyeliğinin bahis konusu bile edilemeyeceği somut bir şekilde söyleniyordu. Bunun yanında Türkiye coğrafyasının bir bölümünün Avrupa sınırları içinde olduğunu, Türkiye'nin Asya ile Avrupa arasında köprü rolü gördüğünü her zamanki gibi dile getirdi. Diplomatik nezaket gereği kamuoyuna yansımayan Türkiye'nin uluslararası uyuşturucu ticaretindeki rolü konusu da vardı. Türk devletinin artık çeteleştiği, uyuşturucu ticaretini kendisini yaptığı belgelenmişti, Almanya'nın bunu bilmemesi mümkün değildi. Kürdistan sorununda, demokrasi alanında hiç bir ilerlemenin sağlanmaması, Almanya'nın ekonomik çıkarları gereği klasik Türkiye politikasının gözden geçirilmesine önemle ihtiyaç duyuluyor.

Ne yazık ki Almanya'nın diğer birlik üyesi ülkelere dayatması sonucu Türkiye 1,5 yıl önce Gümrük Birliği'ne alındı. Bu süre içinde Türkiye'nin bulunduğu tahütlerden hiç birini yerine getirmediği ortaya çıktı. Geç de olsa Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine karar verecek olanlar tarafından Türkiye'nin Avrupa kültüründen, uygarlıktan uzak olduğunun ifade edilmesi, biz Kürtler için sevindiricidir. Türkiye'nin gerek Gümrük Birliği'ne alınması sırasında ve gerekse Avrupa Birliği'ne alınması hususunda Kuzey Kürdistan'ı siyasal parti ve yurtdışındaki Kürt demokratik kuruluşlarının büyük bir kesimi haklı olarak Türkiye'nin tüm sorunlarının kaynağı olan Kürt sorununu çözmeden, bu yönde somut adımlar atmadan, hiç bir avrupai kurum ve kuruluşa alınmayıp, dıştalanarak istemlerin yerine getirilmesi için baskı yapılmasını istiyorlardı. Türkiye'nin gümrük birliğine ve AB'ye alınmasını isteyen Kürt çevrelerinin son gelişmeler üzerine politikalarını bir kez daha gözden geçirmelerini salık veririz.

Sonuç olarak söylemek gerekirse; Almanya Avrupa'nın motor gücü konumunda. ABD'den sonra Türkiye'ye en fazla silah satan ve Türkiye ile en iyi ekonomik ilişkilere sahip olan bir ülke durumunda. Koşullar artık bu ülkenin Kürdistan politikasının değiştirilmesini zorunlu kılıyor. Almanya bulunduğu konumu itibarıyla Kürtlerin kendi topraklarında, kendi yazgılarını özgürce belirlemesine destek vererek sorunun çözümü hususunda anahtar rolünü oynayabilir. Örneğin Almanya uluslararası bir Kürdistan konferansının toplantısına öncülük edebilir. Almanya'daki sayısı 600.000'i bulun Kürt topluluğu resmen tanıyarak ve haklarını vererek böylece ilk adımı atabilir.

Kürt siyasal temsilcileri, demokratik kurum ve kuruluşları TC-Avrupa ilişkilerinin gerginliğinden faydalanıp, Avrupa ülkeleriyle çok yönlü ilişkiler geliştirerek, olanaklar elde etmeli, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin başarıya ulaşabilmesi için, kalıcı mevzilere dönüştürmelidirler. Süreç her zamankinden daha çok olanak ve imkan sunuyor.

Kürt kadın grupları konuşuyor

Kürt Kadın Kurumları'na 8 Mart'ta sorular yöneltmiştik. Jujin, Roza , Jiyan Kürt Kadınlarıyla Dayanışma ve Kadın Sorunlarını Araştırma Vakfı (K. KaDaV)'ın ve HADEP Kadın Komisyonu yanıtlarını vermişlerdi. Ulusal Devrimci Kadınlar'ın yanıtını yayınlıyarak bu dizimizi bitiriyoruz.

● *8 Mart'ın anlamı nedir ? 8 Mart'ta gerçekleştirilen etkinlikleri salt 8 Mart'la sınırlı tutmak doğru bir davranış mıdır? Değilse neler yapılabilir ?*

● *Varolan kadın örgütlerinin etkinlik alanı dışında kalan kadınları mücadeleye çekmek için neler yapılabilir ?*

● *Kürt kadın gruplarının bağımsız bir kadın hareketi çatısı altında birleşmeleri olanaklı mıdır ?*

● *Kürt kadınlarının üçlü - ulusal, sınıfsal, cinsel- baskıya karşı mücadelesindeki dengeleme nasıl olmalıdır ?*

★ 8 Mart dünya kadınlarının tarihindeki ezilmişliğe, sömürüye karşı direnişin anlamını taşıyan günün adıdır. 8 Mart emekçi kadınların ekonomik, demokratik ve siyasal hak taleplerinin mücadelesini verip, o günün koşulları içerisinde kazandıkları zorlu mücadelenin tarihidir. Bu anlamıyla her yıl kutlanılan 8 Martlar tüm kadınlalrın tarihini oluşturan ve kadınlar arasındaki dayanışma, örgütlenme ve mücadele vermenin temasını içermektedir.

8 Mart'ın tarihçesi 1800'lere kadar dayanmaktadır. Newyorklu tekstilci kadınların ücretlerin artması ve çalışma koşullarının düzeltilmesi isteğiyle başlattıkları direniş sonunda birçok hak alırlar. Emekçi kadınların verdiği bu mücadele yaşamlarında yeni ufukların açılmasını da birlikte getirmiştir. Bu kazanımların sonucudur ki, 1910'da Kopenhag'da toplanan Sosyalist Enternasyonal, Clara Zetkin'in önerisiyle 8 Mart'ı "Dünya Emekçi Kadınlar Günü" olarak kabul etti. Bu tarihi anlamıyla 8 martlar, kadınların hergünümüz 8 Mart olsun şiarının coşkusunu taşıyan, bilincini alanlarda somutlaştıran onurlu günümüzdür.

Elbette 8 Mart'ı o günün etkinlikler dizisi biçiminde kutlamak anlamlıdır. Fakat o günü ber tak günlü (8 Mart'la) sınırlı tutmak, o günün anlamını kavramamak olacaktır. 8 Martları yaşatacak kadınların verecekleri örgütlü mücadeleyle, kadınların yaşamındaki sömürüye, baskılara karşı yaratacakları bilinç ve toplumsal çürümüşlüklere darbeler vurarak her gün ve an yaşatılmalıdır.

★ Dünya genelinde kadın örgütleri ve mücadeleleri incelendiğinde başlangıçta sınırlı bir kaç talep üzerinde örgütleselenr de zamanla içinde bulundukları ilişkiler ve katıldıkları ortak çalışmalar onların bilinçlenmelerine ve kollektif örgütlenmenin diğer biçimlerini tanımalalrına yol açıyor. Böylece kadın örgütleri amaçlarını genişletip faaliyet alanlarını da yaygınlaştırıyorlar.

Kadınların özgürlük mücadelesi, tarihsel olarak cerayan eden toplumsal harekete bir destekle mücadelenin ivmesini yükseltmekle sınırlı kalmıyor. Aynı zamanda, toplumsal mücadele alanını da genişletiyor. Kadın örgütleri bir taraftan kadınların bilinçlenmelerini sağlarken, diğer taraftan kadınların ekonomik, sosyal ve siyasal talepleri için kanallar oluşturuyorlar.

Günümüzde bir varlık göstermek, güç olmanın ilk koşulu örgütlü olmaktır. Bu örgütlülüğü oluşturmada kadınlar, kendi özgün sorunlarını da kapsayacak, sömürge sisteminin karşısında duracak ve kendi alternatiflerini yaratacak bağımsız kadın hareketini yaratmakla olanaklı kılabilirler. Kadın grupları kendi özgünlüklerini bağımsız kadın platformlarında dile getirirken, gelecekte öngörülen toplum içinde kalacağı biçimi de programlaştırmalıdırlar. En geniş kadın kitlesini mücadeleye katmak ve sorunlarına karşı duyarlı kılmak, kadın gruplarının öncelikli çabası olmaladır. Kitlelere ulaşmada yaratılacak araç ve yöntemlerde tüm ezilen kadınların kendilerini ifade edebileceği bir esnek hat üzerinde politikalar üretmek gerekir.

★ Bağımsız kadın hareketi çatısı altında bir araya gelmak yalnızca Kürt kadınları için değil, yaşadığımız coğrafyada farklı etnik kökenli kadınlarlar da bir araya gelmek bir görevden çok sorumluluktur.

Elbette koşuları vardır. Ülkemizdeki baskı ve sömürüyü yaşayan ulusal ezilmişliğimizin zorunlu birlikte örgütlenmenin olanakları, üretilen politikalar üretme ve yeni düşüncelere açık olma çizgisini izlemelidir. Yeni koşulları kadın kitlelerine sunarken, bizden farklı düşünen çevrelere de penceremizi açık tutmalıyız. Bunun anlamı pragmatik olmak değil elbette. Mota mot kurallarla demirlenmiş düşünceler dizgesi olmaktan çok, kendi dışımızda olan ya da gelişen kadın hareketlerinin programlarından da yararlanılarak, birlikten yana olma tavrımızı koymalıyız.

Kürt kadın hareketleri, bağımsız kadın örgütlenmesine karşı tavırlara rağmen, pratikte kadın örgütlülüğünü kitlelere yaymayan-programsız çıkışları boşa çıkaracak öneri ve seçenekler oluşturmalıdırlar.

Kadın sorununu kısır döngüler içine sıkıştırmadan bunun toplumsal niteliğinin bilincinde olmak ve Kürt kadın hareketinin gelişimine bağlı olarak ulusal mücadelelerin önünü açacak, bu süreci geliştirebilecek adımlar atmak gerekir. Kadın olarak bir araya gelmek ve dayanışmayı sağlamak, özgün sorunumuzun gereksinimi olduğu gibi, ulusal sömürü boyutuyla da birlik ve dayanışma ihtiyacını gerekli kılıyor.

Kadın sorununu kısır döngüler içine sıkıştırmadan bunun toplumsal niteliğinin bilinçinde olmak ve Kürt kadın hareketinin gelişimine bağlı olarak ulusal mücadelelerin önünü açacak, bu süreci geliştirebilecek adımlar atmak gerekir. Kadın olarak bir araya gelmek ve dayanışmayı sağlamak, özgün sorunumuzun gereksinimi olduğu gibi, ulusal sömürü boyutuyla da birlik ve dayanışma ihtiyacını gerekli kılıyor.

★ Kadın sorununu tanımladığımızda; ülkemizin kadınları kendi sorunlarını ve çözümlerini yaşadıkları somut koşullar içinde ele almak durumundadırlar. Dolayısıyla bahsedilen üçlü sorun (ulusal, sınıfsal, cinsel) birbirini etkileyen ve kadınların yaşamında birer sömürü aracı olarak katmermeşmektedir. Bu ezilmişlikler, ana sorun olarak ele alınsa da, üçlü ezilmişliklerle birlikte, ülkemizdeki feodal yapı ve ulusal kimliğin yaşanmamasının yarattığı kültürel, duygusal ve sosyal yaşamdan dışlanmışlığın yaşandığı ezilmişliklere kadınlar, kölenin kölesi durumunda kalıyorlar.

Toplumsal bir sorun olan kadın sorunu ve özgürleşme mücadelesi hiç bir sorunu dışarda bırakmayacak örgütlenme tarzını yaratmak durumundayız. Bağımsız kadın örgütlülüğüne de bu noktada ihtiyaç duyulmaktadır. Kadın sorununun üretim ilişkilerindeki sömürü sisteminden kaynaklandığı gerçekliği, sisteme karşı mücadele vermeyi gerekli kılmaktadır. Sömürü sistemine karşı siyasi oluşumlar içerisinde yaratılan mücadele ve politikalarda yılların verdiği erkek egemen kültürün halen yaşandığı gerçeği de vardır. Bundan dolayıdır ki kadınların özgürleşmesini hedefleyen organizasyonlar hiç bir sorunu geride bırakmayacak yöntemleri geliştirmek durumundadır. Bir sorunun diğer sorunun önünde ya da ardında gelmesi toplumsal muhalefetin ve güncel yaşam koşullarında değişebilir.

Ancak varolan ezilmişlikler birbirlerini nasıl etkiliyorsa, sorun bütünlüklü bir biçimde kavranılırsa çözümlemede de herhangi bir alanda atılan olumlu adım, diğer sorunların çözümlenmesine de katkı sağlayacaktır. Kendi ulusallığını yaşayan bir kadının, ulusal ezilmişliğinden bahsetmek olanaklı değildir. Dolayısıyla sorunun birini çözümleyen kadın, diğer sorunların çözümüne ağırlık verecektir.

Özgür Kadın

Dilber YILMAZ

Demokratik olmayan rejimlerde, toplumun kendisi hakkındaki düşünme yeteneği gelişemez. Hep birilerinin onun için uğraşması, sorunlarına sahip çıkması beklentisini taşır. Devletin resmi ideolojisi bilimsel entellektüel gelişmeyi ve yaratıcılığı sürekli engelleyerek, düşünsel alanı çoraklaştırmakta, demokratikleşmenin önünde önemli bir engel oluşturmaktadır.

Bu durum anti-demokratik, tek tip bir düşünce kalıbının yerleşmesi sonucunu doğurmuştur.

Geleneksel değerlerle gelişen tek tip düşüncelere saplanan beyinlerin oluşumu kadını bir kat daha etkilemektedir. Evde koca, ağabey, baba vb. gibi herhangi bir erkeğin istemleri doğrultusunda gelişmek ve onların "izin verdiği" gibi davranmak şeklinde bir sınırlandırma ile adeta kendisi için değil de başkaları için yaşamak durumundadır.

Kadının kendine güvenini azaltan toplumsal önyargılar, kadınların kendini aşma, kişiliğini geliştirme anlamında çabası olsa da, kendi iç dünyasındaki hesaplaşmaları onların gelişmelerine engel oluşturur. Çocukluğundan beri kadın ve erkek aynı şekilde yetiştirilseydi ve özgürlükleri aynı oranda sağlansaydı, özgürlüğün tadını birlikte duyacak ve aldatıcı ayrılıklarla çelişmeyeceklerdi. Gerçek kardeşçe duygular o zaman gelişebilirdi.

Kadının kendini bulma ve geliştirme çabasının karşısına bir sürü angarya çıkmakta; onun yükselme, başarıya ulaşma gayreti zaman zaman çelişki duvarlarına çarpmaktadır. Kadınlığını yadsıyıp, erkeksi bir havaya bürünme, kişiliğini bulmada bocalama durumu yaşamaktadır. Bazen daha iyisini başarabilse bile, daha azı ile yetinmek durumunda kalabilir. Çoğu kez geçimini sağlayabilmek ona bir başarı gibi gözükür. "Bir kadın için bu kadarı başarıdır" diyerek, herhangi bir aşamada durumunu yeterli görebilir. Bunu yapmakla yanlış bir durumda alçakgönüllülük yapmış olur. Bu davranışın nedenleri çocukluğundan başlayarak ona empoze edilen kişiliğin bir sonucudur. Ayrıca, ona güven duyulmaması, bir çok işi başaramayacağı yargısı da kendine güvenini azaltmaktadır.

Bir kadının dünyayı kocasının gözüyle görmesi, onun okuduğu kitapları okuması, onun dinlediği müziği dinlemesi, onun fikirleriyle ilgilenmesi, görüşlerini beğenmesi, bir konuda karar vermeden evvel ondan gelecek karşılığı beklemesi, kendi öz dünyasının eriyip, gitmesine neden olur. Ve bu tutum onu gerçek bir sevgiye de götürmez.

Gerçek sevgi iki ayrı özgürlüğün karşılıklı tanınması temeline oturmak zorundadır; kadın da erkek de o zaman hem kendi varlığını, hem de karşısındakinin varlığını duyacaktır.

Simon de Beavoire; "Kadın güçsüzlüğü içinde değil, güçlülüğü içinde, kendinden kaçmak değil, kendini bulabilmek, varolmaktan istifa etmek değil, varlığını olumlamak üzere sevebildiği gün, aşk hem onun için hem de erkek için korkunç bir tehlike olmaktan çıkıp bir yaşam kaynağı haline gelecektir" diyor.

Yasalar önünde eşitlik yetmez. Tam kurtuluş kadının da üretici olarak topluma katılabilmesiyledir. Çalışan kadın, erkekten gerekli yardım ve desteği göremediği için, çağdışı geleneksel kadın dünyasından kurtulamamaktadır. Kadın kimlik sorununun tartışılması, kadın haklarının gündeme getirilmesi, bir çok erkeği ürkütmekte ve bu sorunu sürekli erteleme çabasına sokmaktadır. Şunu vurgulamak gerekir ki, cesur olmak; katı ve tutucu geleneklerin etkisinden kurtularak doğru ilişkiler yaratmaktır.

Kadın sorunu sistem sorunudur; ancak kadının özgürleşerek, kurtuluşu çabası bugünden başlatılmazsa sistem değişikliği de çözüm getiremez.

Nasıl ki ezen uluslar varolduğu için ulusal sorundan hiç söz etmemek olanaklı olmuyorsa, ezilen kadınlar varolmaya devam ettiği için de kadın sorunundan hiç söz etmemek olanaklı olmuyor.

Başkasını ezen ulus özgür olamayacağı gibi, başmasını ezen kişi de özgür olamaz.

Fikret Başkaya şöyle diyor bir yazısında; "Bir kişi kendisi için gerekli gördüğü özgürlüğü başkaları için de gerekli görmüyorsa, böyle birinin gerçekten özgürlük sorunu olabilir mi?"

Gerçekten üzerinde düşünülmesi ve yanıtlanması gereken de bu değil mi?

Bireysel ve toplumsal duyarlılık

Nur YILMAZ

Bu bir eleştiri yazısı olsun istiyorum. Kadın, erkek, genç, yaşlı tüm insanlara yönelik doğrudan kendimize özeleştiri getiren, anlamlı bir tavır takınma durumu... Kendi sorunumuzu çözümlemek yerine, duyarsız davranıp, umursamaz bir yaklaşımı seçmeye yönelmenin anlamını eleştirerek değerlendirmeyi düşündüm. Bu durum genelde bireyin özel problemleri çerçevesinde gündeme geliyor. Tabii, doğallıkla toplumsal sorunların çözümlenmesi noktasına da yansıyor. Bu tür bir kişilik tipiyle karşımıza çıkan insanların yaşamlarındaki eksiklikler, çıkmazlıklar tüm açlığıyla gözler önüne seriliyor ve toplumsal yaşamı da olumsuz bir biçimde doğrudan etkiliyor. Bunun ortaya çıkmasına neden olan etkenleri ve olayları, çözülebilmesi için getirilecek önerileri ve yorumları, bir de bu tür yaşantılara yön vermek bakımından kendi öznel tavrımızı değerlendirmek yararlı olacaktır ve bir özeleştiri anlamı taşıyacaktır kanımca.

Böyle bir yaklaşımı seçmekte, insan toplumsal koşulların belirleyici olmasından öte, yeterince özgür davranamadığını öne sürerek, ister istemez bu davranışa itildiğini dile getirerek, savunmaya yönelir. Bu bütün olarak düşünüldüğünde etkili ve tümüyle haklı bir değerlendirme olamaz. Çünkü, koşulların belirleyici rolü yoğun olduğu durumlarda dahi, bireysel ya da toplumsal tavır almayı başaran kişileirn varlığı, bu yönden haklı değerlendirme yapmayı dolayısıyla olumsuz etkiliyor.

Temele "bu problemin çözülmesi olanaksız" önyargısını yerleştiren bir yaklaşımla yola çıkılması sonucunda da kişi, bireysel koşulları açısından kendini bağlamış demektir. Buna göre de zaten, kendi problemini çözümlemek bağlamında sonuç alması imkansız hale gelecektir.

Bundan başka toplumsal anlamda belirli bir kariyere sahip olan insanlar, içinde bulundukları ortama yaptıları toplumsal katkıları gözönünde bulundurduğundan, psikolojik anlamda kendini rahatlatıp yine kendi bireysel sorununa duyarsız kalmayı seçecektir. Yani toplumsal sorunları çözümlemek konusunda elde edilen başarı, kişisel problemi kapatmak açısından önemli bir savunma mekanizması şeklinde karşımıza çıkmış bulunmaktadır.

Bu durumu karşılıklı etkileşim çerçevesinde düşünecek olursak, toplumsal sorunlara duyarlılık bakımından yetenekli kişilerin, bireysel çerçevede de etkili olması gerektiği gibi, bir çıkarıma ulaşabiliriz. Ancak bunun tam tersi bir yaklaşımı, günlük yaşamımızda yoğun bir biçimde gözlemleyebiliriz.

Tüm bu değerlendirmelere bağlı olarak ortaya atılabilecek çözüm önerilerinin başında, bireysel problem ile toplumsal problem arasındaki bütünlüğü ve paralelliği belirleyici alarak, genel bir yorum çerçevesinde anlamlandırmaktır. Bundan başka somut yaşam örnekleriyle bağlantılı gelişmelere yer vermektir. Kayıtsız kalmamak, duyarsız olmamak adına gerekli koşulların yaratılması için, çaba sarfederek ortam hazırla- yacak girişimlerde bulunmak önem kazandıracaktır. Bundan başka kararları dengeli, yaşamına başarıyla yön veren, kişiliği oturmuş ve her konuda duyarlı bireylerin yaşantılarındaki problem örneklerine dayanarak karşılaştırma yapmaya yönelmek, somut adımlar atılması bakımından yarar getirecektir.

SANATTA KADIN

Eleştirilere yanıt -2

Xıdır EGîT

Kadın sorununun ciddiyetini, Zelal DÊRSîMî ve A. SU gibi arkadaşların hassasiyetlerini anlıyor ve saygı duyuyorum. Eleştiri uslubuma tepki gösterme hakları vardır, ama bu, onlara olumsuz bir uslup kullanma hakkını vermez. Nasıl ki örgütlenme konusundaki düşüncelerine saygı duymamızı bekliyorlarsa, bazı konularda onlar gibi düşünmeyeceğimizi kendileri de normal karşılamalıdır. Hiç kimse eksiksiz ve dört dörtlük değildir, ama anlayış, yaklaşım ve niyet önemlidir. Her konuda olduğu gibi kadın sorununda da, eksikliklerimizi gidermek için çaba sarfediyoruz.

Kadın sorunuyla ilgili, DÊRSîMî ve A.SU gibi arkadaşların bize önemli katkıları oluyor. Bunları ne küçümsüyor ne de azalmasını istiyoruz. Örgütlenme ile ilgili kaygılarım, bu katkıların azalmasına ve zayıflamasına yol açacağı kaygısıydı. Kadın sorunları hakkında, kadınlardan çok, biz erkeklerin bilgiye ve eğitilmeye ihtiyacı var. Bu sorunun öneminin bilincinde olan, hemen hemen her konuda sizinle aynı düşünen ve sizinle omuz omuza mücadele etmek isteyen ciddi bir sosyalist erkek potansiyeli de var. Eşitlikçi ve özgür bir toplumsal sisteme varmanın yolu, kadın ve erkeğin düşünce ve eylem gücünü birleştirmekten geçtiğine inanıyorum. Bu anlamda, DÊRSîMî, A. SU gibi arkadaşların Nûroj'da çıkan yazılarına önem veriyor, dikkat ve zevkli okuyorum. Eğer Nûroj'da kadın sayfası bulunmasaydı, biz okuyucuları açısından önemli bir eksiklik olurdu.

Kürdistan'da UKM'nin yükselmesiyle, Kürt kadınının mücadeleye katılımı da yükselmiştir. Kürt kadını "serhildan"larda, cenaze törenleri ve mitinglerde, zindanlarda, gerilla savaşımında, demokratik kurum ve etkinliklerde, protest yakma ve intihar eylemlerinde, en ön saflarda yerini almıştır. Bunu küçümsemek, kimsenin haddi değildir. Bunun, KUKM'nin yol açtığı bir aktivite olduğu da kabul etmek gerekir. Elbette ki, bu Kürt kadınının içinde yaşadığı toplumsal konuma, cins ayırımı ve sömürüsüne katmerli baskıya karşı da bir tepki ve başkaldırı olduğunu düşünmemiz gerekir. Fakat bu yönüyle, hem kadın, hem de erkeğin bunu ne kadar bilince çıkardığı da çok önemlidir. İşte bunu tarihsel, toplumsal, ulusal, kültürel ve psikolojik olarak bilince çıkartmak, erkek egemen anlayışını tüm toplumda kırmanın bir aracı olarak kullanmak ideolojik, politik ve örgütsel mücadelemizin bir gereğidir. Hedefimiz hem pratik mücadelede, hem de ulusal ve sınıfsal örgütlenme mekanizmalarında, kadının edilgenlikten kurtulması, erkekle eşit bir şekilde yönetme ve karar alma güç ve yetkisine kavuşmasını sağlamaktır. Bunu bilinçli kadın yoldaşlarımızla birlikte başaracağız.

Z. DÊRSîMî yazılarıyla ilgili eleştirimin "saldırı ve tahammülsüzlük içerdiğini" yazıyor. Oysa DÊRSîMî'nin tek bir yazısını eleştirdim. DÊRSîMî, bütün erkekleri aynı kefeye koyarak "erkek egemen sistemin taşaronları" olarak gördüğü için ön yargılıdır. Eleştiriyi saldırı ve tahammülsüzlük olarak algılıyorsa, o zaman eleştiri mekanızmasını bırakmamız gerekir. Ayrıca sosyalist bakış açısını bütünsellikli özümseyemediğimi ileri sürüyor. Bu göreli bir yaklaşımdır. Herkes ideolojik şekillenmesine ve amaçlarına uygun bir araştırmaya girer, teorik birikim ve tecrübe sahibi olur, buna uygun bir yaşam biçimi ve pratik faaliyet sergiler. Kimin neyi ne kadar bütünsellikli özümseyip, özümsemediği, ulaştığı diyalektik sentezleştirmeyle orantılıdır. Değerli DÊRSîMî "kadının yetki ve karar alanlarında yer almasına karşı olduğumu" ileri sürüyor. Bu haksız ve aşırı bir yargıdır. Tek neden, BKÖ'nü savunmadığım içindir. diğer bir iddia da "kadının eşitlik mücadelesi veya hakkını bir kenara bırakalım, önce ulusal ve sınıfsal sorunu çözelim, ondan sonra kadın sorununu da çözüme kavuşturalım" diye düşünüyormuşum. Kuşkusuz ulusal sorun çözülmeden, kadın sorununun nihai çözümü düşünülemez. Ama nasıl ki sınıfsal mücadeleyi ulusal mücadele ile iç içe yürütek zorunda isek, kadının eşitlik mücadelesi ve haklarının kazınımı da bunlarla iç içe ve birlikte gerçekleştirmek bu günden ertelenemez bir görevdir. Kürt solunun, Türk solundan bağımsız örgütlenmesi ile kadının bağımsız örgütlenmesi çok farkıl şeylerdir.

Kürdistan ulusal demokratik devriminin gerçekleşmesinin, (hatta Türkiye'deki sistemi alt-üst edecek) maddi koşulları vardır. Ama arkadaşlar, BKÖ ile, kadın sorununu, ulusal ve sınıfsal devrimden önce çözeceklerini düşünüyorlarsa, ya da bu devrimlere de BKÖ önderlik edeceğini söylüyorlarsa, bunun bilimsel mantıki dayanağının bile olmadığını düşünüyorum. "Keşke olsaydı" derim...

Marx ve Engels, kadın sorununu ele alırken, bunu mülkiyet ilişkilerine bağlıyorlar. Toplumsal mülkiyetin egemen olduğu tarihsel süreçte, kadının erkekle eşit kamu yönetiminde de yer aldığını ifade ederler. Bu eşit koşulların yaratılmasının, ancak toplumsal devrimin gerçekleşeceği ortak mülkiyete dayalı sistemde mümkün olduğunu söylerler. Arkadaşlar, BKÖ'nü savunmadığım için, sosyalizmi özümsemediğimi ve sosyalist olmadığımı söylüyorlar. Sosyalizmin fikir babaları olan Marx, Engels ve Lenin'i, BKÖ'nü savunmadıkları için "Sosyalizmi özümsememiş" veya "Sosyalist değiller" diye suçlayabilir miyiz? Kadın sorununun elbette özgünlüğü vardır. Özgün demokratik örgütlenmelerle, kapitalizm koşullarında da hak alma mücadelesi verilir. Fakat kadının ezilmişlik konumunu kabul eden, onun her konuda eşit olma hakkını benimseyen, erkek egemen anlayışa karşı tavır ve mücadeleyi meşru ve sorumluluk gören bir sosyalist parti, aynı zamanda, neden bir feminist parti olarak da kabul edilmiyor? Bu zeminden yararlanmak, hem kadının, hem de toplumun yararına değil midir?

www.arsivi

Di çand û edebiyata Kurdan de helbestvanên veşirtî.

Seydayê Dilpêt Jêlî

Hêjayî gotinêye ku di warê çand û edebiyata kurdî de gelek nivîskar û helbestvanên me yên hêja hene, lê mixabin ku heta niha me agah ji nav û berhemên van nivîskar û helbestvanan nîne. Yek ji van nivîskarên bêdeng, Seydayê Dilpêt Jêlî ye.

Hevalê me Husamettîn Kotreş, li pêş vê ronahiyê bi Seydayê hêja re ev hevpeyvîna li xwarê kir.

☆Rêzdar Dilpêt Jêlî, tu dikanî ji me ra derbarî jînenîgariya xwe de bi kurtayî me serwext bikî?

★ Di sala1949'an de li sêrtê, li gundê Eruhê, li basna nizêr hatime dinê. Piştî xitimkirina Quran'a pîroz çûme ber xwendinê. Sêzdeh salan li medresên botanê min xwendîye, muntehî bûme. Pişt ra du salan bûme melayê zekatê, min jê qeriya û heta îro bûme karkerê tevr û bêrê. Ji bo doza gelê xwe gelek caran hatime girtin, di îşkencên mezin de derbas bûme, lê di sala heştê û nehan de li ser qirkirina Helepçe û pîrozkirina Newrozê çend helbestên min hatin girtin, deh sal ceza min xwar û di sêzdehê meha nîsana sala 1991'an de bi ber efûyê ketim hatim berdan.

☆ Rêzdar Dilpêt Jêlî, te ji çi demê ve dest bi ristina helbestan kiriye. Te ji kîjan helbestvanê Kurd ronahî standîye?

★ Di hijdeh salîya xwe de. Li ber xwendinê bûm, ji her tiştî bêtir tesîra Fîlozofê mezin Mele Ahmedê Xanî û seydayê nemir Cîgerxwîn li ser min çêbûyê. Çimkî ji Mem û Zinê û helbestên Cigerxwîn pêve tiştek li medresê tine bû me ew dixwendin û wan pêşya me ronahî kirin.

☆ Başe di nav helbestvanên Kurd de Ahmet Arif, Ahmedê Xanî, Şêrko Bêkes, Celadet Bedirxan, Cigerxwîn, Dildar, Qedrîcan, Osman Sebrî... hene. Ev şexsiyetana di nav gelê Kurd de têne naskirin. Hinek jî wek te di nav gelê Kurd de zêde nayêne naskirin, ji bo ku te û Kurdên wek te giranpa bi gelê Kurd bidin naskirin, li gor te divê xebateke çawa çêbibê?

★ Helbest nivîsandinên Kurd wekî Cîger Pêle Qilapî, Tîrêj, Mele Ehmedê Rusî, Gurdilî û Dilbirîn gelek in. Wekî me jî em ji bê xwedîtî û bê îmkanî hindik hatine naskirin ev kêmasiyeke ku helbestên helbestvanên kurda di kun û qulan de birizin, loma ewên ku miletan li ser pîyan dihêlin helbestvan û hozan û dengbêjên miletane.

Hege ku helbestvanê îranî Firdewsî tinebîya, nîjada îranî ne dima, dimehilî û diket nav nîjadeke din. Wekî Firdewsî, hege Ehmedê Xanî jî tinebîya, Kurd diketin gura mirna edebîyatê de. Ji bo vê çendê Melayê Cizîrî, Elî Herîrî, Haci Qadirê Koyî, Dildar Yûnis, Hejar, Osman Sebrî û Seydayê Cigerxwîn jî, ev qira Ehmedê Xanî geştir kirine û bûne ronahî. Pêşiyên miletê Kurd wek wan gelek hozan û Dengbêj hene, ên wek Mirad ku li ser dila gotî. Qet bîra kesî nayê.

Ji bona ku ev bêne naskirin, divê gotin û nivisandinên wan bêne çapkirin. Ev bar jî li ser milê rojnamevanên kurd e.

☆ Ez zanim ku bi sedan helbestên te hene. Ji bona çi tu helbestên xwe nakî pirtûk û bi piranî te li ser çi nivîsîne?

★ Ez jî dixwazim helbestên xwe bikim pirtûk û bêne çapkirin, lê îmkanên min tunene ku ez pirtûka xwe çap bikim. Lewra aboriya min jî ji bona çapkirina pirtûkê ne li cî ye.

Hemû helbestên min ji bo jîyan û azadîyê ne, di warê netewî û civakî de min nivîsandine.

☆ Tu dikarî ji nav helbestên xwe yekê ji me re bibêjî?

★ Belê...

Ev gula baxê behişta welat
Ji hemî renga ew bişkiviye
Di nava baxên gula cîhanê
Min ev gul ji nav bijartiye

Eviniya we li dilê min de
Tim şev û rojan agir û pête
Çiqa bejn û bal sipehî rinde
Jê her diçirûse ev ronahiye

Eve şepala nav daye dinê
Eve ew gula azadî jînê
Çaxê dibînim wê rindê tenê
Ji çavê min ra ew binahîye

Ev gelek sal in bû min kul û derd
Hez jê kirna wê îro hiştim mest
Lê ez nikarim bê wê bêjim qet
Heke ew nebê ma qey jîn çiye

Nazike û jîr e şox û şenga min
Soz û peymanek qaîm daye min
Li dormedorê wê zabê mezin
Dicle û Ferat xemlandiye

Ew qama wê bi kesek tine hîn
Nav neynûka ra tev rind dixweyin
Lêvên sorgulî çaxê napeyivin
Ev erd û ezman li min tariye

Ew bisk û kezî kevanê cengê
Pey de bêjin ka ew heya kengê
Dilketme wê çav burhû pilingê
Ew qiblegeha yar zerduştiye

Ev tebata min bê wê hew tê
Ji wan bistanê dest û çîya tê
Ji kesk û sor û zer kember li piştê
Li mezra bot e bûke xwestiye

Nûka min zanî eve ew gul e
Dîsa jî can û cîger û dil e
Qelen giran e xwîna bilbil e
Mirada dilê Dilpêt Jêlîye.

☆ Di encam de li ser rojnameya Nûroj û xwendavanên wê ti gotinên te hane Seyda?

★ Ez bi bawerim ko rojnameya Nûroj di warê dîrokî, edebî, çandî û ramyarî de barekî gelek giran dayê ser milên xwe. Em gelek ji rojnamevan û xwendavanên Nûrojê û hemî rojnamevanên Kurdan ku di warê çandî, Edebî û Dîrokî de destê xwe bidin hev û berê zarokên Kurdan bidin bal doza me a netewî ve.

Pêwîstiya Kovareke Dîrokî

Lokman POLAT

Hinek kes dibêjin; "Kovarên Kurdî pirr in, mirov nizane kîjanê bikire, kîjanê nekire." Ev dîtin ne rast e. Kovarên Kurdî pirr nîn in, hindik in. Kovarên Kurdî ji dehan nabure. Lê yên gelên din bi sedan in. Kovar û rojnameyên siyasî na, tenê yên kulturî, lîteraturî li Tirkiyê nêzikê sed hebîne. Li Fînlandiyayê ji sedî zêdetir in. Li Swêdê jî sê sed heb in. (Hemû kovar û rojnameyên ku li Swêdê derdikevin ji du hezarî zêdetir in.) Kovarên Kurdî yên çandî, edebî, hunerî şeş heb in û ew jî li Swêdê derdikevin. Du heb jî li Stenbolê derdikevin. Li gel vê hindikbûyînê jî hêj hinek dibêjin; kovarên Kurdî pirr in. Ev çavnebarî ye, hesûdî ye, dilnepakî ye.

Yên ku dibêjin kovarên Kurdî pirr in, bila hinek bifikirin ka kovarên Kurdî yên cure, cure şaxên edebiyatê hene yan na? Kovareke Kurdî ku tenê mijara wê dîrok be, sînema be, muzîk be, şano be hene? Na!...

Ji xwe re binêrin, ji bo ku kovareke Kurdî ya ku mijara wê dîrok be tune, kovarên çandî, edebî, hunerî nivîsên li ser dirokê diweşînin. Nivîs û lêkolînên dîrokî di kovar û rojnameyên siyasî de û di yên edebî, kulturî de têne weşandinê. Çima yên Kurdan jî kovarek wan ya li ser dîrokê tunebe. Li ewrupayê kovarên dîrokî hene. Li Tirkiyê kovarên bi navê "Tarih Dergisi-Kovara Dîrokê" heye. Lê yên Kurdan tune ne.

Gelek dîrokzanên Kurd hene. Ew li ser bûyerên dîrokî lêkolînê dikin. Gelek pirtûkên wan ên li ser dîrokê hatine weşandin. Ev mîrovên dîrokzan bila bêne cem hev û bi hev re kovareke dîrokî derbixin.

Pirtûka dîroka Kurdan "Şerefname" pirtûkekE dîrokî ye û pirtûka yekem a li ser dîroka Kurdan e. Îsal 300 saliya nivîsandina wê pirtûkê ye. Hetanî niha û helbet ji niha pêve jî dê li ser vê pirtûka dîrokî gelek lêkolînên zanîsti bêne kirin. Her çiqas di vê pirtûka dîroki ya Kurdan de hinek şaşiyên dîrokî hebin jî, ev pirtûka dîrokî ji bo Kurdan gelekî bi qîmet e. Di pîrozkirina 300 saliya vê pirtûkê de, jê re qîmet û rûmet nîşandan tiştekî suruştiye û bi nirx e. Qîmetdayîna ji bo vê pirtûkê, bi xwe re pêwistiya weşandina kovareke dîrokî tîne. Dîrokzanên Kurd divê bi derxistina kovareke dîrokî qîmet û rûmeta Şerefnamê bi bîr bînin û wezîfeya xwe ya dîrokî bi cîh bînin. Pêwistiya weşandina kovareke dîrokî li holê ye. Di vê hêlê de wezîfe û berpirsî dikeve hustiyê dîroknivîsan.

Di kovara çandî, edebî, hunerî "Nûdem"ê de nivisên dîrokî yên li ser Şerefnameyê derketin. Min gava hejmara 21'an ya Nûdemê dît ku gelek nivîsên dîrokî li ser Şerefnamê ne, min ji xwe pirs kir; ma gelo cihê van nivîsan ev kovar e? Kovara ÇIRA jî kovareke çandî, edebî ye, lê têde gelek nivisên lêkolînî ên li ser dîrokê derdikevin û gelek belgeyên dîrokî têde têne weşandinê. Helbet cihê lêkolin û belgeyên dîrokî kovara Nûdem û kovara Çira nîn e. Lê ji neçariya tûnebûna kovarekê rengedîrokî dibe sedem ku nivîsên weha di van kovarên çandî, edebî, hunerî de derbikevin. Heger kovareke dîrokî hebe dê dîrokzan nivîs û lekolînên xwe yên li ser dîrokê ji wê kovara dîrokî re bişînîn û di wê kovara dîrokî de dê ew nivîs derkevin.

Pêwîstiya kovareke dîrokî di qada jiyana çapemeniya Kurdan de xwe dide hîskirin. Hêj gelek aliyên dîroka Kurdan di tarîtiyê de mane. Hêj li ser dîroka Kurdan dîtinên gelek cuda hene. Hinek dibêjin Kurd ji Iskandînavyayê hatine Kurdistanê, hinek dibêjin ji Hîndîstanê, hinek dibêjin ji tu cihekî nehatine her tim li cihê xwe, li ser axa xwe ya îroyîn jiyane. Ji bo Kurdayetiyê jî her kes tiştekî dibêje. Hinek dibêjin Kurd ji gelek qewman, ji gelek welqan -gelan- çêbûne. Hinek dibêjin na, Kurd tenê ji qewmekî çêbûne. Divê li ser van dîtinên cuda gelek munaqeşe bêne kirin. Ji bo rohnîkirina bûyerên dîrokî lêkolîn û munaqeşe pêwîst e. Di vê hêlê de rola herî girîng kovareke dîrokî dikare bîne cîh.

Dîrokzanên kurd, hûn ji bo pêşniyara weşandina kovareke dîrokî çi dibêjin? Li gor we kovareke weha pêwist e yan na? Heger pêwîst e çima kovareke weha nayê derxistin? Asteng çine? Divê nivîskarên Kurd yên dîrokzan di vê hêlê de dîtin û ramanên xwe bînin zimên.

Mîre şaîran helbestvanên diyarê Baban

Elî Berdeşanî -4

Prof. Dr. İzzettin Mustafa Resul

Nêrîna Jiyan û Bara Serinca Helbestvan:

Li bêyta pehliwanida gelek wêneyên bara serinca helbestvan hembera jîyanê dîyarbû. Bi taybetî huşyarî û jîyan gihiştina helbestvan me dît. Her wekî helbestvan hejaran wekî qurbanîya şer dibîne. Her wesa bi çavê hezkirinê û rêkekî çînayetîya hejaran temaşe şere talana malên mîr, dewlemend û sultan dike:

Şar becê ma be betalî
Hucumyan bird cûne balî
Hewlî altûn û riyalî
Hexiryan kird be cewalî
Helyan degirt be hembalî
Wexiryan kird bo sed salî
Bextî feqîr û recalî
Bextî feqîrî nabût
Baban be turkiyan degût (56)

Ev cura hesta Berdeşanî li gelek helbestên tira derdikeve. Eger hesta welatperwerî helbestvan xistibe stayîşa paşayê Baban. Ew helbestvanên xelk wê tiştê bîr nakin ku li şerda mirim bo hejaran û li şayiyê da bê par û bê kinc û bergin. Berdeşanî bi xwe bi gel yara xwe her li rêza kesên hejarin:

Rojek le rojan ser le sibyanî
Yarim rawesta le zar heywanî
Be sîngî sipî be du çawî reş
De ka kutanî, deka giryanî
Bo çî degirêy? Baban wêranî
Hey kîje ciwanî
Çî kirasîm nîne pêbikem dî lanî (57)

Her ev huşyarî helbestan ber bi wê dibe ku xirabkar bi sedema şer û xirabî bizane û nemana xirabkar bi sedema hemînî û aşîtî û wekhevî bizane.e Û hesta kûra xwe dijî xirabkar û hêzên xirab bi kar bine.

Eger bedkar lê bigerê
Gurig de gel pîremerê
Ger bîgatê le lewerê
Çî pê nalê lêy degerê
Çî pê nalê saqin saqin
Gurg û mer û ker û bizin
Wek eşîretan yek debin
Ya xua bedkar her bimirê
Kerî le kêwan bixurê
Mangay pir bê û kel negirê
Rezî negirê barek tirê (58)

Rûxsara Helbestên Berdeşanî:

Her çend wêna giştî ya helbestên Berdeşanî li helbestên Milî û ev sadeyî cuda nabe ku folklor bi edeba netewayî ve girêdayiye. Lê her li rûxsarekî Milî da xwe li hindek rê û şûna wêje ya serdema xwe nêzik dixe.

Berdeşanî wek hemu helbestvanên rojhilat yên ku destan nivîsinê bêytên xwe bi navê xudê destpêdike. Lê cudayiya rûxsara wan diyare:

Xaliq her toy bêfikir
Nemir toy û toy nemir (59)

Her wekî wan jî fesla yekem bo behsa xudê û duristkirina jîyan terxan dikin ev jî rûxsara netewayîya xwe da vê behsê dike:

Toy erz û aseman ragir
Datna beheşt û agir,
Çend baran û çend befir
Çend neheng û çend behr
Çend tip û supa û leşker
Datna heşta hezar alem
Belku şitêk ziyatir (60)

Helbestvanên klasîkî li dumahîka helbestan da dilsozya xwe dîyar dikin. Ev jî bi rûxsara milî ya xwe li paşbenda stayîşa xude, navê tîne zman:

Ezim Elî Berdeşanî
Lengim nekey zmanî (61)

Berdeşanî li hindek dîmenên din da jî nimûna xeta navîn ya helbestên klasîkî û milîye. Bi taybetî li wan gelek teşbihan da ku li serî heta bini bêytên vi da tê dîtin. Evana li alîyekê va diçin xana wan teşbihan ku li xweşgotinê da tên dîtin, û li alîyekî din va li zanîn û hest pê kirina xelkê ve nêzikin. Wek ewê (bejna) bûye, bîya narîn û zulif bi "awrişmê xav" û kulm yan rûmet bi "çiraşevê" û bejn û bala "Şilkê bêzaye" û mestan "sor û sipî" û gul leylaye. Ya "xal" li cîyê. Viya reş be wekî "Sor gul" e. Bejn li cîhekî din da darê sinober (çam) e. Helbestvan li teşbiha sade ve radekî din hunerê xwe bilin dike hewla wê dide ku parça helbestên wî çend teşbîhêkî li hev cudakirî, li yek û du neqetyabe:

Zulf û henyet têk çirjawe
Laçlaçe gul û gulawe (62)

Her çend li hindek cîhên bêytên wî yên pehlîwanîyê da, Berdeşanî wek dîroknivis û peyamnêri şer tê li ber çavan. Ku tenê bûyeran dinîvîse. Lê li navbera rêzên helbestên wî da dû bi dû, wêne piştî wêne me didît ku nexşa tabloya pehliwanitîyê tê da tê kişandin. Li demekî ne dîyar da tabloyekî piçûk wêna kuncekî ya wêneyek li vî karesatî ku tabloyên piçûkin, komdibin û dibine tabloyekî mezin ya bûyerên mezin ên dîrokî û pehliwaniye.

Şûna Berdeşanî Li Dîroka Wêjeya me da :

Berdeşanî eger li rûyê tevlihevî û bi hevra jîyan û rabûn û runiştin nebe li rûyê van mebestan ku li helbestên wî da hatine nişankirin. Hem milê Nalî, Salimê Sakîpqiran û Mustafa Begê Kurdiye û hemu jî neynikên dema babanbûn. Lê cudaya wî bi gel wanhersê helbestvanan ewe ku ewan li nav rêzên helbestvanên klasîkî da cîh girtine û ev li rêzên helbestvanên mîlîda, belko bi mezintirin helbestvanê mîlî ya serdema xwe tê naskirin û li reçka wêjeya Kurd û dîroka pêşketinê da Paş Feqîyê Teyran duyem helbestvanê mîlîyê nezine.

Diyare nêzîkiya wi bi gel xelk va yekem sedemê naskirina wî wekî helbestvanê mîlîye. Lê vî alî ve gelek helbestvanên me yên klasîkî wekî Berdeşanî li xelkê dûr ninin. Bi taybetî Baba Tahîr Hamadanî, Ahmedê Xanê, Salim Nalî û Kurdî, heta eger Berdeşanî bi destana Ewrehman Paşa yê Baban bi nav û deng be; Salim jî bi destana Şerê Ezîz Begê Baban bi nav û denge. Ku wate, li xencî nêzikîya gel da mezintirin wêneya mîlîtiya Berdeşanî ewe ku li peyîv gotin û materyalên helbest da sadeye û li tê gihiştin û awaya zmanê xelkê nêzike. Helbestên wi li gel wêji da ku sadeye û wekî wî zmanîye ku xelk pê diaxife. Berhemê hunermendêkî ku xudanê xeyalek pak heye û tabloyê ciwan durist dike. Eger hinek teşbih, peyîv û xemilandin jî biçin çarçeva xweş gotina helbestên klasîkî ve. Ewa ev zabûna hizir û xeyalên xweye. Yên helbestvanên klasîk li encama xwendinê çêbûye. Bo nimûne, Nalî û Berdeşanî, herdukyan bejin û bala teşbih dikin bi "lawlaw", lawlaw ji tişteke her li sirûştê Kurdistan tê wergirtin. Lê baş li her du wan teşbîhan hûr binêrin sadeyî alîyê Berdeşanî û Karê xwendin û pirtukên xweşnivîsî alîyê Nalî dibinin.

Nalî dibêje:

Ew silsîle, wa muşkî xeta nêwî brawe
Pirr pêç û şiken xem be xem helqe kirawe
Lawlawêke, lew lawe, be em lawe kişawe
Ya yasemenî xawe be rûy rojda ruwawe (63)
Gerçî, Berdeşanî li vê menê da dibêje:
Eger yarîm nanasin
Barîkew belek çawe
Qedî nemamî er er
Lawlawî tê alawe. (64)

Eger ev dîmenên klasîkî yên Nalî, Salim û Kurdî li gel yên Berdeşanî da mukayese bikin. Bi taybetî du destanên wî û Salim, dibinin ya Salim beşek bilind ya wêjeya klasîkî ya me ye. Eva wî wêjeya gelerî ye. Bi cûrek eger navê helbestvan pêva nebûya, bi parçeyek folklorî dihat zanîn. Li gel wê ji da herduyan neynikên serdema xwe û bûyerên xwe ne. Eva ji sedemek mezine bo gelerîya Berdeşanî. Yanê bi zman, peyiv, materyel û xeyalekî sade li nezîk xelkê ve ku li folklor biçe, wênên rojên xwe pişanbide li gel vana jî helbestên Berdeşanî li vê da ku bi Kêşê (Wezin) tilîyê Kurdî hatiye gotin û li folklor ve nêzike.

Bêyta Ewrehman Paşa û Osman Paşa li ser kêşê (wezin) heyş tilî temame, ya şanzde tilî (8+8) e. Çimkî sekinandin her li naverasta rêz da û paş nîv rêzêye. Helbestên din jî yên heft tilî (7+7) û deh tilî (15+15) in. Dîsan sekinandin pişta temam bûna nîvrêza hemu Kêşêye (weznêye). Ango temam bûna 7, 8, 10 tilîye.

Van taybetîyên gelerî usa kirine ku gelek caran berhemên Berdeşanî li gel folklor da û folklor bi gel yên wî da tikelbûne ya li gel berhemên helbestvanên gelerî yên din da tikelbûne û bi zehmet yek û du tên cudakirin.

Elî Berdeşanî helbestvanê gelê û dîroka Pehliwanîya Kurd û ax perestîye tomar kirîye. Hez ji gotinêye ku li nemir bihêlin, hevî darin ev lekolîna vî ji destpêka behsek mezinbe, derbara û destpêka komkirin û nivisîn û çapkirina berhemên wî yên nehatine ditinê be. (65)

Dawî

Werger: Mîkaîl CANPOLAT
Aram XIDIR

Jêder:

56- Folklora Kurdî beşa duyem r 24
57- Folklora Kurdî beşa yekem 7 18
58- Jêdera berê r 22
59- Elî Berdeşanî, şayerî Kurd, govarî ronakî jimare 8 Hewlêr 1936 L.10
60- Jêdera berê r.
61- Folklorî Kurdî beşî duyem L.12
62- Manzume Kurdî Mîhr û wefa S.48
63- Dîwanî Nalî, Sinendaj 1327, S.39 (Naşir aqay Elî Miqbil Sinendajî)
64- Folklorî Kurdî, beşî yekem L.23
65- Li dema çapkirina ve gotarê da Pirtuka "hindek" li helbest û bêytên Elî Berdeşanî, Necef 1972 li alîyê Muhamed Tevfiq Wurdî ve hat çapkirin. Li rûyê çapê ve hêz nebû hindek tîştên din li vê gotarê da bê behskirin. Herçend ev pirtuk hiç cûrek li bingeh û naveroka ve gotarê na guherîne.

XAÇEPIRS

Çeperast

1-Kesê çavteng, bêbext... Genimê kelandî. 2-Welatekî Emrîka ya Latin...Baneşana kesê duwemîn. 3- Notayek... Çîçekek. 4-Rêveberî... Karbidestî...Pêşnavê dîrokzanekî Ermenî .....Sasonî 5- Adalet... Dravê Norveç û Swedê 6- Xwarina devaran, afir ...Kêra ne tûj...Zaroka biçuk, du, sê salî.7- Beşekî çongê... Li Afrîkayê rûbarek ... Daçekek gazîkirinê. 8- Sembola Strasyûmê...Rêveberîyake kesane.9- Hubur, murekeb.10- Notayek...Mûyên di rû de ... Henek, latîfe...11- Rik...Mûcîd,peydakar

Serejêr

1-Nivîskarê pirtûka "di mêjûya kurdistanê de Dêrsim" 2-Agir... Reh, rîş.. Navê rojekê. 3-Navekî mêran. 4-Sedem, sebeb.. Kesê ciwamêr, çavfireh.5-Dêm, sîma..Aborî. 6-Amûreke birrînê.. Li Qersê kavilekî mêjûyî (berovacî) 7-Dewleta ku Mereşal Tîto ava kiribû .8-Paytextê Yemenê.. Qertafek. 9-Nerîna tûj.. Cihê veşartinê, zûla. 10-Kesê ji Nînowayê.. 'Îrîdyûm'

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1							■			
2								■		
3		■			■					
4						■				
5				■					■	
6			■			■				
7				■				■		
8			■							
9		■						■		■
10			■			■				
11					■					

Xaçepirsa Hefteya Rabûrî

Çeperast

1-Zêbarî.. Anî 2-Ezînî.. Amûr. 3-Kin.. Şadî 4-Înan.. Zanîn. 5-Ag.. Adar..Tî. 6-An.. Roma. 7-Sarde.. Kîlo.8-In.. Olî.. Hîm. 9-Zelzele.. Ke.10-Ma.. Nota. 11- Bî..Adnan.

Serejêr

1-Zekî Adsiz. 2-Êzing..Anemî. 3- Bîna..Ar..La. 4-An..Nandoz. 5-Rîş.. Elend. 6-Azar..Îlon.7-Adarok..Êta. 8-Amîn..Mîh..An. 9-Nû.. Îtalîk. 10-Îranî.. Omerî.

Kürt Gazeteciliği'nde 'doğum günü'

Mikdad Mithad Bedirhan, Kürdistan gazetesinin kurucusu, sahibi.

Nesimi ADAY

22 Nisan 1898'de Mikdad Midhat Bedirhan ilk Kürt gazetesi olan "Kürdistan"ı çıkarmıştı. Aradan geçen 99 yıl boyunca büyük zorluklar altında bu değer korunmaya çalışıldı ve Kürt gazeteciliğini yaşatma çabası verildi. Kürtler, gazetecilik yapmanın ve Mikdad Bedirhan'ın mirasını sürdürmenin bedelini canlarıyla ödediler. Özellikle 1980 sonrası, Kürt gazeteciliği kana bulandı. Denebilir ki 90'lı yıllar Kürt Gazeteciliği'nde 'kanlı yıllar' olarak anımsanacaktır. Bedirhanlar üzerinde kara bulutlar dönderen Abdülhamit'in torunları yaklaşık yüzyıl sonra Yeni Ülke, Özgür Gündem, Özgür Ülke gazetelerine direkt yoketme harekatı başlatmış diğer Kürt gazete ve dergilerine yönelik de sindirme entrikaları hazırlamıştı.

Kürtlere kendi dilleriyle bilimi öğretmek

Midhat Bedirhan, gazetesinin ilk sayısında şunları yazıyordu; "Bütün ülkelerde halk kendi diliyle okuyor ve yazıyor. Onun içindir ki bu halklar ilerleyebiliyor ve halklarına kavuşabiliyorlar. Biz Kürtler ise onca başarımıza rağmen, okuma imkanı olmadığından cahil kalmışız. Çevremizdeki ve dünyadaki gelişmelerden haberdar olamıyoruz. Bu gazete de bilimi, nerede iyi öğrenim, nerede iyi okullar bulunuyor, Kürtlere göstereceğim."

1898'de Kahire'de yayına başlayan gazetenin her sayısından 2.000 adedinin Kürdistan'daki büyük valiliklere gönderilmesi ve bu vesileyle gazetenin köylere dağıtılması öngörülmüş. Ancak bu projenin gerçekleşip gerçekleşmediğini bilemiyoruz. Gazete, Abdülhamit'in baskısı sonucu yayın yapamaz duruma gelir. Abdülhamit, Mikdad Bey'in kardeşi Abdurrahman Bedirhan'ın gazeteye sahip çıkıp sürdürmesine tahammül edemez ve Abdurrahman Bey'i,1900 yılında müebbet hapse mahkum ederek mallarına el koyma kararı aldırır. Keza Abdurrahman Bey, Asuri, Arap, Arnavut, Romanyalı, Ermeni ve Kürtlerin yaşadığı bölgeleri kapsayan fedaratif bir rejimin oluşturulması ve Sultan'ın rejiminin düşürülmesi davasını güdüyordu."*(Celîlê Celîl'den aktaran Malmîsanij)*

Gazete engellenmeye başlıyor

Abdurrahman Bedirhan, gazetenin yayınına yönelik tertiplenen engellere şöyle tepki gösteriyordu: "Kürdistan, Hünkar'ın etrafındaki -başta Ebu Hidayet olmak üzere- cahil, hayin ve soysuz yöneticiler tarafından engellenmiştir." Yapılan baskılar sonunda (sağlık problemleri yaşaması nedeniyle de..) Mikdad Bey, İstanbul'a gitmek zorunda kalır. Bu arada gazete ancak 5 sayı çıkabilmiştir. Fakat Abdurrahman Bedirhan, Kahire'ye gidip gazeteyi devralır ve İsviçre'nin başkentine, Cenevre'ye taşır. Bu arada Cenevre'de bulunan Abdullah Cevdet'le de görüşen Abdurrahman Bey, orada bulunan İttihad ve Terakki gurubu içinde yeralır. Gazete, başında Abdullah Cevdet ve İshak Sükûti'nin bulunduğu İttihad ve Terakki Cemiyeti'nin matbaasında basılır. Bu yardımlaşma sonucu, Gazete burada 14 sayı yayınlanır. Kürdistan 19. sayısından sonra tekrar Kahire'ye taşınır. Gazetenin 20-21-22-23'cü sayıları tekrar Kahire'de (Gazete Kahire'de kendi matbaasında basılır) yayınlanır. 24'cü sayısı Londra'da basılan gazetenin 25-26-27-28 ve 29'cu sayısı yine İngiltere'nin küçük bir kasabası olan Folkstan'da yayınlanır. Burada da yaşama imkanı bulamayan gazetenin sürgünlüğü devam eder ve 30 ve 31'ci sayıları tekrar Cenevre'de çıkar. Yaşanan ekonomik sıkıntılara ve siyasi olumsuzluklara rağmen toplam 31 sayı çıkan Kürdistan Gazetesi 1902 yılında kapanır. Gazetenin kapanmasından 6 yıl sonra Şark ve Kürdistan (1908) gazetesi yayına başlar. Bu tarihten sonra (siyasal dengelerin olumlu ve olumsuz etkilenimiyle) Kürt gazeteleri ağır periyotlarla yayınlarını sürdürürler. Bugün halen birçok Kürt gazetesi ve dergisi yayınını yasak ve baskılara rağmen sürdürüyor.

Güney Kürdistan'da her yıl 22 Nisan'da kutlanan Kürdistan Gazeteciliği günü biz de halen kutlanmadığı gibi gereken önem de verilmiyor. Bedirhanilerin geriye bırakmış olduğu bu değerli mirasın sahiplenmesi ve korunması dileğiyle. Bütün meslektaşlarımın bayramını kutlarım.

Kürdistan Gazetesi'nin 17. sayısında yayınlanan bir okur mektubu

Soylu kardeşlerim!

Birinci sayısının dışında Kürdistan'ın (tüm) sayılarını sırasıyla inceledim. Açtığınız bu kültürel gelişme anayolunda önce davranma erdemi sizindir. Alfabeyi bu milletin bilgisine sunma işinde gösterdiğiniz "içtihâdperverâne" kararlılık, gerçekten kutlanmaya layıktır. Benim araştırma ve incelemelerime göre Kürt kavmi Asya kavimlerinin en zeki, en iyi huylu ve en yeteneklilerindendir. Bu iddiamı etnografya araştırmaları doğrular. Size itirazla diyebilirim ki "Okur yazarları bin de bir oranında olan bir kavmin dilinde gazete yayımlamaktan ne çıkar?" Bu itirazda bulunanlar bir milletin uyanışının hazırlanmasının bazen bir iki kişiye borçlu olduğunu bilmezler. Özellikle içlerinden Fuzûlî gibi şair, Selahaddin-i Eyyubî gibi asker yetişen Kürt kavmi denen aydın düşünceli sayıca küçük bir grubun kültür ve bilimiyle aydınlatılmasın? Dünyada hiçbir şey kaybolmaz. Yaratılış alanında varlığını kanıtlamış bir atomu yoketmek olanaksız olduğu gibi anlayış alemine sunulan bir düşüncenin de kesin olarak kaybolması kesinlikle olanaksızdır. Bir cisim üzerine inen bir darbenin o cisim üzerinde atomsal değişmeye neden olması nasıl kaçınılmaz ise bir milletin anlama bilincine çarpan bir düşünce darbesinin de etkisiz kalması olanaksızdır. Halka doğuştan sahip olduğu hakları ve siyasal haklarını öğretmek sizin gibi seçkin insanların vicdani görevidir.

Bugün halk kendisine uzatılan merhamet ve sahip çıkma elini, cellat elinden yahut malını, ciğerinin parçasını (evladını) gasp ve yokedecek olan kana bulanmış bir despotun kanlı ellerinden ayrıt etmiyebilir; fakat ne önemi var! Sizin cömertçe çalışmalarınızın ürününü gubûn veya yarın görmek için çalışmadığınızdan eminim. Siz, "Der râh-ı azm merhale-i kurb ü bu'd nist" (Azim yolunda yakınlık ve uzaklık merhalesi yoktur) diyerek emellerinizin Kâbesinin uzaklığını düşünmüyorsunuz bile; böyle olmak da gerekir.

Kanıtlanmış tarihsel gerçeklerdendir: Zaman yardımına başvurmaksızın yapılan şeyleri koru(n)makla onurlandırmaz.

Kürtler şimdiye kadar "Halife"nin ne demek olduğunu bilmezlerdi. Bunu bildirmek ne büyük bir gayrettir. Kürtler, hükümetin her yaptığının doğru ve meşru olduğunu sanırlardı. Padişah'ın tüm işlediklerinin lütuf ve yardım olduğunu sanırlardı.

Bunun böyle olmadığı, herkesin bir hakka sahip olduğunu Kürtlere siz okutuyor, siz öğretiyorsunuz. Sizin üstlendiğiniz kalem savaşı ne şanlı, ne şerefli bir gazâdır.

Belki bu kalem güreşi çok uzar ve ömrümüz yetmez; fakat emin olun ki gözüm Abdurrahman Bey. bilmenin doğal verimliliği, insan beyninin belirgin verimliliklerindendir. O yüce verimlilik daima sizin yardımcınız, gayretinizin teşvikçisi olacaktır. Yeter ki sizin azminiz gevşemesin, mübarek sağlık ve esenliğiniz bozulmasın. Tanrının yardımıyla galibiyet sizindir.

Şimdiye kadar eğemenlik zorun ve karanlığın idi, bundan sonra adalet ve aydınlığındır. Artık lisân-ı hâl ile. "Nice demdir zanlar içinde idik/Şimdi artık bilmek istiyoruz" diyor. Siyasal gerçeklikleri, tarihsel gerçeklikleri, sözün kısası her gerçeği Kürtlere, Türklere, Araplara, Çerkezlere, Lazlara, kısacası bütün insanlara öğrettiğimiz kadar öğretelim. Aynı gerçekleri tekrar tekrar söyleyelim. Zararı yok; gerçeklerin tekrarından hiçbir zaman usanç meydana gelmez ve gerçeğin meydana çıkması hiçbir zaman zararlı olmaz. Çalışınız soylu kardeşim!

"Eyyâm-ı mâ gozeşt bêgurbet velî çi gam/İşrâk-ı Şark şod eser-i ğurâb-ı mâ" (Günlerimiz gurbette geçti ama gam yemeye ne gerek var/Şark'ın aydınlanması oldu gurbete çıkışımızın eseri) fahriyyesiyle övünmek, hakkıyla övünebilmek sizin için hazırlanan şereflerdendir. Artık gayretimizin kalıcılığı, içtihâdımız.

Bir Kürd

Bu mektup Kürdistan Gazetesi'nin 17. sayısında yayınlanmıştır. Mektubu Malmîsanij'in, "Abdurrahman Bedirhan ve İlk Kürt Gazetesi Kürdistan Sayı:17 ve18" isimli kitabından aldık.

Gönüllü ve Yeni

Seyit NEZİR

İdeolojinin bilinç ve davranışlarımızda kabuk bağlaması; yaşamın günübirlik eğilimler yerine uzun erimli amaçlar ve kalıcı çabalarla yoğrulması için -her ne kadar küçümseme eğilimlerinin oldukça yaygınlaşması ideolojinin saygınlığını elini kolunu yitirmesine yol açtıysa da, çekinmeden söylenmeli ki- aslında olumlu bir durum. Belli bir ideolojik bütünlüğe ve erekliliğe varamamış, ya da ideolojiden gelişmemiş düşücenin her türlü savrulmaya açık oluşu ise bilinen bir gerçek. Nitekim toplumların değişim sürecinin hızlandığı dönemlerde, güncel konularda hep en önlerde yer alan kimi düşüncelerin ve savunucuların da, üç aşağı beş yukarı aynı kalarak, bir orda, bir burda yer almaları bundan kaynaklanıyor olmalı. Çünkü bu en önlerde yer alır, değişimin görünürdeki durumlarına kapılarak, yaşamın gerisinde kalma tedirginliğinin giderek bir yanılsamaya dönüşmesinden doğan bir tepki ya da edilginlikten başka bir şey değil. Yanılsamanın daha çok ideolojiye yatkın bir ürün olduğu yönündeki görüşler de var. Üstelik ideolojiden, öcüden söz eder gibi kaçan görüşler. Onlara göre ideoloji, yaratıcı ve yeni olanı sınırlar, buluş gücünü etkisizleştirir, özgür yönelişlerin önüne kapar, sonuçta yaşamı ve gerçekliliği daraltır, kendi "doğru"larını yaşamın yerine koyma yanılsamasına düşer.

Gerçekte ideoloji, yaşamı bütünlüklü olarak yönlendirebilme çabasının etkin bilincidir. Yaşamı yönlendirebilmek ise, yaşamdan kaynaklanmak ve aynı zamanda yaşamla yönlendirilebilir olmaya bağlı. Bu kan değişimi yitirdiği anda kireçlenmeye yüz tutan ideoloji, etkinliğini de yitirir ve eninde sonunda yerini bir başkasına terk eder. Elbette burada 'suçlu' olan, ideoloji değil, o belirli bir bütünlüğe vardığında, yaşamı onunla açıklama rahatlığına düşenlerin, gitgide ideolojiyi yaşamın üstünde -üstünde bile değil, temelinde- görme yanılsamasıdır. Başka deyişle ideoloji, bir başka ve işlevsiz, dahası ölü düşünceye -"ideoloji"ye- gerilemiştir; yaşamdaki anlamını ve böylece, ideoloji olma niteliğini yitirmiştir. Yaşamın ciddiye alınmayışa, belirsizliğe ve günü birlik olana tahammülü yoktur. Ama, kendiyle kan değişimini unutmuş olanı da bir hurda yığını olarak ardında bırakır. Hem de hiç zorlanmadan bırakır, çünkü işlevsizleşmiş olan, bu durumuyla, yaşamı zaten çoktan bırakmıştır.

Oysa aslolan, belirsizlikleri aşabilmektir. Yaşamın eğilimlerini, bu eğilimlerin kotaran toplumsal güdüleri görebilmek, yaşamla içli dışlı olurken onu yönlendirme umut ve çabasından geri kalmamaktır.

Toplumsal bilinçliliğimizdeki kireçlenmeyi giderecek olanın günübirlik zıpırlıklar ve pragmatik elçabukluğu olmadığı ne kadar doğruysa, "kendi doğruları"na kapanmak ve yaşamın gerisinde yüz üstü kapaklanmak olmadığı da o kadar doğru.

Şiir, ideolojiyle gönüllü bir bağımlılık ilişkisindedir. Çünkü, aynı gönüllülük, yaşamla ilişkisinde de vardır. Ama bu gönüllülük verili doğruların önünde diz çöküş olacaksa; amaç için özveri, aynı anda yaşama sadakatla buluşmayacaksa, daha baştan işlevsizlikle yazgılıdır. Yeni içeriği bulmak, ve bu da yaşamı sürekli ve yeniden bulmayı gerektiriyorsa, demek aslolan bulmak ve bulmanın özgürlüğünden - bu en temel ideolojik talepten- yalıtılmamaktır.

Yineleyelim. "Yeni içeriğin yeni biçimlerini arayanlar biçime tapanlarla karıştırılmamalı..." (Memet Fuat) Keza, ideolojik biçimlenmeyi, yaşamın sürekli yenilenerek ortaya koyduğu öz için gereksinenlerle, ideolojiyi habire iman tazelemek üzre kuşananlar da.. 'Gönüllü içerik, yeni biçim': Yaşadığımız kireçlenmeyi dağıtmanın, yeniden etkinlik ve işlev kazanmanın belki de tek olanağı bu!

Şiirde ve her şeyde. Bu zorunluk ve olanak gerçekleştirilmeli.

Yürekli bir ses; Şark Çıbanı

Rahime HENDEN

Tomris Özden... Aylarca evvel, medyanın biricik konusu... Hakkında çok şey söylendi, yazıldı.

Bir yanda karalama kampanyaları, bir yanda destek.

İşte böyle kritik bir noktadaydı Tomris Özden. Peki kimdir bu Tomris Özden? O kendini kamuoyuna bir kitapla sundu. Kitabın adı, Şark Çıbanı. Kitap adını Kürt coğrafyasında yaşayanlarda görülen ve güzellik çıbanı denilen bir hastalıktan alıyor.

Kürt coğrafyası yıllardır kanayan bir yara. Kimileri çözüm için bask modelinden sözetti, kimileri siyasal çözüm dedi. Savaşan taraflardan PKK kaç kez ateşkes ilan edip, barış dedi. Tüm bunlara hiç yanaşmayan silahlı askeri çözümde ısrar eden hep devlet oldu.

Tomris Özden, Kürt coğrafyasında uzun yıllar bulunmuş, sıcak çatışmalara girip çıkmış bir albayın, Rıdvan Özden'in eşi.

Şark Çıbanı isimli kitabı, taa çocukluk yıllarına uzanan ve çeşitli tarihlere ait bir çok anı-öykü toplamından oluşuyor. Kitabın bir yönü savaş sendromunu yansıtırken, bir yönü de kadın olarak, bir eş olarak, bir anne olarak yaşadığı geleneksel, toplumsal, psikolojik baskı ve sıkıntıları yansıtıyor. Çeşitli tarihler arasına sıkışmış öyküler, yaşanan coğrafyanın panoraması adeta. Kitapta en çok ve en sık rastlanan sıkıntı askeri hiyerarşinin, asker eşlerini de kapsaması ve askeri hiyerarşi içinde sıkışıp kalmışlık.

Evlenip çocuklar doğuran, öğrenim görmek istediği halde buna izin vermeyen bir eş... Tomris Özden'in içinde hep özgür olma isteği yatıyor. Yalanlar, sahtekarlıklar, geleneksel baskılar okumasın istiyor. En önemlisi de savaş okumasın istiyor. Çocuğunun Kürt halkını göstererek "anne bunlar neden bizim düşmanımız" sorusuna doğru yanıtı arayıp bulma telaşı.. suskunluklar... katlanmalar. Savaşın insani duyguları nasıl törpüleyip yokettiğini, içinde insani bir öz taşıyan Rıdvan Özden'in de savaştan nasıl nefret ettiğini, yakın bir tanık, birinci dereceden bir tanık olarak topluma sunuyor Tomris Özden.

Barışın emek istediğini, zahmetli bir iş olduğunu ama insanlara barışın su kadar, ekmek kadar gerekli olduğunu da biliyor.

Kocasının son zamanlarda sık sık beni öldürecekler dediğini, askeri hiyerarşi içinde biraz aykırı bir insan olduğunu ve çatışmada öldüğüne hiç de ikna olmadığını belirtiyor Tomris Özden. Otopsi konusunda neden ısrarlı davranamadığını ve gerçeği ortaya çıkaramamasının yalnızlık olduğunu da ekliyor.

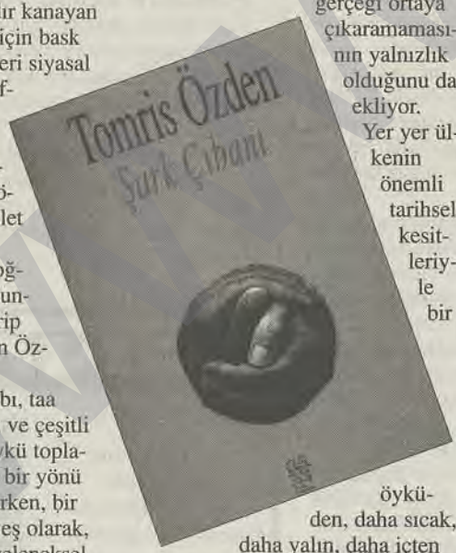

Yer yer ülkenin önemli tarihsel kesitleriyle bir öyküden, daha sıcak, daha yalın, daha içten diğer öykülere geçilen kitabın bir kısmı özyaşam öyküsü, bir yandan da biyografik romanı çağrıştırıyor. Ancak biyografik romandan çok anı öyküler toplamından oluşuyor. Toplumun sert kuralları, özellikle askeri hiyerarşiyi hiç içine sindiremiyor, öykünün kahramanı. Hep ciddi bir başkaldırı anını bekler gibi. O'nun duyarlı yüreği, zaman zaman eşinin asker kişiliğinden gelen sertliklerle de kırılıyor. Yürek mutsuz çarpıyor, ah bir umut ışığı diye çok uzaklara değil, yine kendi yüreğine, sesine ses katacak bir başka yüreklere dönüyor yüzünü sonunda.

CHP'nin kendisini nasıl yalnız bıraktığını, sosyal demokrat'ların da nasıl iki yüzlü, düzen yanlısı olduklarını kendi deneyimleriyle görüyor.

Son yıllarında savaş sendromu denilen psikolojik rahatsızlığa yakalanan eşinin, kendini nasıl savurduğunu, dermadağınık ve çaresiz olduğunu biliyor, anlıyor. fakat evlilik-lerinin artık çekilmez bir noktaya gelmiş olması da O'nu tüm zavallılıklarıyla sevmiş de olsa Rıdvan Özden'e boşanma davası açmaya kadar götürüyor. Kültüre, okumaya olan isteğini, sınavlara girerek öğrenim hayatına dönüştürebiliyor.

Yer yer doğa betimlemeleriyle güçlendirilen anlatım, kahramanın dış dünya ile temasından çok, iç dünyasını anlatabilmek, kişiliğini oluşturan öğeleri yansıtmak için verilmiş.

Kitap bitirildiğinde, geriye kalan şey yaşanan yerlerin izlerinden çok kahramanın çektiği sıkıntı ve acılar oluyor.

Kitabın yarısı da olay yaratmış bu kadının barış isteği üzerine sayfalar dolusu yazılan makaleler. Makale yazarları da barıştan yana, güzelden yana, iyiden yana. Ama yaşadığımız toplumun öyle çok katı gerçekleri var ki bir kere başlamış bulunan bir özgürlük savaşı var. Buna verilen yanıt savaşa savaş, ateşkesler de ilan edilse, toplumun çok büyük bir kesiminden "yeter artık, barış" çığlıkları da yükselse, biz yöneten devlet ezmekten yana, PKK ya bitecek ya bitecek deniliyor. Barış için masaya oturulması can yanan halkların ve halkın aydınlarının talebi.

Bu kitap barış isteyen, silah sesleri ve ölüm haykırışları altında yaşamak istemeyen, insani olan her şeyi isteyen, özgürlük talep eden insanların okuması gerekn bir kitap. Yıllarca askeri hiyerarşi içinde yaşayıpta sonunda barış diye haykırabilmek güzel yüreklerin işi olduğu kadar, cesur yüreklerin de işidir.

Ayrıca bu kitapta dünyaya ikinci cins olarak gelmiş bir insanın, çocukluk, gençlik ve olgunluk yıllarını da bulacaksınız. Kadın olarak O'da herhangi başka bir kadının yaşayabileceği, horlanma, geleneklerin kıskacına alınma, okutulmama, ev kadını olarak kalmak gibi sorunları yaşamış. Bu kitabın okuyucuları elbette yalnızca kadınlar olmayacak ama eminim ki daha çok kadınlar olacak.

Maraşlı onur üyesi

KÜLTÜR/SANAT-Kürt PEN'i, halen Ankara Merkez Kapalı Cezaevinde tutuklu bulunan yazar Recep Maraşlı'yı "Onur Üyesi" seçti.

Berlin'de 3. kongresini tamamlayan Kürt PEN'i, Maraşlı'yla dayanışma içerisinde olduklarını belirtti. PEN yetkilileri ayrıca, Recep Maraşlı'nın şahsında İsmail Beşikçi, Ünsal Öztürk, Ayşenur Zarakol ve Türkiye zındanlarındaki tüm demokrat yazar, yayıncı ve editörlerle dayanışma içinde olduklarını, davalarının destekleyicisi ve takipçisi olacaklarını belirttiler. Kürt PEN'i açıklamasına devamla şunları söyledi:

"Nazi Almanyası'nın yıkılması gibi, Güney Afrika'nın ırkçı rejiminin yerlebir edildiği gibi, tarih bilinci olan herkes çok iyi bilmektedir ki, yalan ve inkar üzerine kurulu, giderek devlet niteliğini yitiren, çeteleşip mafyalaşan bir devlet yaptıklarıyla kalmayacaktır.

21. yüzyıla girmek üzere olduğumuz bu yıllarda, yazarın yasakla, inkarla ve baskıyla karşılaşması, düşüncenin zincire vurulması ve özellikle Kürt halkına yönelik işlenen suçları yadsıyarak günlük yaşam haline getirmesi karşısında susmak elbette insanlık onuruyla, özellikle yazarlık namusuyla bağdaşmaz. Yazarın bu suçlara karşı onuruyla durması ve asli görevlerini yerine getirmesi gerekmektedir."

Recep Maraşlı, 1986 yılında da Uluslararası Af Örgütü tarafından "Yılın Mahkumu" seçilmişti. Bunun yanısıra, 16 Avrupa ülkesi tarafından da PEN Klüpleri "Onur Üyeliği"ne seçildi. Maraşlı, Diyarbakır hapishanesinde girdiği 52 günlük ölüm orucu sonunda beyin felci geçirmiş ve "Beyin Küçülmesi" hastalığına yakalanmıştı. Yazar, Türkiye'de tedavisi mümkün olmayan hastalığı için geçtiğimiz Mart ayında yrtdışına çıkarken, Ankara TEM tarafından gözaltına alınmış ve sorgulandıktan sonra Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'ne gönderilmişti.

Kürt çocuk ve gençlik edebiyatı üzerine panel

STOCKHOLM-İsveç'teki Kürdistan Kadınlar Birliği tarafından 19 Nisan 1997 günü Stockholm'de "Kürt Çocuk ve Gençlik Edebiyatı" konulu bir panel düzenlendi. İlk bölümü, gazeteci Elin Clason tarafından yönetilen panele Kristin Hallberg (çocuk ve gençlik edebiyatı araştırmacısı), Mara Allodi (pedagog), Haydar Diljen (yazar ve anadil öğretmeni), Sehla (çocuk dili ve edebiyatı uzmanı), Ali Çiftçi (yayıncı), Hagi Balta (anadil öğretmeni) katıldılar.

Panelin ilk bölümünde Kristin Hallberg ve Mara Allodi konuştular.

Bu bölümde genel olarak çocuk kitapları üzerinde durularak, kitaplardaki resim ve metinlerin karşılıklı ilişkileri örneklerle değerlendirildi, oyun ve oyuncakların öğrenim sürecindeki önemine değinildi, çocukların bizzat kendilerinin yarattıkları anlatımların daha fazla ilgiyle karşılandığı belirtildi.

Panelin ikinci bölümünde ise Sehla, Haydar Diljen, Ali Çiftçi ve Hagi Balta konuştular. Bu bölümde dünya çocuk ve gençlik edebiyatının genel bir özetinin verilmesi yanında, esas olarak İsveç'teki Kürtçe anadil eğitimi ve kimi sorunları somutunda çocuk ve gençlik edebiyatı üzerinde duruldu. Çocukların ilgisini çekmede yayınların biçim ve içeriğinin büyük öneme sahip olduğunu belirten konuşmacılar, ancak konunun sadece bununla sınırlı olmadığını, birçok etkenin yanında ailelerin tutumunun da önemli olduğunu vurguladılar.

Çoğunluğunu çocuklu kadınların oluşturduğu izleyiciler, panelin her iki bölümünde de sorular yönelttiler, eleştiri ve görüşlerini dile getirdiler.

İLAN

BANG

99. Saliya Rojnemegeriya Kurdî Pîroz be !

Semîner : Li ser 99. Saliya Rojnimegeriya Kurdî, li Haus für Alle di, 04.05 1997 seat, 15.30'de pektê. (Sazdibe)

Kesên Beşdar :

* Cemal Xeznedar
* Hecî Sindî
* Nûnerê rojnameya Hêvî
* Nûnerê rojnameya Nû Roj

Ev semîner ji hemû insanên demokrat û kurd re vekiriye. Ev civîn, ji aliyê PDK–I, KOMKAR û HEVKAR ve hatiye organîzekirin.

Reformizmin tarihi alternatifi; Bağımsızlıkçı M-L'lerdir

Sıddık AĞIZ

Halk İçin Kurtuluş Gazetesi'nin, 5. 4. 1997 tarihli 24. sayısında bir bant; "Kürdistan'da Tek Yol Devrim" ve "Kemalizmden MGK toplantısına teori ve ülke gerçekliğimiz" başlıklı yazıyı genç ve sevdiğim bir yoldaşım bana ulaştırdı. Okudum. Söz konusu yazıya dair bir şeyler yazma gereği duydum.

1970'lerde Kürt hareketinin hemen hemen tümü kendisini; Biz M-L hareketiz. Ülkemiz Kürdistan'ın bağımsızlığını savunuyoruz (özellikle kuzeyde), "sistem dışındaki çözümleri esas alıyoruz" diyerek programlarını oluşturdular.

Kürt hareketi içerisinde bağımsızlık, reformizm, federasyon, otonomi, kültürel haklar çerçevesindeki ya da sistem dışında ve içinde "çözüm" vs. çizgiler hararetle, Türkiye solunun dünyası dışında geçmişten bugüne tartışılageldi. Zaman zaman biri öne çıktı, geriledi diğeri öne geçti. Devlet ise, tüm Kürdistani parti grup ve kişileri programlarına bakmaksızın aynı şoven politikalarla üstüne gitti. İddianamelerini hazırlarken "ülke topraklarının bir bölümünü ayırmaya ve bağımsız bir Kürdistan kurmaya matuf suçu işlemek"le yargıladı! Ayrıca konuya dair demokratik kamuoyu ve basını da "aynı suçun propaganda"cısı, yardımcısı olarak "bölücü yayın" ve "propaganda yapmakla"suçladı, cezalandırıldı ve halen bu değişmeyen arma her yurtsever Kürdün, demokratın başında, her an yaşayabileceği bir iddia olarak orta yerde duruyor. Bunu herkes bilir.

" Halk İçin Kurtuluş" gazetesi soruyor; "Bağımsız Kürdistan'ı savunan var mı?" diye.

Evet var. Ben varım, ülkemizde bağımsız birleşik demokratik ve sosyalist Kürdistan'ı savunan güçlü bir potansiyel var. Ve de partim var. Pratikte de halkımız bu doğrultuda önemli adımlar atmıştır. Atı- yor. Adeta sınırları ve bölünmüşlüğü yıllardır meşru görmeyip, ticari tarzda da olsayol geçen hanına çevirmiştir. İç ticaretini tüm yasaklara rağmen parçalar arasında "kaçak" olarak gerçekleştirmiştir. Her acı günde parçalar birbirine mevzî olmuştur. 90'larda Özal ve pek çok Türk yetkilisi "Önümüzde haritaların yeniden şekillenmesi vardır" derken, itiraf ettikleri husus tam da bu.

Biz Ortadoğu'da her ülkeyi devrimin bir halkası olarak ele alıyoruz. Her halkın kendi özgücüne dayanarak, programdaki devrimin coğrafyası ülkesidir diyoruz. Ulusların ve halkların çözümünü esas alıyoruz. Bu vesileyle enternasyonal ilişkilerin de ötesinde siz komşu ülke devrimcileriyle birlikte ayrıca cepheler, birlikler, eylemlilikler gerçekleştirilmesi gerektiğini söylüyor ve bunun çabasını veriyoruz. Varsa, açmazlarımız, dayanışmalarınızla aşmada kolaylıklar sağ layabiliriz. Tüm bu ilişkileri düzenleme ve öncelikle gerçekleştirmeye hazır ve güvenilir, program ve icraatını da sürekli, sağlıklı yapabilecek güçler; bağımsızlıkçı-marksist-leninistlerdir diye düşünüyoruz.

Kürt hareketi son otuz yılda büyük bir gelişme sağladı. Ortadoğu'da dengeleri alt-üst etti. Bu gelişme trendini izlerken kendi içinde deforme oldu, yeniden şekillendi.

1970'lerde küçük burjuva (özellikle kuzey için) ve M-L eğilimli, 1980'ler sonrasında yoksul köylülüğün ağırlık kazandığı bir evrilme yaşandı. 1990'larda ise, savaşın yarattığı demografik değişiklik ve Kürdistan'ın pazar dışına itilmesiyle Kürt hareketi de yeniden şekilleniyor. Köylülükten uzaklaşan, ama burjuva ve emekçi çözüm arasındaki bir yerde durup, akıntı yönünü arar vaziyettedir. Hareketin milli özelliğinin zorunlu olarak ön planda oluşu da bu ayırımın hızını kesen bir etmen olarak durmaktadır. Böyle bir ayrışmada bugün için sosyalistlerin zaafiyetleri ve odak olma konusundaki basiretsizliği ve ataleti bir gerçektir. Bu atalet ve basiretsizlik burjuva eğilimi cesaretlendirmektedir. Aynı oranda bağımsızlıkçı Marksist hareketin programları yerine reformist eğilimin güçlendiği de bilinir. Bilinmelidir ki dünya, bölge ve ülkemizdeki yeni süreç Marksist eğilimin güç kazanmaya, prestij sahibi olmaya evrildiği bir sürece girilmiş bulunmaktadır. Bu oranda da bağımsızlıkçı-marksist eğilimin güçlenme koşulları yeniden güçlenmektedir. Kendilerini bu koşullara en iyi hazırlayan parti, grup ve kanaat ve kişiler kazançlı çıkacaklardır. Farklı parti, grup ve bağımsız M-L'lerin yeniden toparlanmaları, adeta yeni bir ayrışma ve birleşme süreciyle yeniden yapılanarak 2000'li yıllara gireceğiz.

Her halkın, kendi özgücüne dayanarak, programdaki devrimin coğrafyası ülkesidir diyoruz. Ulusların ve halkların çözümünü esas alıyoruz. Bu vesileyle enternasyonal ilişkilerin de ötesinde birlikte cepheler, birlikler, eylemlilikler gerçekleştirilmesi gerektiğini söylüyor ve bunun gerçekleşmesi çabasını veriyoruz.Tüm bu ilişkileri düzenleme ve öncelikle gerçekleştirmeye hazır ve güvenilir, program ve icraatını da sürekli, sağlıklı yapabilecek güçler; bağımsızlıkçı-marksist-leninistlerdir diye düşünüyoruz.

Kabul etmek gerekir ki, ülkemiz Kürdistan, Türkiye ve hatta dünyada 80'ler sonrasında deformasyona uğradığımız pek çok yönümüzün olduğu bir gerçektir. Ama bunu tümden Tuka-ka ya sizi götürmesi doğru değildir.

Dünyada M-L hareket son yirmi yılda özellikle büyük bir prestij kaybını yaşadı. Bu boşluk dini, gerici ve milliyetçi aksiyonlar tarafından dolduruldu.

Günümüz koşullarında geri bir tartışmaya alet olma pahasına hatırlatalım ki; Türkiye ve Kürdistan'ın devrim koşulları, coğrafik konumu, demografik yapısı, devrimin etki alanları, devrimde sınıfların konumlanışı, ulusal ve sınıfsal soruna vurgudaki ayriyet, sosyalizm sonrasındaki inşa sorunu ve en önemlisi iki ayrı ülke oluşları, parçlanamış Kürdistan ve Türkiye ayrı olarak ve kendi iç bünyelerinde federasyon gibi bir yapıya gitme vs. nedenler sıralanabilir ayrılıklardır.

Kürdistan'da sağlıklı pazar ilişkilerinin olmayışı, yatırım ve istihdam ortamının bir türlü istikrara kavuşmaması, sınıf mücadelesinde bir ayrışma olanağını sunmadı. Tek tek partiler dayandıkları sınıflar itibariyle sosyal ve siyasal homojenliği yakalayamadı. Partiler üye bileşlerinin sosyal konumlarına ve politik argümanlarına bakılarak değerlendirildiğinde, tüm ayrılıklarına rağmen adeta bir cephe gibi durmaktadırlar. Varolan ayrışmalar da parça, bölge düzeyinde olmuş ve ilkeler boyutunda ayrışmayı dayatanlar ise marjinal kaldılar.

Bu durum pek çok insanımızda "program ve ideolojik mücadelenin önemsenmemesi gerektiği" gibi yanlış anlayışa götürmüştür. Çünkü her ideolojik tartışma, ardından bir bölünmeyi ve her bölünme, bir çatışmayı ve "kardeş kavgasına" neden olmuştur. Bu da pek göze alınamamaktadır. Bilinir ki geri halklar demokrasiyi sindirememiş- tir. Özellikle Kürt halkı bu hoşgörüsüzlükten çok çekmiştir. Program ve ideolojinin önemsenmemesi, insanları ideallerinden, ütopyalarından uzaklaştırıp, siyasette ilkesiz, savurgan ve omurgasız hale getirir. Bu durumun bağımsızlıkçı, özellikle Marksist hareketin lehine olmadığı-olmayacağı açıktır. M-L'lerin ilkeli olmayı ve tüm siyasal sorunlara sınıf bakışıyla yaklaşma gibi bir meziyeti vardır. Aksi halde sosyalist geçinmek bir anlam ifade etmez. İlkeler, doğru ve uygulanabilir program, uygun doğrultu ve eylemliliktir.

Bugün Kürt hareketi yakaladığı olanaklara rağmen, önemli oranda doğrultusunu sarsmış ve karanlıkta el yordamıyla yürür vaziyettedir. Ama bunun doğrultusunu bulamayacağı, bunun nüvelerinin olmadığı anlamını çıkarmak, güvensizlik yaymanın yanısıra, fırsat bilerek Kürdistani ve bağımsızlıkçı Marksist tutumu yok saymak, onu teşhir etmek, samimiyeti aşan bir durum olur.

Tabi, tüm bu toz duman arasında bizim de pek ihtiyaç hissettiğimiz, bağımsızlık ve bağımsızlıkçı tutum tartışmalarının gündemde canlı tutulması, Kürdistan'da bağımsızlıkçı-marksist hareketin lehine olacaktır. Bu konuda Kurtuluş Gazetesi'ne teşekkür etmemek doğru olmaz.

Ancak, Halk İçin Kurtuluş Gazetesi'nin "Bağımsız Kürdistan"şiarını hatırlattıktan sonra kendi geçmişini doğrulamaya yönelerek, "Türkiye bütününden kopmamak" "iki devrim, iki ülke" gerçekliğini vs. 1972'deki genel geçer Türkiye solunun söyleminde ısrar etmesi, tam bir tezat değil de nedir?

Günümüz koşullarında geri bir tartışmaya alet olma pahasına hatırlatalım ki; Türkiye ve Kürdistan'ın devrim koşulları, coğrafik konumu, demografik yapısı, devrimin etki alanları, devrimde sınıfların konumlanışı, ulusal ve sınıfsal soruna vurgudaki ayriyet, sosyalizm sonrasındaki inşa sorunu ve en önemlisi iki ayrı ülke oluşları, parçlanamış Kürdistan ve Türkiye ayrı olarak ve kendi iç bünyelerinde federasyon (Soran, Zaza, Kurmanci) gibi bir yapıya gitme vs. nedenler sıralanabilir ayrılıklardır. Bunlar ayrı kurumlarını oluşturmayı ve devletleşmeyi zorunlu kılan etmenlerdir.

Bağımsız Kürdistan şiarından uzaklaşmaya özellikle hoşnut olanlar reformistlerimizdir. PSK, PKK'nin programsal olarak bağımsızlıktan federosyona evrilmesi, hatta onun da gerisine çekilmesine avuç ovdu. Peki radikalizmin savunucusu Halk İçin Kurtuluş, sana ne oluyor? diye sorası geliyor.

Mahirlerin 1972 öncesinde henüz embiriyon ama çok önemli olan reformizmden ve kemalizmden kopuşlarındaki olumlu çıkışlarını tamamlama görevini üstlenme yerine, onların gerisinde 25 yıl sonra Kürdistanî Bağımsızlıkçı-Marksist-Leninistlerin varlığını en azından hat düzeyinde inkar etmek, M-L bir tutumla bağdaşmaz.

Bağımsızlıkçı-Marksist hareket Kürdistan'a dair değinimlerinizin tümünün farkında ve yayınlarında tartışıyor.

İktidarın Kürt hareketini elimine etmek için; bir elde havuç, birinde sopa politikasının olduğunun farkındadır.Yılların birikimine sahip Kürt ulusal savaşımı vardır. Yine de sizin yerinde uyarılarınız bizi kendimize getirir. Kabulümüzdür ve memnun da oluruz. Ancak, bu derece teorinin önemine vurgu yapıp, tüm olanlara rağmen "Benim Doğrum" demekteki inatçılığınız pek inandırıcı olmaz. Doğru olan Kürdistan'ın kurtuluşu için savaşım verenlerin Bağımsızlıkçı-Marksist hatta yükselmeleridir. Odak olmalarıdır.

Sosyalizmden nefret eden Kürtlerimiz ve coğrafyalarını belirsiz hale getiren pragmatiklerimiz, sizi teoride cesaretlendirmiş görünüyor. Yanılgınız biraz da buradan kaynaklanıyor.

Hatırlatmadan geçemeyeceğim bir başka husus; bizim memlekette camiler pek kimseye yar olmadı. Kendinizi şu camiilerden sakındırırsanız pek fena olmaz. Tabii yine de siz bilirsizin. Bu konuda özgürlükler yoksunu ülkede siz özgürsünüz.

Mykonos İran Devlet Terörünün Tescilidir

M. ÖNCÜ

72 aydır Berlin'de sürmekte olan ve Almanların, Farsların, Kürtlerin biraz da Yunanlıların tarihine "Mykonos" davası olarak geçecek olan, İ-KDP lideri Dr. Said Sadık Şerefkendi ve arkadaşlarının "Farsça" katledilmeleri davası nihayet sonuçlandı.

Dava, Almanya-İran ilişkileri ve bölgenin politik konumundan dolayı beklenenden uzun sürdü. Tetikçiler cezalandırıldı. Ancak daha önemlisi, suikastın perde arkasının aralanması ve gerçek sorumluların bağımsız bir mahkemece hiç bir tartışmaya yer bırakmayacak bir şekilde ortaya çıkartılmasıdır.

İran Şii-Fars yönetiminin 19 yıldır cinayet işlediğini-işlettiğini, sadece Evin Hapishanesinde otuzbeş bin insanı idam ettirdiğini, içerde ve dışarıda ama özellikle Humeyni'nin Kürtleri şeytan ilan etmesiyle, Kürt avı başlattığını elbette hepimiz biliyorduk. Yine Farsların daha öncede Sımıko ve Kasımlo gibi Kürt liderlerini dünyada eşi az görülen -muhtemelen hiç görülmemiş- yöntemlerle katledildiklerini de biliyoruz.

Şerefkendi öncesi İ-KDP'nin Ortadoğu çapında bir lider olarak görülen genel sekreteri Abdurrahman Kasımlo, 1989'da yine Avrupa merkezi olan Viyana'da farslarla yapılan bir görüşme esnasında öldürüldü. Kasımlo'ların öldürülüşü, Avusturyanın korkaklığı ve çıkar düşkünlüğünden güme gitti.

Doğrusu Mykonos davasına başlanırken, bir çoğumuz davanın,Almanya'nın İran'la mevcut diplomatik ve ekonomik ilişkilerine kurban gideceği-edileceği endişesi taşıyorduk. İki ülkenin istihbarat işlerinden sorumlu bakanları, B. Schmidbaver ile A. Fallahyan'ın mahkemenin başlamasının hemen öncesinde üstelik gizli tutulan görüşmeleri de eklenince, endişe nerdeyse umutsuzluğa dönüşmekteydi.

Ancak, İran'ın tehditlerine, İran'da yatırımları olan Alman iş çevrelerinin dolaylı ve Bonn'un politik baskılarına rağmen, adeta Alman yargı sisteminin bağımsızlığını ve şerefini kurtarmaya aday savcı ve hakimlerin henüz varoldukları ortaya çıktı.

Mahkeme Heyeti Başkanı Hakim Kubsch'un; İran'da içinde Cumhurbaşkanı, İran dini lideri, Dışişleri Bakanı ve Dış İstihbarat Servisi VEVAK Başkanının da yer aldığı, adına "Gizli İşler Komitesi" denilen bir organın Şerefkendi ve arkadaşlarının ölüm kararını aldığı şeklindeki kararı, bilinmeyenlerin açığa çıkarılması açısından değil, öteden beri bildiklerimizin, iddialarımızın, bizimle hiç ilgisi olmayan, dünyada bir hukuk devleti olarak kabul edilen bir ülkenin mahkemesince tescil edilmiş olması açısından son derece önemlidir.

Ama öte yandan Alman mahkemesinin bu tartışılmaz doğru, Kürt düşmanlarının birbirlerine ne kadar da benzediklerini ve Kürtlerin gaddarlık, zalimlik ve kural tanımazlıkta her biri diğerini aratmayan güçlerle karşı karşıya olduğunu da gösteriyor.

İran "Gizli İşler Komitesi" tıpkı Türkiye'deki "Özel Harb Dairesi"nin yaptıklarını yapıyor, işlevi ve oluşumu da Türk MGK'nun aynısı.

Tahran yönetimi, dünyanın birçok merkezinde Kürt ve Fars muhalif öldürttü. Beni Sadr ve "Kaynak C"nin açıklamaları; "Gizli İşler Komitesi"nce karar alınan 200'ün üzerinde cinayet işlendiğini ortaya koyuyor. Başta Türkiye olmak üzere, Almanya, Avusturya, Fransa, İsviçre, İsveç, Pakistan, Endonezya, Avusturalya, Amerika ve daha birçok ülkede cinayetler işlenmiş. Cinayetlerin çoğunda Fars, Türk ve Arap islamcı militanlar kullanılmış. Veriler dünyadaki birçok islamcı örgütün, İran'ın taşaronu olarak çalıştığını ortaya koyuyor.

Bir devletin bir başka ülkede cinayet işletmesi, uluslararası hukuk kurallarına ve ilişki teamüllerine aykırıdır. İran'ın yaptıkları ya da yaptırdıkları şimdiye kadar biliniyor olsa bile, herkes sağır sultanı oynadı. Ancak Berlin eyalet mahkemesinin kararı bu oyunun artık daha uzun süre oynanamayacağını gösteriyor olmalı.

İran devleti yakayı ele vermiştir. İran'ın kural tanımazlığı, uluslararası hukuk normlarını hiçe saydığı tüm çıplaklığıyla ortaya çıkmıştır. Alman adaleti görevini yaptı, şimdi sıra politikacılarda.

Sosyalistlerin tahammülü

Mehmet SAKALLI

Zaman zaman, Nûroj gazetesinde yayınlanan sosyalizm düşmanı yazıları okudukça sosyalizmi, komünizmi daha çok seviyorum. Bu antilerin yazılarını yayınlayan gazete ekibinin sosyalist oldukları, Nûroj'un da Kürdistan sosyalistlerin, ezilen işçi sınıfının sesi, ülkemizdeki olaylara sosyalist çerçeveden bakan, yorum yapan bir yayın organı olduğu kabul edilince, bu emektar sosyalist grubun ne kadar tahammülkar olduklarını anlıyorum ve sosyalizme daha çok aşık oluyorum.

Nûroj'da tahamül ve paylaşım çok, bu çalışanlarının anlayışı, ama şu antilere de sormadan duramıyorum. Siz baylar sosyalizmden komünizmden ne kadar nasibinizi aldınız, bu düşünceyi ne kadar tanıdınız ve ne kadar sosyalist yaşadınız ki, sosyalizmden bu denli nefret ediyorsunuz? Nûroj çalışanları, matbaacıdan dağıtımcısına kadar herkes size sosyalizmin kuralı olan paylaşımcılığı gösterdiği için mi onlardan nefret ediyorsunuz? Bu emek, bu paylaşım, bu hoşgörü gözünüze dizinize durmaz mı?

Aslında nefret konusu, asırlardan beri kafalarımıza balyoz gibi inen Arap gericiliği, Muhammedizm-İslamiyet olsa, anlamak zor olmayacak. Ya da işçiyi-emekçiyi iliğine kadar sömüren, kan içiciliğe ve yok etmeye dayanan kapitalizm olsa anlaşılmayacak birşey olmaz. Hem de asırlardan beri bunlara tahamül ediyorsunuz, bunlardan nefret ettiğinizi ilan etmiyorsunuz. Ama söz konusu Xecê yoldaşın deyimiyle "yetmiş yaşındaki bir çocuk, vitamin eksikliğiyle yetişti-rilmeye çalışılan bir çocuk" olunca, kıyametleri koparıyorsunuz. Biraz insaf etmeniz gerekmez mi? Asırların tekelleşmiş kapitalizm ve gerici peygamberlerin baskısını da ekle- yince; bizim yetmiş yaşındaki çocuğumuz kötü örnekler de sergileyebildiyse, ondan nefret etmenin anlamını anlayamıyorum. Halbuki gerici peygamberlerin sistemleri her ülkede, kendi koşullarında binlerce kötü örnekler sergiler, milyonlarca halkı katliamlardan geçirmiştir, ama bunların bir diyeceğiniz olmayınca Kürtlerin meşhur "Kürt, yemeğini yediği sofraya bıçak batırmaz" atasözü aklıma geliyor. Acaba haklı mıyım?

Sosyalistlerin, yetmiş yılcık gibi kısa bir sürede, sizlere kötü örnekler verdiklerini anlıyorum ama, bu deneyim bir asır bile olmadı. Dünya gericiliğinin tarihini önünüze koyarsanız, bizlere ne kadar haksızlık ettiğinizi anlayacaksınız. Müsade edin bizde biraz tecrübe sahibi olalım. Eşitlik, paylaşımcılık, başkalarını kabullenme düşüncelerimizi, paylaşımcılığımızı, kollektif yaşam tarzımızı, tahammülümüzü siz peygamberlere de öğretelim. Eğer bütün bunlardan sonra da bizi sindiremezseniz, bizden nefret edecekseniz, bir diyeceğimiz olmaz.

Eğer bu anti sosyalist baylar da kimi Kürt politikacılar gibi, Hafız el Esad eroin patronunu, Ortadoğu sosyalizminin önderi görür de bundan nefret ediyor olsalar diyecek birşeyimiz olamaz. Hayır ama biz sosyalist Nûroj çalışanlarının tahümmüllerine güvenerek böyle bir yanlışlık yapıyorlarsa, bizim tahammülümüzün bir sınırı olduğunu da hesaba katmalılar.

Bildiğimiz gibi geri toplumlarda, insanoğlu doğal afetlere karşı olan güçsüzlüğünü, sosyal olaylara karşı olan çözümsüzlüğünü sürekli ya kendisine bir put yaratarak, ya bir kahraman oluşturarak, ya da tabii bir güce taparak riayet eder. Böylece yaşamını tehlikeye koyan güce karşı mücadele saflarını yaratma sorumluluğundan ve onun getireceği risklerden uzak durur. Dünyanın hemen hemen bütün diktatörleri insanoğlunun bu zaafından yararlanıp, diktatörlüklerini kurarlar. Peygamberler de öyle. Kilise papazları da bundan farklı bir konumda değiller. Yani insanoğlu, kendi mücadele kabiliyetlerini kullanmadan kendisine peygamber, başkan, serok, patron, papaz, ağa gibi sıfatlar verdiği kişiler yaratır ve sonra da elini öper, ona secdeye durur.

İşte ne zaman ki sosyalizm insanoğlunun sömürüden kurtuluş yolunun en önemli basamağı olduğu öğrenilir, toplumdaki bu kurnaz sivrilmişlerin diğer insanlardan fazla hiçbir vasıfları olmadığı ortaya çıkmaya başladıysa, bizim kurnazlar da diğer anticilerin saflarındaki yerlerini almaktaki maharetlerini sergilemeye başladılar.. Aslında insanoğlunun gelecekte, hakkı olduğu mutluluklarını düşündükleri için değil, ellerindeki tahtlarının tehlikeye girdiğini hissettikleri içindir ki, kendilerini yıkmayı amaçlayan sistemden nefret ettiklerini yazarlar. Bu onların tarihsel sorumluluğu ve onun yüklediği rolleridir.

Sonuç olarak, sosyalizme düşman olduklarını ve Kürdistan'da mutlu bir gelecek istediklerini iddia eden baylara bir tek örnek sunuyorum. Ülkemizin güneyinde defalarca Kürt kanı dökmeye sebep olan KDP, YNK veya PKK üçlüsünden bir veya ikisi sosyalist olsaydı bu kadar kan dökülür müydü? Bence dökülmezdi.

Çünkü orada tahammül olacaktı, başkalarını kabul etme olacaktı, eşit paylaşım olacaktı, kardeşliği kabullenme olacaktı ve kan dökme yerine daha insancıl çözümler üretilecekti. Saddam'ın zulmünden kurtulan güney parçamızda herkese bir iş, bir aş olanaklarının sağlanabileceği inancındayım. Yeter ki sosyalist olalım. Onun sorumluluklarıyla uyumlu davranabilelim.

ANMA

Celal Aşkın
1961-1980 (Dêrsîm)

Saime Delal AŞKIN
1955-1986 (Lolan)

Eğer bir gün yolunuz düşerse
Uğrayabilirseniz mezarlarımızın başına
Ne olur ağlamayın !
Görmesin ağladığınızı hainler
Sıcacak gözyaşlarınızı kalbinize gömün
Kızıl kanlar içinde yatsak da
Üstümüzü örtse de kara topraklar
Ve de o tatlı isyankar gülümseyişinizle
Başınız dimdik ve gururlu
İşte biz de sizleri öyle karşılayacağız
Ne olur sakın ağlamayın
Görmesin ağladığınızı hainler.

Ü. AŞKIN, S. AŞKIN,
Sertaç BUCAK,
Z. AŞKIN-BUCAK,
H. AŞKIN, K. AŞKIN

ANMA

Her yer ölüm kokuyor
Herşey kurşun cana
Ve herşey kor gibi içimde
Beyaza karalar giyerken
Ve ansızın ateş sokaklarında
Düşünmek yağmurları
Patlarken kırmızılar
Barut kokar işkenceler
İşgal kokar barbarlıklar
Yorgun Şırnak akşamlarında

Bişeng ANIK
01. 02. 1976, 24-28. 03 1992...

Bişeng ANIK yoldaşı ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelemizde yaşatacağız. Anısı mücadelemize ışık tutuyor.

Devrimci Ulusal Gençlik
Devrimci Ulusal Kadınlar
Devrimci Ulusal Eğitimciler

Devrimci gelenek Kürdistan'da yaşıyor!

Baştarafı s. 1'de

Bugünkü dünya koşullarında kapitalist-emperyalist sistemin reel sosyalizm üzerinde yarattığı geçici başarı, kapitalist-emperyalist sistemin haklı ve doğru olduğunu göstermediği gibi, bu geçici zaferin sür-git devam etmeyeceği de bilinmelidir.

Emperyalizm tarafından sunulan "yeni dünya düzeni" sunulmasıyla beraber iflas etmiştir. Dünyanın her tarafında istikrarsızlıklar büyüyerek devam etmektedir. Kapitalist sisteme teslim olan, eski sosyalist ülkeler başta olmak üzere, dünyanın her tarafında işçi, emekçi ve diğer ezilen halkların mücadelesi gelişme gösteriyor. İnsanlığın kurtuluşunun kapitalizmde olmadığı inancı giderek güç kazanıyor.

Bu yıl 1 Mayıs Kürdistan'da yine savaş ortamında kutlanıyor. 1 Mayıs'ın devrimci geleneği ulusal kurtuluş mücadelemiz içinde yaşıyor. Partimizin kuruluşu bu öze derinlik kazandırıyor. Ayrıca, partimizin kuruluşunun uluslararası büyük öneme sahip 1 Mayıs tarihinin öngünlerine denk düşmesi, bizi onurlandırıyor ve sosyalist ve emekten yana değerlere daha sıkı sarılmamızı kamçılıyor.

Sömürgeci Türk devletinin Kürdistan'da inat ve ısrarla sürdürmüş olduğu sömürgeci savaşa karşı halkımızın direnişi devam ediyor. Ülkemizdeki tahribata ve büyük kayıplara rağmen halkımızın özgürlük ve bağımsızlık yolundaki mücadelesi devam edecektir. Savaşı ve esareti dayatan sömürgecilere karşı mücadele etmekten başka bir yol yoktur.

Tarihi gün olan bu 1 Mayıs'ta tekrar ifade ediyoruz ki, Kürt ve Kürdistan sorunu adil ve demokratik bir tarzda çözülmeden Türkiye ve Ortadoğu'da gerçek bir barışın ve istikrarın sağlanması mümkün olmadığı gibi, uluslararası planda'da gerçek bir istikrar sağlanamaz.

Halklar arasında birliğin, enternasyonal dayanışmanın ve kardeşliğin günü olan 1 Mayıs'ta sömürgeci ülke halklarına; Türk, Fars, Arap halklarına çağrımız şudur;

Artık "kendi" egemenlerinizin "kendi" haksız ve zorba devlet yönetimlerinizin politikalarına alet olmayın. Sömürgeci kanlı savaşa karşı tavır alınız. Bugün Kürdistanı yakıp yıkan, halkımızı katleden sömürgeci-ırkçı-gerici devlet yapılanmaları sizin de ekmeğinize aşınıza zehir katanlardır. Bilinmelidir ki Kürdistan ve Kürt halkı özgür olmadan sizin gerçek özgürlüğünüzden de söz edilemez.

Ortadoğu halklarının kurtuluşunun yolu da bugün, bu zorbalara karşı ortak mücadele etmemizden geçer. Öncelikle Türk, Fars, Arap halklarının sosyalist, devrimci-demokratik parti ve hareketleri, kendi egemen ulus şovenizminin etkilerinden kurtararak, halklarının kurtuluşu yolunda fonksiyonlarını yerine getirmeye davet ediyoruz. Ve bu anlamlı günde devrimci-demokratik, sosyalist, humaniter olduğunu söyleyen tüm uluslararası kurum ve kuruluşları, gündemde olan haklı ulusal kurtuluş mücadelemize destek vermeye çağırıyoruz.

Bu duygu ve inançla 1 Mayısı kutlarken, 1 Mayıs'ın devrimci özünü ulusal kurtuluş mücadelemiz içinde daha güçlü yaşatacağımızı belirtiyoruz....

Yaşasın 1 Mayıs
Yaşasın Sosyalizm!
Yaşasın ulusal ve toplumsal kurtuluşl mücadelemiz

PYSK
Merkez Komitesi

Karkarên hemû welatên û gelên bındest yekbin !

Baştarafı S. 1'de

1997 1 Mayıs'ı da dünya proleteryasıyla ezilen halkların emperyalist- kapitalist sistemi cepheden hedefleyeceği bir gün olacaktır. Yine alanlardan bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm şiarları yükselerek sömürücü- sömürgeci sınıfların suratına bir şamar gibi inecek uykularını kaçıracaktır.

Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'da bürokratik revizyonist yönetimlerin birer birer sahneden çekilmesiyle, " sosyalizm öldü " , " elveda proleterya" diyen dönekler; "yeni dünya düzeni " aldatmacasıyla, sömürge- bağımlı halklara daha pervasızca saldıran emperyalizme ve hertürden gericiliğe; Asya'da, Latin Amerika'da, Afrika' da, Doğu Avrupa' da, ondan da öte İngiltere' de, Fransa' da, Almanya' da , Japonya' da karşıdevrimci propagandayı yalanlarcasına, proleteryanın ve halkların devrim ve sosyalizm mücadelesini yükseltiklerini herkes bilmektedir.

Dünya devrim cepesinin bir müfrezesi olan Kürdistan halkının, Türk, Arap ve Fars sömürgecilerine karşı yürüttüğü mücadele dost ve düşmanlara aşikardır. Hatta dost ve düşman caphelerinin gözü ve kulağı, Kürdistan ulusal-toplumsal kurtuluş mücadelesinin üzerindedir. Çünkü, Kürdistan devrimi, imkanları, olanakları, etkileri, objektif koşullarının olgunluğu ve dinamizmiyle salt ülkemizi emperyalist smürgeci sistemin girdabından çıkarmakla kalmayacak; aynı zamanda, dünya proletaryasına ve ezilen halklara güç ve övünç kaynağı olacak, yeni sovyetik iktidarlar sunacak; Ortadoğu'da emperyalizmin uşağı sömürgeci faşist bir çok iktidarın en azından dönüşmesine vesile olacak büyük bir potansiyele sahiptir. Zaten şer cephesinin, ülkemiz devriminden bu kadar çok korkmasının ve devrime bu kadar hayasızca, kalleşçe saldırmasının en büyük nedeni budur.

Bu devasa potansiyele rağmen, Kürdistan'da etkin olan geleneksel burjuva ve küçük burjuva önderliklerin, halkımızı mutlu sona ulaştıracak politikalardan uzak olduğu kesinlik kazanmıştır. Son dönemlerdeki davranış ve politikalarına bakıldığında, bu önderliklerin, düzeniçi iyileştirmelerle vaziyeti idare etme niyetinde oldukları anlaşılmaktadır.

Güney Kürdistan'da, Saddam'la ilişkilerin normale çevrilmesi, ya da "yeni dünya düzeni" tandanslı reformlara tav olunacağı eğilimleri, öteden beri vardır. Kuzey Kürdistan'da TC'nin genelkurmay çıkışlı MGK onaylı oyalayıcı, hedef şaşırtıcı, manüple edici, kırıntı derekesinde adımların atılacağı söylentilerine bile, olağandışı anlamlar yükleme gayretleri en belirgin örneklerdir. Bu türden yönelimlere hemen angaje olup, geri adım atmanın, sömürgecilerin ayakları sağlam bastığında, yıkımlara ve trajedilere yol açacağını, yakın tarihimizi bilen herkes anlamallıdır.

Ayrıca yanıbaşımızda, 1993 Eylül'ünde şatafatlı bir medyatik gösteriyle FKÖ ve siyonist İsrail devleti arasında imzalanan "yeni dünya düzeni" onaylı "anlaşma"nın doğurduğu sonuçların, mazlum Filistin halkına verdiği ve vereceği zararlar ortadadır.

Anlaşılan odur ki; KUKM'de etkin olan önderliklerin, sınıfsal özelliklerinden dolayı, tarihimizden ders çıkarmaları olası değildir. İşçi sınıfından başka hiç bir sınıf ve tabaka, en iyi şekilde geçmiş tarihinden dersler çıkararak, geleceğe ışık tutamaz. Çünkü, bu politik uyanıklık ve yerinde refleks ancak işçi sınıfına mahsustur. Bunun içindir ve bundan dolayıdır ki; işçi sınıfı "en devrimci sınıf" payesini haketmiştir.

Bütün bunlardan dolayı, Kürdistan işçi-emekçi sınıfların temsilcisi olan PYSK; halkımızın ulusal kurtuluş , halk demokrasisi ve sosyalizm mücadelesinde, daha bilinçli, daha atılımcı, daha sorumlu ve her türden zararlı eğilim ve adımnlara karşı daha uyanık dayranacaktır.

Bu sorumluluk, Kürdistan devrimci dinamiklerinin sosyalist kanallara akışını sağlamak, olanakların ve değerlerin hor kullanılmasını engellemek, devrimci kesimlerin yorgun ve atıl duruma düşmelerini önlemek için gereklidir. Bağlı olarak, sosyalistlerin ulusal kaygılardan dolayı, sınıf mücadelesini tümden tatil etmeleri ve hafife almaları peşinen iktidarı burjuvaziye sunmaları ve yenilgiyi kabul etmeleri demektir.

Sosyalistlerin, proletaryanın devrimci ideolojisinin kendilerine sunduğu avantajlardan yararlanarak; formüle ettikleri ulusal ve toplumsal projelerini, uygun araç ve yöntemlerle Kürdistan halkına etkin bir biçimde sunmaları halinde, kadirşinas halkımızdan gereken ilgiyi ve desteği görmeleri kaçınılmazdır. Çünkü, gerçek anlamda kurtuluş için gerekli olan ve mutlaka atılması gereken bir adımdır.

Halkımızın ve ülkemzin sömürgeci emperyalist sistemden tümden kopuşu; bağımsız-demokratik-sosyalist bir Kürdistan'ın yaşam bulması görevi, tüm diğer sınıf ve tabakalardan ideolojik, politik ve örgütsel yapısıyla bağımsız davranma özelliği taşıyan işçi sınıfının omuzlarındadır. Bu "en devrimci sınıf" ezilen sınıf, tabaka ve katmanların başına geçerek; sömürgecileri Kürdistan'dan kovmak; doğru bir anlayışla ülkeyi yeniden inşa etmek göreviyle zorunlu ve nesnel olarak karşı karşıyadır. Çünkü kendisini, kendisi için bir sınıf olarak örgütleme yetisine sahip yegane güç, işçi sınıfıdır. Bu tarihsel görevi başarması, yani kendisinin olan, bilimsel-devrimci ideolojisiyle kuşandığında mümkün olacaktır.

İşte bu doğru tavır ve davranışlar, tıkanmış olan Kürdistan politik yaşamının, kendi doğal-doğru mecrasında ilerlemesini sağlayacaktır. Böylece, zafer yakınlaşacak; ülkemiz emperyalist-kapitalist zincirin dışına çıkacaktır. O zaman, Kürdistan halkı, dünya proletaryasına ve ezilen halklara olan enternasyonalist görevini yerine getirmiş olacaktır.

Dolayısıyla ulusal mücadelenin sembolü olan Newroz'a verdiğimiz önemin benzerini; sınıfsal mücadelenin sembolü olan 1 Mayıs'a vererek; iki kavga gününün tonlarının sentezinden ve meşalelerin birleştirilmesinden, aydınlık KÜRDİSTAN doğacaktır...

1996 1 Mayıs'ı, PYSK'nın kuruluşunun, Kürdistan ve Türkiye devrimci-demokratik kamuoyuna ilan edilmesine vesile olmuştu. 1997 1 Mayıs'ını da, Partimizin kuruluşunun 1. yıldönümü olarak bilince çıkarıp, çifte bayrama dönüştürelim. Bunun için:

İşe gitmeyerek, okulları boykot ederek, işçi semtlerini boşaltarak ve kepenkleri kapatarak; HAYDİ 1 MAYIS ALANLARINA !

BIJÎ YEK GÛLAN 1
YAŞASIN PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ !
BIJÎ SERKEFTINA GELÊN BINDEST !
KAHRALSUN SÖMÜRGECİLİK VE EMPERYALİZM !

24 Nisan 1997
PYSK
Partiya Yekîtiya Sosyalîst a Kurdistan
İstanbul İl Komitesi

İnsan pazarına dönmüş parlamento, halkın umudu olamaz.

Zekiye DEMİR

Özelde Kürdistan'da ve genelde Türkiye'de iflas eden paradigma diğer bir ifadeyle resmi ideoloji, sorunların üstesinden gelemediği için büyük bir kaos yaratmış durumdadır. Dolayısıyla da kendi kendini tüketme noktasına getirmiştir. Türkiye'deki sivil kurumlar ve özellikle de parlamento ülke problemlerini aşamamakta ve çözüm üretememektedir. Bizzat parlamentonun kendisi çözümün önündeki engel olmaya başlamıştır. Öyle ki, Türk ordusunun bir bölümü Kürdistan'daki kirli savaşın sona erdirilmesi konusunda Türk parlamentosundan bir adım öndedir. Çünkü bu savaşa doğrudan muhatap olan kurum ordudur. Savaş gerçeği bu kurumu tüm yakıcılığı ile etkilemektedir. Genelkurmayın, son günlerde, koalisyon hükümeti ile 'Laiklik' konusunda girdiği polemik göstermiştir ki hükümet demokrasi hususunda Ordu'dan daha geriye düşmüştür. Ordu içerisinden Lebed tarzı bir çıkış beklemek (kısa vadede olmasa bile) pek hayal olmasa gerek...

Siviller yani parlamento, Kürdistan'daki kirli savaşı bitirecek cesarete ve niyete sahip değildir. Türkiye Cumhuriyeti parlamentosu, Türk halkına dahi layık görmediği demokrasiyi, Kürt halkı için elbetteki düşünmeyecek ve layık bulmayacaktır.

Almanya'da yaşayan Türkiye kökenli ailenin çıkan yangın sonrasındaki ölümlerini bile iç politikaya malzeme yapacak kadar zavallı bir hükümet ve parlamentodan, Türk ve Kürt halkı için iş, sağlık, özgürlük, çağdaş ve modern eğitim, barış ve ekmek beklemek, hayal aleminde yaşamaktır, Don Kişot olup yel değirmenlerine saldırmaktır. Fakat artık unutulmaması gereken şey, Kürt halkının Cervantes'in Şanço Panço'su olmaktan kurtulduğu ve Türk halkından da aynı silkinişi beklediğidir.

Faşizm, Türkiye Cumhuriyeti'nin tüm kurumlarına ve ruhuna işlemiştir. Türk faşizminin ne olduğunu anlamak için ille de Türkiye'de yaşamak gerekmiyor. Avrupa'da ve özelde Almanya'daki Türk-İslam ideolojisi kökenli sivil kuruluşları dikkatlice gözlemlemek yeterlidir. Türk faşizminin ikiyüzlülüğünü, çifte standart taşıyan karekterini, ırkçılığını, şovenliğini bunlara bakarak anlayabilirsiniz. Almanya'da bir kült halinde ve içinde yaşadığı Alman toplumunun gelenekleri-ne ve temel ilişki biçimlerine inadına zıt bir şekilde yaşayan Almanya'daki demokratik ortamdan faydalanarak Türk milliyetçiliğini ve İslamı en yobaz ve gerici bir şekilde algılayarak, uygulamaya çalışan ve Gettolar oluşturan bu kesimlere bakarak, Türkiye'deki faşizmin kitle temelinin ne olduğu anlaşılabilir.

Abdullah Çatlı ve Oral Çelik gibi azılı faşistleri içinde barındıran, ve bu tip kişilerin uyuşturucu ticareti yapıp tonlarca eroinle Avrupa gençliğini zehirlemesini milliyetçilik ve müslümanlık sayan ve alkışlayan insanlardır Türkiye'deki faşist devleti ayakta tutan ve yaşatan kitle temeli...

Almanya'da Türk-İslam ideolojisi ile yetişmiş insanların yüzlerce cami yaptırmasını destekleyen bu ideoloji, kendi ülkesinde bir tek yeni kilise yahut havra yapılmasına asla izin vermez. Çok sıradışı bir örnek olmasına rağmen ikiyüzlülüğü teşhir açısından önemli bir örnektir.

Türk devleti, Kıbrıs'tan sonra, son yıllarda Bosna'da, Kafkaslarda ve özellikle Çeçenistan'da birçok müdahalelerde bulunmaktadır. Müdahale etmeye çalışmaktadır. Çünkü kendisini hala Osmanlı İmparatorluğu sanmaktadır. Normaldir. Osmanlının oyunları İngilizlerden çoktur. Fakat bilinmelidir ki bu oyunlar böyle sürmez ve bu düzen böyle gitmez.

Yeniden yapılanma

Baştarafı s. 1'de

Türkiye'nin Güney Kürdistan'a ilişkin olarak ABD'yle bazı anlaşma ve askeri hazırlıklar yaptığını söyleyen Öcalan bu konuda şunları söyledi; "Güney'deki güçleri üzerimize sürme planları var. Bunu yapamazlar. Defalarca söyledim, üzerimize gelecek güçleri yoktur. Bunları üzerimize süreceklerine, Türkiye'nin Güney'e inmesi lazım. 1995 operasyonunda da söyledim; ordu zorlandığı için gelemiyor. Ordunun Güney'e ilişkin her tedbiri, kendisine daha pahalıya malolacaktır. Güney'deki güçler ile bizi karşı karşıya getirmeleri çok zordur. Bu çoktan aşılmıştır.

Kürdistan'da uzun yıllar süren savaşı artık siyasi adımların takip etmesi gerektiğini belirten Öcalan şunları söyledi; "Bu kadar direnebilen, sürekliliğini kesinleştirebilen ulusal kurtuluş hareketi artık, belli yasal normlarını ifade edebilmelidir. Yasal kurumlarını ortaya çıkarabilmelidir. Federasyon temelinde de olsa, Kürt Ulusal Parlementosu ve bunun Anayasal tartışması gündemleştirilebilir. Biz bunun her türlü hazırlığını yapmışız. Bir Türk parlementosu ile kıyasladığımızda bile kendi topraklarımızda, kurtarılmış bölgelerde böyle bir parlementoyu her zaman kurabiliriz. Bu devletleşme anlamında da çok ciddi bir şey ifade edecektir. Operasyonlara vereceğimiz karşılık bu."

Türkiye ile bütünüyle köprüleri uçurmak gibi bir dertlerinin olmadığını vurgulayan Öcalan sözlerini şöyle sürdürdü; "Federasyon çerçevesinde dikkat ediyoruz. Birlikteliği zorlamak gibi bir derdimiz var. Türk parlementosu bana göre işlemez durumdadır. Hükümetin de durumu ortadadır. Dolayısıyla Türkiye için de ciddi bir parlemento tartışması olacak. Cindoruk gibileri açık söylüyor. Yeni bir kurucu çalışmaya ihtiyaç var. Anayasa'dan tutun, seçime, siyasi partiler yasasına kadar. Şimdi biz modelimizi geliştirirken, bunu da gözönüne getiriyoruz. Türkiye'nin yakın ufkunda gözüken bu. Türk kimliği bu tartışmaların içine girecek. Bir Kürt Federal Meclisi zaten olacak. Almanya'da 13 tane federal hükümet var. Belçika'da iki tane milliyete dayalı siyasi oluşumlar var. Devlet birdir yine. Türkiye'nin geleceği budur. Bunu fazla zorlamamak gerekiyor. Ecevit, Baykal politika yapamıyorsa, sağ yapamıyorsa, Mesut yapamıyorsa politika üretemedikleri içindir. Türkiye'nin en temel sorunu artık demokrasi. Kürtlere, emekçi sınıflara, tüm sınıf ve katmanlara ağırlıklarına göre, bir demokrasi yelpazesi açacaksın. Kontrgerilla yöntemleriyle bu ortamı zehirlemeyeceksin. Her sınıf ve tabakaya özgü kurumlara izin vereceksin. Bunun ismi çoğulculuktur. Bunun ismi demokrasidir. Türkiye bundan kaçamaz. Buna göre hesap yapmayan hiçbir politikacının yaşama şansı yoktur. Tam da bu noktada ordu bir adım atmak istiyor. Ordu bir konuda sivil politikacılardan daha inisiyatifli olmak istiyor. Türk ordu tarihinde bu hep böyle olagelmiştir. Böyle bir Türkiye'nin yapılanması gerektiğinin farkındadır. İçlerinden bir kısmı, klasik yöntemlerle 'ezelim' diyor. Bu eğilim her zaman var. İşte sağ budur. Biz de kendi cephemizden tedbir alıyoruz. Çok çelişkili de olsa bu iş, bana göre Türkiye nin yakın geleceğini şekillendirecek çalışmalardır. Bu iş zor olacak. Kimse tatlı tatlı olacağını beklemesin. İsteriz barışçıl olsun. Tamamen siyasi yöntemle olsun. Biz de bunu çok istiyoruz. Önümüzdeki süreçte, Kürt şiddetindeki politikleşme artacak. Politik kurumsallaşması hızlanacak. Bunun ortamı alabildiğine gelişmiştir. Türkiye ile birlikte de olabilir. Türkiye'den ayrı da olabilir. Ortam böyle, birçok gelişmeye aday."

Hakarete sesiz destek

Baştarafı S. 1'de

Kimi yüksek rütbeli subayların da Tuğgeneral Özbek'in söylediklerinin doğru olup olmadığına bakılması gerektiğini belirterek şu görüşleri paylaştığı öğrenildi:

"Türkiye'de yaşananlar gizli kapaklı değil, herkesin gözü önünde. Ülkede bir terör sorunu var. Çözümü büyük ölçüde Türk Silahlı Kuvvetleri'ne bırakılmış durumda. Laiklikle ilgili kaygılar sadece askerlerin değil, toplumun pek çok kesiminin paylaştığı bir durum. Böyle bir ortamda Tuğgeneral Özbek'in söylediklerinde hangi unsurlar yanlış?"

TSK'de albay ve daha alt düzeydeki subayların son gelişmelerden duydukları rahatsızlığı üst makamlara ilettiği öğrenildi. Edinilen bilgiye göre, özellikle Başbakan Erbakan, RP'li bakanlar ve milletvekillerinin hacda sergilediği tutum ve davranışlar, orduda rahatsızlığa neden oldu.

ÇYDD Başkanı Türkan Saylan da bir açıklama yaparak Özbek'e destek verdi. Saylan, Özbek'in sorumluluk bilincinde bir yurttaş olarak, gördüğü yasal ve ilkesel aksaklıkları dile getirerek görevini yaptığını söyledi. Söylem ve davranışlarıyla inanç sömürüsünü siyasetin tek konusu durumuna getirenlerin bu tür davranışlardan hoşlanmayacaklarının açık olduğunu vurgulayan Saylan "Oysa halkımızın büyük çoğunluğu Sayın Özbek'le aynı görüştedir" diye konuştu.

Hükümetin Refahlı Devlet Bakanı Sacit Günbey, Özbek'in konuşmasına sert eleştiri geriterek konunun hükümette görüşüleceğini söyledi. Diyarbakır'da UBA'nın sorularını yanıtlayan Günbey, ordunun da Tuğgeneral Özbek'in konuşmasından rahatsız olması gerektiğini belirtti. Günbey, "Çünkü bu hükümetin arkasında bir halk desteği vardır. Halkın desteğine rağmen kimsenin bir hükümet başkanı için bu şekilde konuşmaması gerekir" diye konuştu. Konunun hükümet gündeminde de tartışılacağını belirten Günbey, "Hükümet toplanacak, mutlaka bu konuyu görüşecek. Bir şey yapması gerekiyor" dedi.

Bayram sonrasında siyasi gündemin birinci sırasına oturması beklenen Tuğgeneral özbek'in değerlendirmelerinin geçen hafta Erzurum ve Amasya'da sahnelenen, Türk Silahlı Kuvvetleri'ni din düşmanı olarak gösteren, demokrasiyi küçümseyen bir oyunla da bağlantılı olduğu belirtildi. Amasya Valisi, dün Kanal D'ye yaptığı açıklamada söz konusu tiyatro oyunu için kendilerine izin başvurusu yapıldığını, ancak izin için verilen tekst ile oyunun tümüyle farklı olduğunu tespit ettiklerini söyledi. Oyunun Milli Gençlik Vakfı'nca desteklendiği belirtilirken, vakıftan bu konuda herhangi bir açıklama yapılmadı.

İLAN

PYSK
1YAŞINDA!

"PYSK'NIN RÖLÜ VE ÖNEMİ"

ÜZERİNE DÜZENLENECEK

PANEL'E

TÜM YURTSEVERLER, DEVRİMCİ-DEMOKRATLAR VE SOSYALİSTLER DAVETLİDİR.

PYSK
Almanya Komitesi

YER: Großes Forum
Alte Feuerwache/Am Ebertplatz
Melchior str.3 KÖLN
TARİH: 4 Mayıs 1997
SAAT:13 00 h te

PYSK
1YAŞINDA!

"PYSK'NIN RÖLÜ VE ÖNEMİ"

ÜZERİNE DÜZENLENECEK

PANEL'E

TÜM YURTSEVERLER, DEVRİMCİ-DEMOKRATLAR VE SOSYALİSTLER DAVETLİDİR.

PYSK
Almanya Komitesi

YER:Amanda str.58 HAMBURG
TARİH: 3 Mayıs 1997
SAAT: 13:00 h te

İLAN

Almanya ve Hollanda'da düzenlenecek olan; "PYSK 1 YAŞINDA" ve "PYSK'nın ROLÜ VE ÖNEMİ" üzerine düzenlenecek PANEL ve toplantılara tüm Yurtseverler, Devrimci-Demokratlar ve Sosyalistler davetlidir

ALMANYA
3 Mayıs HAMBURG
4 Mayıs KÖLN
10 Mayıs MANHEİM
11 Mayıs STUTGART
17 Mayıs MÜNCHEN
18 Mayıs REGENSBURG
19 Mayıs GİEBEN
24 Mayıs DORTMUND
25 Mayıs BİELEFELT
31 Mayıs BREMEN
1 Haziran BERLİN

HOLLANDA
3 Mayıs ARNHEİM
4 Mayıs DENHAAG

PYSK
Avrupa Komitesi

ANMA

C Ü N E Y T

K A H R A M A N

Tükiye devrimci hareketi TKP(ML)'nin Genel Sekreteri Cüneyt KAHRAMAN, Dersim dağlarında yoldaşlarıyla birlikte düşmanla girdiği çatışmada şehit düştü. Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

PYSK, (Partiya Yekitiya Sosyalîst a Kurdistanê)
Ulusal Devrimci Gençlik

nû Roj

Nûjen Basın Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Adına İmtiyaz Sahibi: Alper Aslan
Yazışleri Müdürü : Mahide Mutlu
Hukuk Müşaviri: İbrahim İnce
Kültür ve Toplum-Yaşam: Nesimi Aday
Yönetim Yeri: İstiklal Cad. Terkos Çıkmazı Karaaslan Apt. Kat. 1 No: 112 Beyoğlu-İSTANBUL
Telefon: (0212) 244 59 64- **Fax:** (0212) 244 59 71
Modem: (0212) 245 08 78
Diyarbakır Bürosu: Şair Sırrı Hanım Sok. MarufApt. Kat:1 Ofis- Diyarbakır
Tel- Fax: (412) 228 39 65
Mersin Bürosu: Çankaya Cd. 111. Sk. Zehra Dinç işhanı K.2 D.204 Tel-Fax:(0324) 231 25 72
İzmir Bürosu: 859. Sok. Saray İşhanı Kat:2 No:3/203 B.Blok Konak- İZMİR
Tel-Fax: (232) 445 46 50

Adana Bürosu: Cemal Gürsel Cad. Vakıf İşhanı Kat: 4 No: 407 ADANA
Tel-fax : (322) 352 05 20
Yurtdışı Temsilcilikleri:
İsviçre : Nûrêxan Case Postale- 5518 1211- GENEVE-11 İSVİÇRE
Tel-Fax: 41/ 22- 34 85 126
Almanya: Kasım Aras
Tel-fax: 0049 23 23 13 304
Hollanda : Ferhat Amedî
Tel-Fax : 0031 263 23 26 95
Norveç: Fırat Doğan
Normannsgt 21 4014 Stavanger
Tel-Fax: 0047 51 62 62 15
İsveç : Selim Murat Box 70 31 16407 KISTA/SWEDEN
Tel-Fax: (00) 46-8-760 34 74

İngiltere : Seyda Alpşen
Tel-Fax: (00) 44-181 533 21 17
Fransa : H. Yanakçı
2. Rue Richer
2 eme Etage Bureu 11
75009 PARİS
Tel: 0033 (1) 44 83 98 48
Fax: 0033 (1) 42 47 16 86
Yunanistan : Brûsk EWR
Post Box:35192-10035/Athens
Tel/Fax: (00) 301 330 41 47
Tel: (00) 309 346 36 98
Rusya: Rojen ADAR
Tel / Fax: 00 70 95 917 0597
Baskı: BASMAT

nû Roj
Wochenzeitung für Nachrichten und Kommantare
Verantwortlicher Redakteur:
H. İbrahim AKYOL
Gronaustr. 44, D-44145 Dortmund
Tel:0049 231-838392
Fax:0049 231-839119
Bankverbindung:
Stdtsparkasse Dortmund
Konto-Nr: 931000152 (BLZ:44050199)

Hayatın hapsedildiği eylül: CEZAEVLERİ

Hasan BİLDİRİCİ

Doğanın şaşmaz bir adaleti var: Bizler hepimiz öleceğiz! Göz açıp kapayıncaya kadar kısa bir zamanda. Şarkılar da böyle söylüyor, kitaplar da: Hayat dediğin, sonsuz zaman içinde bir sigara içiminden daha kısa ve unutulmaya mahkum kısıtlı bir çizgi değil mi?

"Türkiye'de cezaevlerinin giriş kapısı han, çıkış kapısı iğne deliği gibidir. Hele kişi siyasal bir davadan içeri girmişse, çoğu zaman o iğne deliği de görünmez. Ozanın dediği gibi:

"...Atılırsın içeriye
Yatarsın on yıl, onbeş yıl..."

18 Temmuz 1992 tarihli Özgür Gündem Gazetesi'nde "Cezaevleri" başlıklı makaleme böyle başlamıştım. Sözkonusu tarihin üzerinden beş yıl geçmiş. Beş amansız yıl... On iki yılını, acımasız Türk yargı sisteminin öğütücü dişlileri arasına kaptırmış biri olarak geriye dönüp baktığımda, paslı duvarlarda yankılanan insan çığlıklarından başka bir şey duyamamak ne tuhaf. Demir parmaklıklar arkasında yaşanılan yoldaşça dayanışma duygularına ait anıları dahi, bir kabus ortamının ağırlığı altından kurtarmanın olanağı yok. Akılda kalan işkence, sürgün, havasız araçlarda yapılan uzun yolculuklar, bitmeyen uzunluktaki açlık grevleri ve hayati canlılıkları yitmiş ölü yüzler... İnişli çıkışlı eğri bir çizgi izleyen hayatın en verimli dörtte birlik bölümünü insafsızca tutup almışlar elinden. Gençlikle, orta yaş. Ne gençsin, ne yaşlı; orta yaş şaşkınlığın üzerine, seni uzaklara taşıyan karlı bir hüzün çökmüş. İçtiğin suda, yediğin yemekte, bir türlü parçası olmayı beceremediğin hafif eğlenceli gecelerde ve sık sık ortasında olmayı özlediğin yalnızlıklarda hep aynı hüzün gelir çöker üstüne. Yaşanılması gereken gençlik geçip gitmiştir; orta yaşa dönük planların, ekrandan izlediğin dış dünyanın sahte ilişkilerine takılıp tökezler. Kırık bir içle ordan oraya savrulurken, yaşanmamış çocukluğunu özler, delikanlı günlerine ait şarkıların yeni ağızlardan dökülen kırık nağmeleriyle serseme dönersin. Fakat heyhat! Değişen şarkılarla birlikte ne delikanlılık kalmıştır, ne gençlik! İstediğin kadar kendi kendini teselli etmeye çalış, bu ara geriye dönemezsin artık, geçilmesi gereken yollardan bir daha geçemezsin. İşte bu, tepemizde istediği gibi tepinip duranların bizlere sunduğu acımasız son armağandır!

Şahsımıza yapılanları boş verdik çoğu zaman. Böyle olması gerekiyordu. Öyle ya, kapıştık ve bedelini fazlasıyla ödedik! İktidarları için kendi kardeşlerini boğarak gelenlerden istenilecek herhangi bir iyi niyet davranışı bulunmuyor. Diyarbakır zindanını yaşayanlar bilir: Orada, o cezaevinin soykırımlı günlerinde yaşanılanları, duyarlı kaç Kürt unutabilir! Korku azdırır, cesaret sınırlar cellatları. Ağlayan çok işkenceci gördük. Gündüz mesaisinde işkence yapan polis veya gardiyanların, daha sonra yaşadıkları korkunç çelişki yüzünden, geceleri hücre parmaklıklarının önlerine yaklaşmak için bin dereden su getirdiklerine ve konuşma fırsatı yakalar yakalamaz günah çıkarmaya başladıklarına az tanıklık etmedik: Mazeret hep aynıdır: Savcı veya müdür tarafından sürülmüşlerdir işkenceye! Çoluk çocuk sahibi olduklarına göre işkence yapmaktan başka çareleri yokmuş! Yaşadığı korkunç çelişkiden dolayı şişip yamulan yüz, ve mazeret sıralarken düşülen çocukça durum... Hangi birine yanasın! Bir arkadaş anlatmıştı: Diyarbakır'da ölüm orucunda ölen Kemal Pir'in hücresine, karanlık köşelerden toplanıp getirilen sapık gençler salınmış bir akşam. O günlerin cezaevi sorumlusu, daha sonra İstanbul'da öldürülen ünlü işkenceci Binbaşı Esat Oktay Yıldıran'dır. Binbaşı Esat Oktay Yıldıran'ın böyle davranmaktaki amacı, ölüm orucunun kırkbeşinci gününde olan ve elleri tutmayıp gözleri artık görmemeye başlayan Kemal Pir'i psikolojik olarak çökertmektir. Sur diplerinde toplanılıp getirilmiş sapıklar, artık göz kapaklarını aralayacak takatı kalmamış bir devrimciye dokunmayı onurlarına yediremeyip, ağlayarak hücreyi terkederler. Fakat cezaevi sorumlusu bir görevli, benzeri olmayan pis davranışından utanmaz! Neler mi yapar daha sonra? Cizre köylülerine pislik yedirmekten daha ağır bir sürü muamele...

Türk cezaevlerinde on iki yıl yatmış biri olarak, şöyle bir fikri formüle etmekten en ufak bir rahatsızlık duymam: Dünyada başkaca bir benzeri bulunmayan adaletsiz Türk sisteminin en kuralsız ve kin kusulan alanı cezaevleridir. Burada adaletin zerresi yoktur ve müebbet hapse çarptırılmış bir kimse dahi haklarının ne olduğunu hayat boyu süren infaz süresince hiç bir zaman öğrenemez. Bir gün, yasal bir gazete yasaklanır. Bir başka gün, haftalık dergilere kısıtlama getirilir. Bir bakarsın radyo dinlemek, bir bakarsın havalandırmaya çıkmak hakkı elinden alınmıştır. Bunlara karşı çıktın diye gördüğün işkencenin ardından, katıksız hücre cezasına çarptırılıp çarptırılmamam, müdür veya savcının günlük moraliyle yakından ilgilidir. Kafalara vurula vurula yemek duası okutulmaya kalkılır, hoparlörden koğuşlara okunan İstiklal Marşı karşısında ayakta durulması istenir tutsaklardan. Havalandırmadan havalandırmaya not fırlatıldığı için soğan, limon ve patates yasaklayan müdürlerle yıllarımız geçti. Hücreye attırdığı tutukluyu ancak bir yıl sonra hatırlayan savcı mı dersin, işkencenin mahkum lehine bir uygulama olduğuna inanan müdür mü?..

Hiç unutmam: 1980 yılının Ekim ayında gözaltına alındıktan hemen sonra şiddetli bir diş ağrısı başladı bende. Polis ve asker gözetiminde işkence altındayken, bırakalım diş ağrısı için tedavi istemeyi, öğrenilir de sürekli aynı noktaya işkence yapılır diye üç aylık gözaltı süresince diş ağrımı gizledim. Askeri cezaevine gelir gelmez cezaevi komutanına diş için başvurulduğunda, alınan yanıt şu oldu; "gebersin!" Gerçekten gebersey-dim ondan iyiydi! Günler, haftalar, hatta aylar boyunca koridor diplerinde kıvrandım durdum. Çelik tel de dahil, denemediğim tek malzeme kalmadı ağrıyan dişi söküp atmak için. Sonunda, az çok bir insanlığının olduğuna inandığımız bir gardiyandan beş dakikalığına paslı bir pense alabildik. Çocukluğunda dişçi çıraklığı yapan bir arkadaşımız, ne kadar uğraştıysa penseyle dişi sökemedi. Damağın en dip tarafında bulunan azı dişi un ufak oldu; damağım dağıldı; fakat diş kökü olduğu yerde kaldı. Bu durum, yeni bir ölüm demekti benim için. İltihaplı bir ağrıyla kendimden geçmiş bir halde, cezaevinde bir yılımı tamamladım. Neyse ki tam bu sıralar duruşmalarımız başladı. Arkadaşların da desteğiyle ilk duruşmada şöyle bir tavır geliştirmek durumunda kaldım: En büyük işkence olan ve bir yıldır süren diş ağrım dindirilmedikçe ifade vermeyecektim! Ancak mahkeme kararıyla tugay revirine sevkedildiğimde, diş doktoru olan teğmenin tekme tokatlarıyla diş kırıntıları yarılıp alındı; fakat iğnesiz ve damağım uyuşturulmadan...

Bundan daha acımasız sayısız örnek var mevcut sistemin gözaltı ve cezaevleri sürecinde. Mevcut düzenin ne kuralı vardır, ne adaleti. Bir kısım arkadaş, özellikle Kürt olanları, onyedi-onsekiz yıldır haksız yasalarla cezaevlerinde tutulmaktadırlar. 1991 yılında çıkarılan "Şartlı Salıverilme Yasası"ndan Kürt tutsaklar yararlandırılmamıştır. Üstelik özel bir madde ile. Türklükle ilgili her olayda bir bardak suda fırtına koparan, herhangi bir Türki Cumhuriyet'te veya Türk toplulukların yaşadığı yerlerdeki en ufak ayrımlara savaş çığlıkları atarak karşılık veren Türk yönetiminin, kendi vatandaşı saydığı Kürt tutsaklara karşı yaptığı bu açık ayrımcılık, kan davası güden sıradan bir insanın kinci yaklaşımından daha basit, fakat daha zalimcedir. Biz insanız; bundan on yıllar önce duyduğumuz acılı bir çığlık veya varlığı dört duvar arasına hapsedilmiş yoldaşlardan edindiğimiz güzel anılarımızı unutmayacak kadar insanız. İnsan öldürmeyi ve işkence yapmayı meslek haline getirmiş bulunan mevcut sistem ise, kir ve suçlarını birbirine aktara gelen insafsız bir duvar. İnsan kanıyla inşa bu duvarlara omuz veren fani yöneticilerden hangisi binlerce tutsağın onbeş-yirmi yıldır cezaevlerinde haksız bir biçimde tutulduğunu düşünür? Onlara göre her şey normaldir; normaldir çünkü onlar, 12 Eylül'ün armağanıdır. Kendilerine ve onların işkence görüp, sınırsız cezalara çarptırılmalarında en ufak bir katkıları yoktur! Yok mudur gerçekten? Ne kadar arsızca bir söz!

Fakat doğanın şaşmaz bir adaleti var: Bizler hepimiz öleceğiz! Fazla uzak bir zaman değil. Göz açıp kapayıncaya kadar kısa bir zamanda. Şarkılar da böyle söylüyor, kitaplar da: Hayat dediğin, sonsuz zaman içinde bir sigara içiminden daha kısa ve unutulmaya mahkum kısıtlı bir çizgi değil mi? İster uzun yaşansın, ister kısa; ister mutlu yaşansın, ister mutsuz; öldüğünde bir insan, yaşadığı mutluluk veya mutsuzlukların hiç birinin farkında olmayacak. En etkileyici isimler dahi bu baş döndürücü teknolojik çağda belki de en fazla yüz yıl daha yaşayacak. Sonrası, herkes için koyu ve farkında olunmayan bir sonsuzluk. Acı çektiren, işkence yapan, hakkını arayan insanın elinden ömrünü alan zalimlerin sonsuzluktaki yeri nasıldır acaba? İnsan ölümünden mutluluk duyulmaz. Fakat zalimlerin ölümü karşısında en ufak bir acı duymamak gerekiyor. Ürperti duymama rağmen, ara sıra ölümü çok sevdiğimi söylersem çok yadırganmamalıyım. Hiç ölmeyecekmiş gibi çevresini pençeleyen, pençelerken kırıp dökenlerin baş döndürücü bir hızla yaşlandıklarını keyifle izliyor insan! Kimin bekası için kırıp döktüler sahi? Fakat ben, bundan onbeş-yirmi yıl önce hapislere atılan, ordan oraya sürülen ve hala içeride tutulan ülkemin güzel arkadaşlarını, hiç unutmak istemiyorum. Zaman çok uzun, tutsaklık zehir zemberek ama, güzel insanların zalimlerden daha özgür ve mutlu oldukları kesindir. Ömürlerinin yarısı ellerinden alınmış insanlara sevgi ve bağlılığımızı sunarken, duvardan farksız zalimleri unutmayalım o halde. Onları, ölüm döşeklerinde bile lanetle analım..

kısa... kısa... kısa...

Bangok' da sihirli gözler kampanyası

Bangok şu günlerde, çeşitli sivil-toplum örgütleri ve çevreci grupların çabalarıyla bir kampanya başlattı. Sihirli gözler kampanyası adı verilen bu kampanya, çeşitli reklam afişleri ve tişörtler üzerine resmedilmiş bir çift göz. Bu gözler insanların çevreye karşı saygılı olmaları konusunda izlendikleri duygusunu uyandırmak için yapılıyor. Okullarda ve televizyon proğramlarında her sabah sihirli gözler adıyla çevre bilinci vermeyi amaçlayan proğramlara yer verileyor. Sihirli gözler kampanyasında görevli olan çevreci gönüllüler, arabalarında çöp atan kişileri tespit ederek atılan çöpleri tekrar çöp sahiplerine geri postalıyorlar.

Yetkililer son birkaç aydır sürdürülen bu kampanyanın olumlu sonuç verdiğine dikkat çekiyorlar.

Ozon'da yeni delikler

Antartika kıtasından sonra bilim adamları Kuzey kutbunda Ozon tabakasında yeni delikler açıldığını tespit ettiler. Sies üretiminin bağlı olarak Klorin gazının yol açtığı Ozon'daki delinme Antartika'dan sonra Kuzey kutbunda da ortaya çıktığına dikkat çekiliyor. Doğal dengenin bozulması ve kızıl ötesi ışınlarının insan yaşamını tehdit eder hale geldiği belirtiyorlar. Önlem alınmadığı takdirde dengenin daha da bozulacağına dikkat çeken bilim adamları Sies üretiminin neden olduğu Klorin gazının tümüyle yasaklanması gerektiğini belirtiyorlar. Yetkililer gerekli önlemlerin alınmaması halinde dünyamızı yeni tehlikelerin beklediğine işaret ediyorlar.

Ajeninka'lar

Güney Amerika'nın gür ormanlıklarla kaplı bulunduğu Peru'da ilkel insanların yaşamına benzer bir yaşam süren ve kendilerine özgü farklı dinleri olan bir kabilenin yaşadığı belirtiliyor.
Anjeninka'lar kapalı toplum özelliklerini korumalarına rağmen, yaşadıkları bölgelerde yapılan çiftlik yolları nedeniyle yer değiştirmek zorunda kalmışlar. Buna karşın ilkel yaşam tarzını sürdürmeye devam ediyorlar. İhtiyaçları kadar avlanıyor, orman ürünlerinde ise ihtiyaçları kadar yararlanıyorlar. Hastalıklara karşı ormanda bildikleri çeşitli bitkileri kullanarak tedavi oluyorlar. Çeşitli yardım kuruluşlarının yardımları dışında tüm ihtiyaçlarını yabani doğada karşılıyorlar. Ajeninka'ların yaşadıkları bu bölgelere doğal parklar yapılması fikri bu doğal yaşam koşullarının günün birinde uygar yaşamla buluşacağı kaygısını taşıyor.

Çevre proje olimpiyatı

İstanbul Fatih kolleji'nin düzenlediği 5. Uluslararası Çevre Proje Olimpiyatları, 2-5 Haziran'da yapılacak. Ulusal aşaması 3-4 Mayıs günlerinde olacak olimpiyatlara yirmiden fazla ülkeden öğrenci katılacak. Yarışmaya ortaokul ve lise öğrencileri katılabilecek. Projeler bilimsellik, ekonomiklik, güncellik, uygulanabilirlik, raporun içeriği ve sonuca ulaşabilme açılarından değerlendirilecek.

Gönülsüz bir gezginin adressiz

Mektupları

A. İBRAHİM

Geçen bayram bu caddeden mi yürümüştüm. Sokaklar o zaman da böyle umarsız mıydı? Otobüslere doğru yürürken birlikte yürüdüğüm adam sözünü tamamlamış da öyle mi ayrılmıştık.. hatırlamıyorum... Geçen yıl bir otobüs terminalinde bir başka kente uğurlamıştım kendimi.. Kendimden kaçmak içindi belki de...

Kendini otobüs terminallerinde uğurlayan kimsesiz yolcularız. Bugün bayram yani dün bayramdı diyeceğiz. Sessiz bir yalnızlığı yaşıyor adımlarım. Sokaklarınsa benden haberi yok. Umarsız caddeler ve adamları bir sel gibi akmıyor şehre. Gözlerim eski bayramlardan kalma bakışlar bırakmış caddelere.

Geçen bayram bu caddeden mi yürümüştüm. Caddeler ve sokaklar o zaman da böyle umarsız mıydı. Otobüslere doğru yürürken birlikte yürüdüğüm adam sözünü tamamlamış da öyle mi ayrılmıştık. Öyle değildi tastamam. Geçen yıl bir otobüs terminalinde bir başka kente uğurlamıştım kendimi. Kendimden kaçmak içindi belki. Uzun yolculukların konak yerlerinden durulmuştum. Gelişimi beklemeyen birine gidiyordum. Gece korkularından kaçmak için miydi yoksa. Kendi yalnızlığımı aldatmak için miydi. Yoksa; bayramlar bu denli korkutabilirmiydi beni. Yeter'leydik Ankara'da. Bayramlardan kaçmak için Hakkari'ye sığınmıştık. Hakkari tadında sohbetlere. Geçen yıl bu zamanlar benden konuştuk. "...ömrümüz ayrılıklar toplamıdır/ yarım kalan bir şiirdir belki de..." diyordu şair tastamam ondan konuştuk işte. O bayramdan önce, neler yaşamıştık onunla oysa. Özlem kokan şehirlere gitmiştik, yaklaşırken dost meclislerine yüreğimiz sevgi için çarpardı. Parasız zamanlarda bile bir dal karanfil alabilmiştim ona. Uzak yol otobüslerinde sevdalar yaslamıştım göğsüme. Gözlerim yol hüznüne yürür de otogarların ayrılık rüzgarları dağılmazdı yüzüme. O zamanlar temiz esvap kokardı bayramlar. Şeker tadıydı, yakınlaşmış mola yerlerinin çay tadıydı bayramlar. Geçen yıl bu zamanlar bir telaş içinde süren yolculuklarımızın son durağında durulmuştuk. O yoktu o zamanlar. Biz yaşadıklarımızın özetini çıkarmıştık Yeter'le. Sonra karalama defterlerinde hüzünler büyütmüştük. Geçen yıl bu zamanlar, Yeter'e; bu evin hüznünden midir nedir çiçeklerim soluyor demiştim. O yıl Yeter'lerde, yani geçen yıl bu zamanlar dört gün boyunca sesini tanıyacağım bir telefon sinyali beklemiştim. Gelmişti o telefon. Son sözlerimizi söylemiştik. Ağzımda acı bir türküyle ayrılmıştım o şehirden. Bir kent adamlarıyla sevilir. Adamlarını yitirmiş kentler kentim değildir artık.

Gittiğim kentler, aradığım telefonlar, gecikmiş sözlerimi ya da söylemem gerekenin bahanesi olduğu için mi bayramlar var? Acaba bayrama bahaneler bulmak mı benimki?! Yoksa caddelerin umarsızlığına karşı koyuş mu.

Bu akşam birçok adam meyhanelere sığınmış. Camlara düşmüş suretleri kırık. Bakışlarında aldatan bir tebessüm.

Bu sabah bir dostumun evinde ayrıldım. Güzergahı belirsiz bir yolcuydum, oda öyleydi. Bayram olduğundan çocuklarını parka mı götürmeliydi yoksa çıkıp sahilde gezmeli miydiler?.. o da bilmiyordu. Dedim ya güzergahı belirsiz bir yolcuydum. Caddeler adressiz bir konuğu kabul eder miydi acaba. Yoksa şurdan bir deniz otobüsü bileti alıp kurtulmalımıydım bu beton yığını, bu taş yosunu şehirden. Buradan kurtulursam bir başka kent beni kabul eder de bu bayramlardan kurtarabilir miydi.

Yol özlemleri, yol acıları büyütemem. Kavafis öyle demiyor mu; "...Yeni ülkeler bulamayacaksın, başka denizler/ bulamayacaksın/ bu kent peşini bırakmayacak/ aynı mahallede yaşlanacak/ aynı evde kır düşecek saçlarına/bu kenttir gidip gideceğin yer/ bir başkasını umma..."

Kentler ve yaşanılanlar kazınmış künyemize. Yürürüz caddelere, sevinçlerden, kırık dökük örselenmiş aşklardan ayrılıklar düşer payımıza. Hüzün çiçekleri büyür saksılarda. Sevinci sinmemiş evlerde çiçekler solar. Evler suskunluğunu korkutur. Gece büyür korkularıyla, bu şehrin ışıkları öyle dost değil, "Bu şehir akşamlarını/kirleterek vermiştir sabaha" Bu ev eski bir gramafonun taş plağıdır artık.

Her bayram geçmiş bayramların özetini yaşamaktır biraz da. Eskiden kutladıklarımızın yeni olanla hesaplaşmasıdır. Bir çok adam meyhanelere sığınmıştır bu akşam. Ve bu akşam bir çok adam yalnızlığını aldatıyor durmadan. Dili olsa evlerin söyleyecek sözleri onlarında olurdu elbette. Dedim ya bugün bayram, yani dün bayramdı.

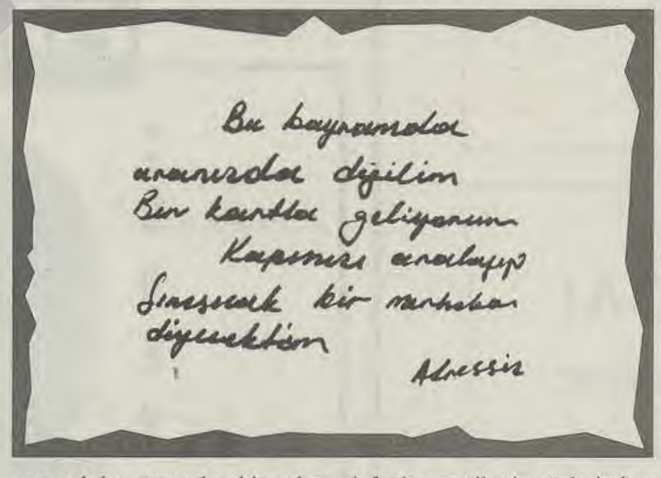

Ben bir 'doğulu' çocuğum, *pembe düşler* kuramam

S. DUYGU

Kuşların yerine mermilerin uçuştuğu, çicekler yerine mayınların açtığı, kuş sesleri yerine bomba seslerinin duyulduğu, neredeyse şehirlerinin, kasabalarının, köylerinin, hatta insanlarının unutulduğu ülkem.

Soğuk kış günlerinde insanların evlerinden çıkıp, çocukların bile korku düşlerinde eve dönebilme tedirginliğinin korkularını büyüten ülkemin insanları.

O sıcak sevgi dolu insanlar. İşi gücü olmayan daha doğrusu olamayan, umutla bir ışık bir aydınlık bekleyen, titrek elleriyle tütün saran, kısık sesleriyle yaşamak için direnen erkekler. Çatlak elleriyle, başında yaşmağıyla,omzunda bidonuyla,ağlamaklı gözleri ve sesleriyle yalvaran kadınlar.

Ne zaman kapı çalınsa, yüreklerinin en derininde ölüm suskunluğu, kaybedilme korkularıyla zamanı ertelerler. Onlar unutmuş yaşamayı ve kendi gerçeklerinin umudunu yaşarlar durmadan.

Mutluluğun, sevginin ülkemizde kaybolduğu zaman onlara yaşama gücünü veren en yakın dostları yarına dair umutları ve sevdalarıdır.

Onlar hiç gülmemiş gülememiş, onlar sevinmemiş sevinememiş, onlar zorluklara göğüs germiş, en önemlisi yaşamak istemiş yaşayamamış. Söz veriyorum ülkemin insanları bunları yaşayacaksınız. Bir çocuk sözü bu acımasız katillerin gazete manşatlarindeki birlik beraberlik sözleri değil. doğruluk ve barış içinde yaşayacağız.

Evlerinin harebeye döndüğü,kasabalarının, köylerinin yakıldığı ülkem. Bu bir doğu hikayesi, bu hikayede anlatacaklarım çok. Ardından ölümde olsa, hapisde olsa anlatacağım. "İnsanların güvenini kaybetmektense yanlışlara karşı çıkmak, kötülükleri ortaya çıkarmak adına idam edilmeyi hapislerde çürümeyi tercih ederim.

Ülkem yaşanması zor, yaşanamaması ise şaşırmayacak kadar kolay. Onlara verilen sözler unutulmuş. Onlar, dedim ya hayatın hep gerisinde, dedim ya onlar özgürlüğün ve aydınlığın hep peşinde.

Barış içinde, sömürüsüz ve özgür bir dünya için yaşayacağız.